

33 (1288)
13. august 2014
Hind 1.99 €

PUHAS BISNIS

Tuntud
poliitik teenis
stripiklubiga

NUTISEKS

Kuidas ma uue
äpi abil naisi
rabasin

SEELIKU- SÕDA

Moedisainerite
kätš

TAPA- TALGUTE KESKEL

Eestlanna elu
Iraagis

VIKTORIA LADÕNSKAJA

Minu viis päeva
Kuremäe
kloostriis

EESTI EKSPRESS

25 AASTAT SÕLTUMATUT NÄDALALEHTI

Kõigi suveunistused ühendab perepuhkuseks

VIKING LINE

Saame suvel laevas kokku!

- » Helsingi
- » Stockholm
- » Ahvenamaa

VIKING LINE

www.vikingline.ee

Innovation
that excites

**KAUNIS AUTO, ILUSAD NUMBRID.
KUUMAKSE ALATES 199 € KUUS***

UUS NISSAN QASHQAI KOOS AUTOMAATSE
"VAATA, MA OSKAN KÄED LAHTI PARKIDA" REŽIIMIGA.

UUS NISSAN QASHQAI DIG-T 115 6-MT ÜLIM LINNASÕIDU KOGEMUS.

- Nissan Finance kuumakse alates **199 €** kuus*
- Nissan Finance intress **1,99%** + 3 kuu euribor
- Nissan Kindlustus kaskokindlustus aastaks **199 €**
- Nissan+ hooldusleping 5 aastaks **199 €**

Alusta ülimat linnasõidu kogemust siit: nissan.ee

*Hind sisaldab võtmed kätte paketti (registreerimine, alarm, salongi matid, liiklusohutus pakett ja talverehvid)

** Pakkumine kehtib kuni 30.09.2014. Pakkumist ei saa kombineerida teiste pakkumiste ega soodustustega. Krediidi kulukuse määr kasutusrendi korral on 2,21% alljärgnevatel tingimustel; sõiduki hind 18 290€, sissemakse 10%, liisingperiood 60 kuud, jääkväärtus 30% (maksimaalne aastane läbisõit 20 000 km), intress 2,2% (3 kuu euribor (21.06 seisuga 0,21%) + 1,99%), lepingutasu 190€. Nissan Finance finantsteenuse pakkuja on Nordea Finance Estonia AS. Tutvu finantseerimise tingimustega ja küsi lisainfot sõidukite müüjalt. Pildid on illustreeriva tähendusega. Nissan Qashqai keskmine kütusekulu alates 3.8 – 5.6 l/100 km, CO₂ emissioon alates 99 – 129 g/km

YOU+ NISSAN
nissan.ee/you+

12

8

16

33

PERSOON

Tallinna kesklinna hakkab juhtima sumomaadleja ja muidu andekas sportlane.

Autor Madis Jürgen, lk 4

KUUM

Suur osa Riigikogu liikme Urbo Vaarmanni tuludest pärines striptiisiklubist.

Autor Dannar Leitmaa, lk 8–9

Disainer Marili Rooba lõi kihilised satsiseelikud. Mõni nädal tagasi nägi ta, et keegi teeb ja müüb samasuguseid. Kuidas jäljendajat peatada?

Autor Kirsti Vainküla, lk 10

Kas süüdi oli numeroloogia? Ukrainalased? Hoopis juudid? Seitse vandenõuteooriat Malaisia lennuki allakukkumise kohta.

Autor Eesti Ekspressi vandenõuteooria toimikond, lk 12

Eestlanna räägib elust tapatalgute Iraagis, kus islamiäärmuslased kohalikke kristlasi eriti räägelt taga kiusavad.

Autor Johanna Mägila, lk 16–18

ELU

Pane mind täiega ehk kuidas ma nutitelefoni äpi kaudu naisi murdsin.

Autor Ülo Jalakas, lk 22–23

Elasin oma tütreaga viis päeva kloostri Ida-Virumaal.

Autor Viktoria Ladõnskaja, lk 24–27

ARVAMUS

Mida on inimesel õnneks vaja?

Autor Margit Tõnson, lk 32

AREEN

Kujur Jass Kaselaan noppis Köler Prize'i peaauhinna.

Autor Kadri Karro, lk 33–35

Nõukaaja mängufilmides etendati Eestis lääneriike ja koguni ulmelist tulevikumaastikku.

Autor Viktoria Ladõnskaja, lk 37–38

KOHVER

Camoni de Santaiajosse tasub rännata.

Autorid Rait ja Kaarel Talvoja, lk 49–50

ÜKS ASI VEEL

Jätkub lugejamäng Suvefantaasia.

Lk 54

JUHTKIRI

OOD MEHEMEELELE

ANDREI HVOSTOV

Toiduainete import Venemaale on aastaks peatatud ja nüüd kaalub riigiduumas Lääne autotööstuse toodangu keelamist riigiametnikele. Võib-olla väänatakse ka välismaareisidele ("vaenulikesse" riikidesse nagu Eesti) maks peale. Kui tõesti, siis hüvasti, vene turistide uputus jõulueelses Tallinnas.

Pole hullu, põhimõtete eest tuleb seista.

See on üks võimalus asju näha.

Kas Ukraina probleemil on ka mingi lahendus? Sest kaua võib, ja mis peasi, kuhumaani võib? Kaubandussõjast ja külmast sõjast tasapisi "kuuma" sõjani?

Putini eesmärgid on dikteeritud kartusest, mille ta sõnastas seitse aastat tagasi Münchenis julgeolekukonverentsil suurt tähelepanu (kuid vähest mõistmist) pälvinud kõnes.

Ta teatas, et ei taha NATO laienemist ida suunas. Venemaad olla kunagi veetud ninapidi: NATO omaegne peasekretär Manfred Wörner lubas 1990. aastal, et NATO väed ei laiene kaugemale Saksamaa territooriumist. Millega tagatakse N. Liidu julgeolek. Putin küsis Münchenis, mis on neist lubadustest saanud.

Siin on üks loogikalõks. Ka Eesti julgeolekuanalüütikud on öelnud, et Putin silmakirjatseb, sest Wörner andis lubaduse riiklikule moodustisele nimega N. Liit. Mitte tänasele Venemaale.

Pika habemega küsimusele N. Liidu ja tänase Venemaa vahelisest võrdumärgist vastatakse erinevalt. Mõnikord me ei pane - NATO laienemisest rääkides. Mõnikord paneme - kui on vaja nõuda kahetsust kommunistlike kuritegude eest.

Putin igatahes teatas seitse aastat tagasi, et Venemaad (kui N. Liidu õigusjärglast) on tüsastatud ja edaspidi on selline tegevus Moskvale vastuvõetamatu. Varjatud ähvarduse intensiivsusest ei saadud hästi aru. Putin seletab nüüd asja tegudega: 2008. aastal vallandas ta sõja Gruusiaga, praegu meisterdab Ukrainasse permanentset kriisikollet.

Jah, Ukrainale pakuti teatud lepingut Euroopa Liiduga. Mitte NATOga! Ent Moskvas nähakse maailma nii, et EL läheb ees ja NATO tuleb järel. Kõlas hädahüüd - kohe-kohe on NATO tankid Voroneži küljele all!

Moskva strateegid keerasidki ohu tõrjumiseks Ukrainatuksi, nad tahavad muuta Ukraina "lähikukunud riigiks".

Briti lehe Independent teatel peetakse Berliini ja Moskva vahel Ukraina kriisi reguleerimiseks salaläbirääkimisi. Õudsete detailidega, näiteks Krimmi annekteerimise tunnustamine.

See on meie maailmajaos ristitud juba MRP2ks.

Ma loodan me kindlameelsusele.

Mu vaimusilmas on Mart Laar, kelle ratastoolile on kinnitatud kuulipilduja. Ratastool veereb Sinimägede frondile. Mina olen valmis tulema linti ette söötma. Näen me jaos ka Jürgen Ligit, THId ja kõiki teisi sirgeselgseid mehi, kes tibladelega võitlemisel on seni piirdunud vaimse kuulipildurlusega.

Koidab päev, kui saame teada, kes on meist õige eestlane.

Ja ei mingit NATOt. Tuleb ise hakama saada.

Ai-tšihh, ai-tšahh, ai-tšahh, ai velled.

Digilehes: Videoklipp elust Kuremäe kloostri.

Paberlehe tellijale on digileht tasuta. Vaata aadressilt ajaleht.ekspress.ee.

Väljaandja
Eesti Ajalehed AS
Narva mnt 11e,
Tallinn 10151 Eesti
Vastutav väljaandja
Hans H. Luik
Üldtelefonid
669 8080,
669 8044
www.ekspress.ee

TOIMETUS
Narva mnt 13, Tallinn 10151
Peatoimetaja
Allar Tankler
Toimetuse telefon
669 8030
Toimetuse faks
669 8154
E-mail ekspress@ekspress.ee
TV nädal **669 8085**

REKLAAM
Narva mnt 11e, Tallinn 10151
Üldinfo telefon
669 8040
Reklaamiosakonna
faks **669 8174**
info E-posti teel
reklaam@ekspress.ee
Trüki- ja internetireklaam
<http://reklaam.lehed.ee/>

Reklaamiosakond

kontaktid ja info

KLIENDITEENINDUS
Tellimine ja kojukande
probleemid
telefon **680 4444**
klienditugi@lehed.ee
Praaakeksamplaride
ümbervahetamine
EE leviosakonnas Narva
mnt 11e
Trükikoda **Printall**

PEFC
PEFC/19-3-3

Ostes PEFC märgisega
toote, aitad edendada
säästvat
metsamajandamist

www.pefc.org

Toimetus saadetud käsikirju ega fotosid ei tagasta ning juurdemaksuga kirju vastu ei võta. Kõik Eesti Ekspressis avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma Eesti Ajalehed ASI kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel 646 3363.

KASUTAJANIMI ALAR83

Savisaar pani Tallinna Kesklinna vanemaks **Alar Nääme** (30), tõelise multitalendi spordi vallas.

MADIS JÜRGEN
madis.jyrgen@ekspress.ee

1. Kes on see harrastuskorvpallur, kes on kirjamees **Contra** Urvestes korvpalli mänginud ja kelle kohta Contra ütleb, et ega teda väga lihtne takistada ei olnud, isegi vea hinnaga mitte? Contra: "Ta lihtsalt tormas korvi alla nagu hea pikk väits läbi või."

Õige vastus: Alar Nääme.

2. Nimetage Tartu ülikooli 2008 lõpetanud geenitehnoloog, kes Valga abilinnapeana küsis Valga linna haldusameti juhatajalt **Arno Upruselt**, kas too teab, mis on need põhilised sambad, millel püsib elu, ja haldusameti juhataja luges DNA koostisosad talle vurinal ette: adeniin, guaniin, tsütosiin ja tümiin.

Õige vastus: Alar Nääme.

3. Kes oli see nooruke Eesti poksija, kes 2005. aastal pärast pooleteiseaastast trenniskäimist tuli Eesti meistrivõistluste pronksmedalile ja keda tollane Tartu linnaapea Laine Jänes õnnitles samal aastal kui Tartu parimat poksijat.

Vihjeks niipalju, et oma tugevuseks pidas ta, et "vasak teeb tugevat tööd ja paremsirge on hea".

Õige vastus: Alar Nääme.

4. Kellele Eesti sumomaadlejatest kuuluvad sõnad: "Mine sa sumos 170kilose mehega kokku, ta lõmastab su ära, kui massiga peale tuleb!" Ütleja võistleb ise sumos kuni 100kiloste kategoorias, 2014 kevadest ripub tal seinal Eesti meistrikuld.

Õige vastus: Alar Nääme.

5. Kes võitis mullu rannamaadluses Eesti meistrivõistlustel kolmanda koha ja kelle hinnang maadluse kohta on, et "higise mehega kõhtupidi koos rassida - ega seal midagi meeldivat ei ole. Aga teadusraamatute kõrvale siiski hea lõogastus."

Õige vastus: Alar Nääme.

6. Kes on see Valga juurtega jalgrattasportlane, kelle viimase aasta läbisõit on 6000 kilomeetrit ja kes osales hiljuti Austrias võistlustel, kus oli sadulas kaheksa tundi järjest. Jalgrattur peab plaani lähemal ajal ka mootorrattaloo ära teha, sest "siis on hea chopperiga

ringi sõita, lokid lehvivad tuules!". Baiki ta ei taha, sest see on liiga kiire ja võib ohtlikuks minna.

Õige vastus: Alar Nääme.

7. Mis on selle aktiivse Facebooki kasutaja nimi, kes riputas välja pildi, kus ta poseerib, soni tagurpidi peas, ja **Inara Luigas**, tuntud Setu kultuurihoidja, hoiatab teda seepeale emalikult: "Ole ettevaatlik, üks sinusugune tüüp sai alles Eestis esinemiskeelu!" (ilmselt härra Seagalit silmas pidades).

Õige vastus: Alar Nääme.

KUIDAS PANNAKSE AMETISSE KESKLINNA VANEM?

- Kandidaadi esitab linnapea **Edgar Savisaar**.
- Seejärel kiidab kandidatuuri heaks Kesklinna halduskogu.
- Linnaosavanema kinnitab ametisse Tallinna linnavalitsus.

8. Kes rate.ee kasutajatest (meessoost) on märkinud oma pikuseks 190 cm, sünnipäevaks 21.12.1983 ning huvialadeks liiva, päikese, poksi, ranna ja kasutajanimiks Alar83. Tema leheküljel on käidud 15 274 korral.

Õige vastus: Alar Nääme.

9. Kellele lähenes Valgas toimunud sõpruslinnade festivalil Belgiast pärit omavalitsustegelane ja ütles, et "sa oled väga ühe Itaalia näitleja nagu!" ning kinkis mehele kolm Jean-Paul Belmondo filmidega DVDD.

Õige vastus: Alar Nääme.

10. Kes oli see viimased pool aastat tööd otsinud noormees, kes aastail 2009 kuni 2013 oli Valga aselinnapea (hariduse, kultuuri ja spordi alal) ja Keskerakonna Valga piirkonna esimees?

Viimatistel valimistel sai Keskerakond Valgas küll volikogu 21 kohast 9. Aga võimule pääses ikkagi sotsidest, irlikatest ja reformistidest koosnev koalitsioon, kes jättis senise aselinnapea tema kohast ilma.

Noormees saatis nüüd laiali arvukalt CVsid, kandideerides muu hulgas Mäksa vallavalitsusse ja Valga linna spordinõunikuks ja Otepää vallavanemaks (olles ainus kandidaat).

Õige vastus: Alar Nääme.

11. Kes vastas Ekspressi küsimuse peale, miks seda Tallinna Kesklinna vanema ametit talte vaja on, et on suhtleja ja sotsiaalne olemus, poliitiline kõrinärimine teda palju ei kohuta.

Õige vastus: Alar Nääme.

12. Kes on see diplomaatiliselt vastamiskunsti valdav isik, kes küsimuse peale, kas **Edgar Savisaarel** poleks ehk aeg noortele rohkem ruumi teha, ütles, et Savisaar on nii tark poliitik, et ta teab ise, millal ta ära läheb.

Õige vastus: Alar Nääme.

13. Kes on see huumorisöber, kes Ekspressi küsimuse peale, mis head nalja ta viimasel ajal kuulnud on, rääkis loo, kuidas Vares ja Potsataja aia peal istuvad ja juttu ajavad. "Vares küsib: kuule, kas lendame ka? Ja Potsataja vastab: oota nüüd natuke, las kõrvad veel veidi puhkavad!"

Õige vastus: Alar Nääme.

Enim levinud küsimused tarkusehammaste kohta

Dr. Kristo Ivanov
Nordic Hambakliinikute peaarst,
Tartu Ülikooli suurkirurgia osakonna
arst-õppejõud,
Tallinna Tervishoiukõrgkooli lektor

Tihti kohtuvad hambaarstid ja suukirurgid oma igapäevapraktikas patsientidega, kel on meditsiiniline näidustus tarkusehammaste eemaldamiseks. Usun, et kellelegi meist ei ole võõras olukord, kus patsient teeb suured silmad ning küsib, miks on vajalik neid hambaid eemaldada, kui viimased ei ole endast üldse märku andnud. Internetifoorumitest võib lugeda, et mõne patsiendi meelest soovivad arstid seda teha lihtsalt n-ö rahateenimise eesmärgil. Selle artikli eesmärk on anda veel kord laiemale lugejaskonnale ülevaade tarkusehammastest, nende poolt tekitatavatest terviseriskidest, eemaldamise vajalikkusest ja protseduuri lühikirjeldusest. Artikkel on mõeldud informatiivseks kirjatükiks nii patsiendile kui ka kolleegile.

Mis on tarkusehambad?

Täiskasvanutel on kuni 32 hammast. Tarkusehambad lõikuvad suhu kõige hiljem hambakaare viimasteks hammasteks ehk kolmandateks purihammasteks. Suhulõikumise aeg on enamasti 16–25 aasta vanuselt. Tõenäosus, et tarkusehambad pärast 25. eluaastat ise suhu lõikuvad, on väike, kuid siiski olemas.

Enamikul inimestest on neli tarkusehammast. Samas võivad tarkusehambad kas üldse puududa või osaliselt puududa, vahel harva võib neid suus olla ka rohkem kui neli.

Milliseid probleeme võivad tarkusehambad põhjustada?

Rohkem kui ühtegi teist hammast ohustab tarkusehammast ruumipuudus. 84 protsendil 20aastastest inimestest on alumised tarkusehambad peetunud ehk retineerunud. See tähendab, et tarkusehammas on kaetud kas osaliselt või täielikult luu ja limaskestaga ning hambad ei saavuta normaalset positsiooni ega funktsiooni. Enim probleeme tekitavad alalõua tarkusehambad, mis on osaliselt lõikunud, kuid samalaadseid vaevusi võivad tekitada ka ülalõuas asuvad tarkusehambad.

Raskendatud suhulõikumisega võib kaasnedada tarkusehammast ümbritsevate kudede põletik. Lihtsalt öeldes on see tingitud toiduosakeste ning mikroobide sattumisest osaliselt lõikunud hamba ja seda katva limaskesta vahele, kuhu hambaharjaga pole võimalik hästi puhastada

pääseda. Nii hakkavad toiduosakesed seal lagunema ning tekibki hambakrooni ümbritsevate kudede põletik ehk perikoriit, mille tunnusteks on punetus hamba igeme piirkonnas ning turse ja valu. Valu võib esineda ka neelamisel või kiirguda vastavale näopoolle. Esineda võib ka suuavamistakistus ja mädaeritus igemetaskust. Suus on paha maitse ja ebameeldiv lõhn. Suurenevad ka regionaarsed lümfisõlmed ning võib tekkida kehatemperatuuri tõus. Selliste nähtude ilmnemisel tuleks kindlasti pöörduda hambaarsti või suukirurgi vastuvõtule.

Peetunud tarkusehambad võivad kahjustada ka naaberhambaid, avaldades neile survet ning põhjustades hammaste asendimuutuseid. Samas võivad suhu mittetäielikult mahtuvad tarkusehambad avaldada survet ka närvile või närvilõpmetele, mistõttu tekib närvikahjustusest tingitud valu, harvematel juhtudel võib kaasnedada tundlikkuse häire.

Raskendatud hügieen soodustab ka kaariesekahjustuse teket

Mõningatel juhtudel ei pruugi peetunud tarkusehambad endast kuidagi märku anda ning need avastatakse alles röntgenülevõttel. Ka siis peab selleks valmis olema, et arst võib pidada neid vajalikuks eemaldada, kui röntgenil esineb hambapeetusest tingitud patoloogilisi muutuseid ümbritsevas luus või naaberhammastes.

Ka osaliselt või täielikult lõikumata tarkusehambad võivad suurendada riski tsüsti või kasvaja tekkeks selles piirkonnas (vt fotosid).

Millistel juhtudel tuleks tarkusehambad kindlasti eemaldada?

Tarkusehambad tuleb eemaldada siis, kui need ei mahu korralikult suhu ning sellest tingitult tekivad korduvad põletikud hammast ümbritsevates kudedes.

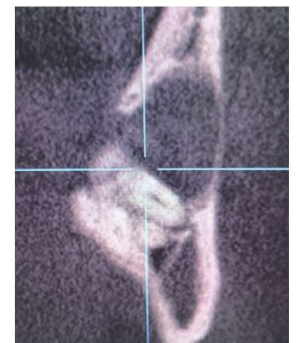
Kindlasti tuleb eemaldada ka kaariesekahjustusega tarkusehambad. Kui patsiendil on suus kõik hambad olemas, ei ole tänapäeval tarkusehammaste ravi näidustatud, sest kord juba kaariesest haaratud tarkusehambad

30 a meespatsient.
Lõikumata tarkusehamba piirkonnas selgelt piiritletud radiolütsentne tsüstile viitav kolle OPTG-I.
Foto: K. Ivanov, 2014

30 a meespatsient. Suunatud täpsustavale uuringule deformatsioonikahtluse kinnitamiseks. 3D-röntgenil nähtav alalõualuud läbistav luuline defekt.
Foto: K. Ivanov, 2014

30 a meespatsient. Nähtav tsüstiõõnele iseloomulik defektipiirkond lõualuus.
Foto: K. Ivanov, 2014

viitavad sellele, et hambaharjaga neid korralikult nagunii puhastama ei pääse – suure tõenäosusega tuleb hammas varem või hiljem eemaldada. Ka täidisega hammas on tunduvalt nõrgem ning eemaldamise korral rakendatavale jõule enam vastu ei pea. Suure tõenäosusega hammas murdub ning olukord on raskem nii patsiendile kui ka arstile.

Kasulik on meeles pidada, et tarkusehammaste kasvades muutuvad nende juured pikemaks ning luukude tihedamaks. Seega – mida vanem on inimene, seda raskem on hammast eemaldada. Kui patsient on üle 35 aasta vana ning lõualuus peetunud hammas ei põhjusta mingeid kaebusi ja röntgenoloogiliselt on see igast küljest ümbritsetud luuga, siis selline hammas eemaldamist ei nõua. Soovitatav on ambulatoorne jälgimine ühe-kahe aasta tagant. Optimaalne aeg on lasta tarkusehambad eemaldada 18.–25. eluaastal.

Mõningatel juhtudel võib arst pidada vajalikuks tarkusehambaid mitte eemaldada. Näiteks kui eespool hambad puuduvad ning tarkusehambaid saab kasutada proteetilistel töödel tugihammastena. Ka viimasel juhul on esmatähtis ligipääsetavus tarkusehammastele korrektse hügieeni tagamiseks ning nende tervise säilitamiseks. Samuti ei ole näidustatud täielikult suhulõikunud, tervete ja hea ligipääsetavusega tarkusehammaste eemaldamine.

Tarkusehammaste eemaldamise vajalikkuse määrab arst, kes sõltuvalt patsiendi hammaste ja lõualuude anatoomiast räägib vastuvõtul ka eemaldamise ajal tekkida võivatest komplikatsioonidest.

Kuidas toimub tarkusehamba eemaldamine?

Esmalt hinnatakse röntgenilt hambakrooni ja -juurte kuju ning viimaste asetsemist ülalõuas põskkoopas ja alalõuas alalõuanärvi suhtes.

Hamba eemaldamise tehnika sõltub sellest, kas tarkusehammas on suhu lõikunud täielikult või osaliselt. Kui hammas on suhu lõikunud täielikult, ei erine see mistahe hamba eemaldamisest. Visiidi alguses tehakse tuimastav süst ning hammas eemaldatakse. Kui hammas ei ole aga täielikult lõikunud, lõigatakse teda katteväga lahti ning tehakse puuriga ruumi hamba eemaldamiseks. Visiidi lõpus tehakse haavale õmblused ning arst määrab antibiootikumravi vajalikkuse ja annab nõu koduseks hoolduseks. Komplitseeritumatel juhtudel suunatakse patsient näo-lõualuukirurgi vastuvõtule.

Tarkusehambad ja nendega seotud probleemid vajavad oma anatoomilise asendi tõttu tõsist suhtumist ja kindlasti on raskematel juhtudel soovitatav pöörduda konsultatsiooniks näo-lõualuukirurgi poole. Eestis on kaks näo-lõualuukirurgia keskust, üks Tallinnas ja teine Tartus. Konsultatsioonile pöördumiseks on vajalik saatekirja hambaarstilt või perearstilt ja eelregistreerimine. Esmaabi korras saab pöörduda tööpäeviti vastuvõtuaegadel polikliinikutes asuvasse suukirurgia osakonda.

Kolleegile meelepeaks! Hamba operatiivseks eemaldamiseks on vaja eraldi operatsiooniaega – reeglina toimub esmasel visiidil kirurgi vastuvõtul ainult patsiendi konsultatsioon, vaatlus ja ortopantomogrammi hindamine. Seejärel määrab kirurg patsiendile operatsiooniaja. Esmalt tasuks alati võtta ühendust suunatava ravisutusega, et konsulteerida operatsiooni ootejärjekorra pikkuse osas. TÜ stomatoloogia kliiniku suukirurgia osakonnas on see 1,5–2 aastat, seega tuleks võimalusel vältida olukorda, kus patsient suunatakse näiteks Ida-Virumaalt tarkusehamba operatsioonile saatekirjaga ning patsient eeldab, et hammas eemaldatakse kohe samal visiidil.

Naeratus on terviseks!

Nordic Hambakliinik Rotermanni
Laeva 2, Tallinn
tel 623 2359
info@nhk.ee

Nordic Hambakliinik Foorumi
Narva mnt 5, Tallinn
tel 623 2302
www.nhk.ee

Tegevusluba L03807
L03873

Nordic Hambakliinik
ROTERMANNI | FOORUMI

ÜLO JALAKA VALITUD SAHINAD: ARVAMUSFESTIVALI ERI

sahinad@ekspress.ee

VARRO VOUGLAID NÕUAB LÄBIPAISTVUST

Pärast eelmise aasta arvamusfestivali saatis sihtasutus Perekonna ja Traditsiooni Kaitseks arvamusfestivali korraldajatele ranges toonis kirja, nõudes kohe festivali rahastajate avaldamist. Sihtasutus sai vastu seks mitte ainult rahastamisaruande, vaid ka täieliku kuluaruande. Palvetele avaldada SA Perekonna ja Traditsiooni Kaitseks rahastajate nimekiri on **Varro Vooglaid** järjekindlalt eitavalt vastanud.

JALAVIGASTUSTE LAINE

Arvamusfestivali tuumikmeeskonda tabas jalavigastuste needus. Esmalt kukkus turundusjuht **Anu Melioranski** trepil, jalg nädalaid sinine. Siis vigastas Järvamaa toimkonna juht **Maiko Keskküla** jalgpalli mängides hüppeliigest ja liikus karkude toel. Kommunikatsioonijuht **Liis Kängsepp** kukkus rattaga sõites: ka tema sai kargud. Kõige tipuks libises vihmamärjal trepil **Kristi Liiva** põlve veriseks.

Pärast seda keelati tiimijuhtidel enne festivalil jalgpalli mängida ja jalgrattaga sõita ning soovitati kõrgete kontsade kandjatel treppe vältida.

arvamus
festival

15.-16.08.2014 Paides

SEGAV TREPP

Paide Vallimäele ehitatakse arvamusfestivali ajaks uus trepp. Vallimäe naabruses elav kohalik poliitik tahab aga lasta trepi kohe pärast festivali uuesti lammutada, et liiga palju inimesi tema kodutänavat pidi Vallimäele ei kõnniks.

TULE EKSPRESSI TEGEMISI VAATAMA!

Ekspress avab festivalil koostöös Cafe Pierre'iga intervjuukohviku. Seal räägitud jõuab ka järgmise nädala lehte.

Reedel kell 13 intervjuerib **Sulev Vedler** Riigikogu liiget, Paide endist linnapead **Tõnis Kõivu**. Räägime müra, haisu ja paljude muude inimesi häirivate asjade vastu võitlemisest.

Kell 15 toimub raamatu "Minu Peterburi" esmasitlus. Vestlusringis kohtuvad raamatu autor **Mailis Hudilainen** ja ajakirjanik **Viktoria Ladõnskaja**.

Kell 17 intervjuerib **Laura Mallene** militaarsühholoog **Merle Parmakut**. Teemadeks: kuidas motiveerida sõdureid, maandada lahingustressi, homsuhted armees.

Laupäeval näitame, kuidas käib Ekspressi värske numbrite tegemine. **Madis Jürgen** teeb usutluse "Personooni" rubriigi tarbeks ning **Aivar Juhanson** joonistab šarži. **Tarmo Rajamets** kujundab lehte.

SAPINE KENDER

Kirjanik **Kaur Kender** pritsib Twitteris sappi: "[Arvamusfestival,] see on nagu mõtlemise ja arukuse vastane SATPK."

Mullu jäi Kender festivalil osalejatele meelde ootamatute seisukohtadega arutelul "Kui kallis on vaesus?". Kuuldavasti oli mees pärast üsna üllatunud, et arutelu kandis üle ERRi veeb ja see on siiani vabalt internetis vaadatav.

LAPSTÖÖJÕUD

Noorim vabatahtlik festivalil on Paide 11aastane poiss **Kenzo**.

ERNITSA MAAILM

GUUD

BÄÄD

LINNAFESTIVALID Sel nädalalõpul pakuvad publikule kultuurset programmi linnafestival UIT Tartus, arvamusfestival Paides, Müürilehe festival pealinna. *Let's go!*

KIRJANIKUD AMAZONI VASTU 900 kirjaniku üle maailma – nende hulgas superstaarid Paul Auster, John Grisham, Donna Tartt, Stephen King – on alla kirjutanud kirjale, kus nõutakse, et globaalne online-kaukamaja lõpetaks ahistava käitumise kirjastuse Hachette e-raamatute müümisel. See on seni kõige ulatuslikum protest maapinnalt kauplusi kaotava hiiglase vastu.

AUGUD SIBERIS Siberis on avastatud arusaamatuid suuri auke. Suurim neist Jamali poolsaarel on üle 70meetrise läbimõõduga. Teadlased kardavad halvamat – augud on igikeltsa tekkinud kliima soojenemise tõttu ja aukude tekkimisel pinnasest lahtipääsev metaan annab soojenemisele omakorda hagu juurde.

VENEMAA IMPORDIKEELD Liigutus, millega Putin toob venelaste argipäeva ühe Nõukogude aja olme kõige rusuvama tunnusoone – tühjad letid. Ja äkki laseb endale nüüd lõplikult jalga?

HELIRIBA

KERGEJÕUSTIKU EM

Zürichis algasid Euroopa meistrivõistlused kergejõustikus, kus on palju rõõmu oodata kõigil Euroopa riikidel. Esimeste heade tulemuste eest hoolitsesid vanad Euroopa sportlased. Euroopa võidukäigu tähistamiseks valib Ekspress häid Euroopa lugusid:

1 KOFFI OLOMIDE "ATTENTAT"

Naiste 100 meetri esimeses eeljooskus püstitas kodupubliku ees võistlev Mujinga Kambundji Šveitsi rekordi.

2 CIREBON "ALBI ALBI"

400 meetri tõketega distantsi viimase ehk viienda eeljoosku kiireim oli šveitslane Kariem Hussein 49,70ga.

3 BALASYK "AISHA"

Teise jooksu samal alal võitis Hollandit esindav Sifan Hassan.

4 DR ALBAN "HELLO AFRICA"

Naiste 1500 meetri esimese eeljoosku võitis veenvalt Rootsi värvides võistlev maailmameister Abeba Aregawi.

5 BRITNEY SPEARS "OOPS! I DID IT AGAIN"

Ja eestlastel läheb ikka samamoodi – kes on nagu lehm libedal jääl ja kellele astub paha konkurent ette.

NÄDALA SÕNA

PUTINOID

Tulihingeline Putini ja tema geopoliitiliste ettevõtmiste pooldaja (lad k *Homo putinus*). Peamiselt kasutusel Ukrainas elavate, tegutsevate ja mõtleivate(?) Vladimir Spiridonovitš Putini austajate kohta. Putinoidid on väga agressiivsed, ei leia kaasinimestega head kontakti. Nende asuala on ka Abhaasias, Tšetšeenias ja Ossetias. Kasutatakse ka vormi "putenoid".

Vaata ka rohelised mehikesed, Putini Venemaa, Putler, humanoid, ufonaut, maaväline elu, adenoid, našist, sanktsioonid, Krimmi annekteerimine, Donetskis Rahvavabariik, separatistid, terroristid.

SEEBIPIDU KIISAL: Läänud nädala kolmapäeva õhtul töötas Harjumaa Kiisal asuvas Eleringi tagavaraelektrijaamas valesti kütusemahutite juures paiknev leegiandur, mis käivitas kütustussüsteemi. Süsteem täitis ümbruskonna vahuga.

NB! Tähelepanelik lehelugeja! Kui pildistasid midagi uudislikku või naljakat – **saada pilt meile!** Eesti Ekspressi paberväljaandes avaldatud FLÄSHi saatjale maksame honorari **65 eurot puhtalt kätte**. Pildid palume saata aadressil ekspress@ekspress.ee. Ekspressil on õigus fotot kasutada kõikides ASI Eesti Ajalehed paber- ja digiväljaannetes.

TÄPSUSTUSED

Seoses looga "Egiptuse puhkus ja Egiptuse nuhtlus" (ilmus 23. juulil) peame vajalikuks täpsustada järgmist. Artiklis viidatud 1500 inimest, kelle Egiptuse reisirahast katkesid või ära jäid, olid nii Novatoursi kui Tez Touri klientid.

Kui algul pakkus Novatours klientidele, kelle reis polnud veel alanud, võimalust vahetada reis hetkel kehtiva hinnakirja alusel teise reisi vastu, nõudes reisirahast lisatasu 90 eurot, ja alternatiivina võimaldas reisijatel saada tagasi 20 protsenti reisirahast, siis hiljem kaotas Novatours lisatasu nõude ja võimaldas tagasi saada kogu reisiraha, välja arvatud 60 eurot reisirahast. Novatours kinnitab, et tema koostöö reiskorraldajaga Travco jätkub ning et firma sai reiskatkestustega seoses kahju 100 000 eurot. Juba alanud reisi katkemise või ärajäänud reisi tõttu kahju kannatanud reisijad panevad siiski kokku ühishagi reisioperaatorite vastu. Hagi koostamist korraldab Maria Mägi Advokaadibüroo.

Ekspressi eelmise numbriga loos "Pelgulinna gängstäräpparid" nimetasin **Andrus Elbingut** paadunud kurjategijaks. Täpsustan: Elbing on korduvalt süüdimõistetud kurjategija. Tal puuduvad kehtivad karistused. **Rene Leeti** pole alust seostada narkoõruga. **Illimar Masing** ei kohtunud poksis Taani meistritega. Palun vabandust!
KRISTJAN PIHL

UUDISED

Rae vald võitleb isehakanud võõrutuskeskusega

Harjumaa Rae valla Rae küla elanikud on koondunud löögirusikaks, et vabaneda külas tegutsevast narkomaanide ja alkohoolikute võõrutuskeskusest.

See oli möödunud aasta oktoobris, kui soliidse eramukvartali ruumikasse üürimajja kolis seltskond jõmmi välimusega mehi. Esialgu pidasid kohalikud elanikud neid Poola ehitajateks, aga varsti selgus, et tegemist on hoopis sõltuvusest vabaneda soovivate narkomaanidega. Vallandus kerge paanika.

"Paarkümmend tätoverituid tsoonivälimusega tüüpi kakerdavad majade vahel ringi, sageli on nad kas purjus või mõne aine laksu all," kurdab Ekspressile üks elanik. "Kogu küla istub nagu viitsütikuga pommi otsas."

Tarmukad kodanikud tegid kindlaks, et keskust juhitakse mittetulundusühingust Living-Israel, ja seadagi, et ühingul puudub sõltuvushäirete ravimiseks luba. Nende tegevuse vastu seisab tuliselt ka vallavalitsus, ent seadusest tulenevalt ei saa vald asutust minema peletada, kui nad ütlevad, et seadust ei riku.

Konks on selles, et luba on vaja ametlikul võõrutuskeskusel, Living-Israel nimetab end aga halastusmajaks ehk asub Eesti seaduste haardest väljaspool. Kuna keskus pole tervishoiuteenuste registris arvel, ei saa terviseamet seda ka kontrollida ega rikkumistele osutada.

Kuidas on see võimalik?

Terviseameti pressiesindaja **Iiris Saluri** sõnul on seaduses näpuga järke ajades mõnikord raske piiri tõmmata, millal lõppeb tervishoiuteenus ja algab alternatiivmeditsiin. "Kui keegi keedab juurikatest teed või tegeleb muusikateraapiaga, pole kindlasti tegu meditsiiniteenusega," selgitab ta.

Vallajuhiid nõuavad keskuse sulgemist. Juuli alguses kohtusid nad keskuse esindajatega, kuid see ei andnud tulemust. "Andsime selgelt mõista, et meie arvates pole see küla niisuguse tegevuse jaoks õige koht, kuid enamaks meil jõudu ei jätku," nendib Rae vallavanem **Mart Võrklaev**.

Rae valla elanikele on see lühike aja jooksul juba teine vaidlus tülika kodanikuga.

FOTO ANDRES PUTTING

VÕÕRUTUSKESKUS MÜÜGIS: Kinnisvaramaakleri teada on Loigu talu müügis 229 000 euro eest ja selle praegused üürnikud kolivad välja sügise hakul.

Sel kevadel võitis vald kohtus grusiinist ärimeest **Konstantin Ivanišvilit**, kes ostis vallas erateid kokku ja nõudis elanikelt kojupääsu eest prisket tee kasutamise tasu.

Võõrutuskeskuse vastu lähevad elanikud esialgu kohtu asemel teiste vahenditega. Võimalike varguste talletamiseks on juba paigaldatud turva-kaamerad, privaatsuse mõttes istutatakse tänava äärde kõrgemad hekid. Keskuse üürileping kestab oktoobrini.

Riigikogulase rendipinnalt sai alguse Lõuna-Eesti vingeim stripiklubi

- Urbo Vaarmann tõusis Tartus orbiidile võimsa valimiskampaaniaga.
- Erakonnakaaslastele ei mahtunud tema kulukas kampaania hinge.
- Suur osa Vaarmanni tuludest pärines striptiisiklubist.

DANNAR LEITMAA

dannar.leitmaa@ekspress.ee

“Kurat, 700 eurot raiskasin ära, aga keppi ikka ei saanud!” karjub vihane klient Tartu kesklinnas asuva striptiisibaari ees.

Veel kümme aastat tagasi kurtsid Tartu mehepojad, et linn on pommiak, kus pole isegi striptiisibaari. Olukord muutus 2007. aastal, kui kesklinnas asuva endise koolimaja keldris avas ukсед kinnikaetud akendega klubi. Nüüd võivad nad seal sadu eurosid kulutada, kuid, nagu ikka, leidub rahulolematuid.

Ent mis selles klubis nii erilist? Ega polekski, kui striptiisibaari poleks rajatud ühele riigikogu liikmele kuuluvale pinnale.

Keskerakondlane **Urbo Vaarmann** jäi kevadel ilma oma saadikupuutumatuses

ja peab sügisel astuma kohtu ette. Talle heidetakse ette PRIA-lt toetuste väljapetmist. Väljaspool Tartut ei tundnud Vaarmanni ilmselt suurt keegi, kuni ta Tartu linnavolikogu esimeheks saabunud **Aadu Musta** asemel Riigikokku pääses.

Tartus oli Vaarmann see-eest tuntud nimi. Juba 2009. aastal pani ta püsti erakordselt tugeva valimiskampaania ning sai keskerakondlastest Tartus kolmanda tulemuse. Kaks aastat hiljem parlamendivalimistel jäi ta parteikaaslastest alla vaid Aadu Mustale.

Riigikogu valimiste järel avaldas Tartu Postimees intervjuu Vaarmanniga, kus seisab muuhulgas lõik: “Nõnda on erakonnakaaslastedki visanud õhku küsimuse, kust küll tuli raha silmatorkavaks valimiskampaaniaks. Kuuldustes on püütud väita, et selle päritolu võib olla skandaalne, ja sellega seletatud Vaarmanni tõrjumist kõrgematelt ametikohtadelt, kuigi hääletasaak tekitas mehes teatud ootusi.”

Vaarmann oli saanud küll linnas teise tulemuse, kuid sellest hoolimata pidi

leppima kõigest kohaga volikogus. Tartu piirkonnas toona tegutsenud keskerakondlased peavad Vaarmanni tõrjutuse põhjuseks rasket iseloomu, aga välja tuuakse ka tema seotust striptiisiariga.

Vaarmanniga seotud striptiisibaar asub Tartu kunagises Kesklinna kooli hoones, mida asuti 2003. aastal renoveerima. Taastatud koolihoone keldris vabanes seejärel 230ruutmeetri äripind. 2006. aasta lõpus läks pind osühingule Antonella, mis kuulus toona kahasse Vaarmannile ja mitme teise lõbustusasutusega seotud **Andres Krausele**. Järgmise aastanumbri sees läks Antonella üle Vaarmanni ainuomandusse.

Möödus kõigest pool aastat, kui Vaarmanni ruumides avatud striptiisibaar sattus ajakirjanduse tähelepanu alla. Nimelt asus kurikuulsa baari Zavood kõrvalmajas paiknevat striptiisibaari juhtima **Juri Jerjomin**. Aasta varem oli Jerjomin mõistetud süüdi prostitutsiooni vahendamises. Ta oli üks toonase prefekti **Aivar Otsalti** käivitatud ja Tartu lõbuarile piiri tõmma-

Veel kümme aastat tagasi kurtsid Tartu mehepojad, et linn on pommiak, kus pole isegi striptiisibaari. Olukord muutus 2007. aastal, kui kesklinnas asuva endise koolimaja keldris avas ukсед kinnikaetud akendega klubi.

FOTO SILLE ANNUK / POSTIMEES / SCANPIX

nud mastaapse operatsiooni "ohvritest". Tingimisi karistuse saanud Jerjomin rõhutas uut äri tutvustades kõigile, et seekord pole tegu prostitutsiooni vahendamise, vaid igati legaalse striptiisäri.

Nime Excellent kandev striptiisibaar ei üllata mitte millegagi. Sisekujundus on tavapäraselt kits. Rasked kangad, võltskuldse läikega mööbel - mingil põhjusel on peaaegu kõik striptiisibaarid üksteisega sarnased. Sisepääsu eest küsitakse 10 eurot, aga isegi reedeõhtuti pole baaris erilist melu. "Teenindajaid" on 5-6 ja külaliste saabudes ärkavad igavlevad neid justkui unest.

Tümakas lüüakse põhja ning naised hakkavad väikesel laval posti najal oma selgeksõpidud liigutusi tegema.

Tartus on striptiisibaaris suhteliselt ohutu käia. Külalised kiidavad, et kaardiga makstes ei jää pangale märget, kuskohtas täpsemalt makse on tehtud. Lisaks pole Tartus juhtunud Tallinnaga sarnaseid olukordi, kus striptiisibaari sildi all tühjendatakse klientide krediitkaarte. Ka tüdrukud ise on profid. Kui Tallinnas meenutab mõne baari kava justkui ilma riieteta treeningueelset soojendust, siis Tartu neid teevad postiga uljaid trikke. Aga seejärel jookseb kõik harilikesse rööbastesse. Naine käib mehe juurest mehe juurde ja rahatähe püksikute vahele saanult astub edasi. Seejärel saabub müüma privaattantsu.

VAARMANN VÄITIS Ekspressile antud vastuses, et tema kokkupuude Jerjominiga on tavaline üürileandja-rentniku kokkupuude. "Tuttavaks sain temaga ruumide üürileandmisel. Ruumide soetamine ei olnud kindlasti sihtotstarbeline (striptiisibaari avamiseks - D.L.)," kirjutas välismaal viibiv Vaarmann. "Lepinguid sõlmides eeldatakse loomulikult, et osapooled järgivad Eesti Vabariigis kehtivaid seaduseid ja täidavad oma kohustust üüri maksta - nii eeldasin ka mina."

Striptiisibaar on selle pidajale ääretult meeldiv teenimisvõimalus. Suurem osa tehingutest toimub ju sularahas. Lisaks on stripparid euro tuleku üle ilmselt sama õnnelikud kui reformierakondlased. Kui seni sai striptiisibaaris hakkama 10krooniseid rahatähti andes, siis nüüd on väikseim võimalik tasu 5 eurot ehk umbes seitse korda suurem. Münte ju püksikute vahele ei poeta ja mündikurritantsijatel vool pole. Sellest hoolimata kandis Jerjomini firma majandusaasta aruannete põhjal igal aastal kahjumit.

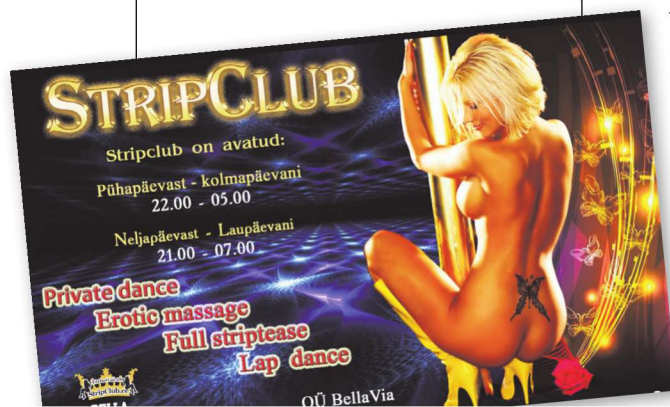
Teisalt suutis Jerjomin oma lubadusi täita. Ehkki Tartus liiguvad linnalegendid, kuidas stripibaaris sai seksi osta, pole politseil selliseid kahtlusi tekkinud. Mõnikord kutsutakse politsei küll kohale, aga kõige sagedamini selleks, et ära viia purjuspäi agressiivseks muutunud kliente. Striptiisibaar ei erine selles suhtes ühestki teisest peopaigast.

Jerjomini ettevõttele ei toonud striptiisäri suuri kasumeid. Striptiisäri hamba verele saanuna plaanis ta küll tegevuse laiendamist teistesse Lõuna-Eesti linnadesse ja samuti Tartu ööklubi Pattaya pinnale, kuid täna-

KOOLIMAJAST LÖBUSTUSASUTUSEKS:
Maja Tartus aadressil Lai 28 novembris 2007 (suuremal pildil) ja praegu. Sisevaated pärinevad klubi koduleheküljelt www.stripclub.ee.

Stripparid on euro tuleku üle ilmselt sama õnnelikud kui reformierakondlased. Kui seni sai stripibaaris hakkama 10krooniseid rahatähti andes, siis nüüd on väikseim võimalik tasu 5 eurot ehk umbes seitse korda suurem.

seks on Jerjomini ärid enamjaolt likvideerimisel. Ka Lai 28 klubi pidamine käis Jerjominile üle jõu ning Vaarmann sõlmis lepingu uue rentnikuga. Selleks sai **Deniss ja Olesja Bekkerile** kuuluv BellaVia OÜ, mis peab seal striptiisäri tänini.

Vaarmannile ja Antonellale muutus kinnisvaraäri aga aasta-aastalt olulisemaks sissetulekuallikaks. Majandusaasta aruannetes oli Antonella põhitegevuseks kuni 2008. aastani veebiportaali tegevus, sealt edasi aga juba kinnisvara üürimine ja rentimine. Veel 2008. aastal kahjumis olnud Antonella näitas järgmisel aastal juba üle miljoni krooni ulatunud puhaskasumit. Ka viimatises Vaarmanni esitatud majandusaasta aruandes jääb aastakasum samasse suurusjärku - 70 000 eurot.

VAARMANN ANNETAS regulaarselt erakonnale raha. Samal ajal polnud ta parteikaaslaste seas kõige populaarsem. Seda eelkõige konfliktse ja raske iseloomu tõttu. Ometi suutis ta just venekeelsele valijaskonnale rõhudes tõusta Keskerakonna Tartu piirkonna tippu. Rakverest pärit mees oli tihedalt seotud näiteks Ida-Virumaa ja Vaivara vallaga, kus ta tegeles aastaid äri ja ning oli samuti aktiivne ühiskondlikult. Ka tema kaasa **Liudmila** on vene päritolu.

Riigikogu valimiste eel teeb Vaarmann tehingu, mis vähemalt näiliselt kaotab tema seose striptiisibaariga. Ruume rentiva Antonella ainuomanikuks saab tema abikaasa Liudmila Vaarmann.

Kuigi ka riigikogu valimised ei too Vaarmannile kõrget kohta, hakkab tal korraga väga kiire. Mängu astub Tartu advokaat **Siim Kuusik**.

2012. aasta oktoobris omandab Siim Kuusiku ettevõtte Hingerahu Investeeringud OÜ täielikult Antonella, mis muudab seejärel nime Puhkepasa OÜks. Striptiisibaari pind liigub aga täiesti omasoodu. Antonellalt läheb 230ruutmeetri pind oktoobris 2012. aastaks (!!!) firmale Arenusfirma OÜ. Seejärel nädalaks Kuusiku enda ettevõttele Sunwater Agro OÜ ja seejärel tänaseni pinda omavale Exotique Investir OÜ-le. Ka selle firma omanik on Kuusik. Aasta pärast tehingut deklareeris viimati mainitud ettevõtte üle 25 000 euro renditulust. Nädalaks kinnistu omanikuks olnud firmadel puudub aga siiani tolleaegne majandusaasta aruanne. Kuusiku käekirja näitab kas või Exotique Investiri omanikering. Nimelt oli ettevõtte üheks osanikuks vähemalt tänavu aprillini OÜ La Vita Vera, mille ainuosanik on omakorda OÜ La Vita Lusso, mille ainuosanik on omakorda OÜ Camino de Rosas, mille ainuosanik on omakorda Primavera OÜ, mille ainuosanik on omakorda Ulpianus OÜ, mille ainuosanik on Siim Kuusik.

VAARMANNI MAJANDUSLIKE HUVIDE deklaratsioonist leiab siiani, et ta on andnud Puhkepasa OÜ-le üle 70 000 eurose käenduse. "Mainitud käendus oli tagatis krediidiasutuse ees, mida ei saanud lõpetada, ja see jäi kehtima," lausus Vaarmann.

Siim Kuusik keeldus Ekspressile tehingute üksikasju valgustamast. Küsimustele, kuidas ja mis tingimustel jõudis ta Vaarmanniga ettevõtete ja pinna omandamises kokkuleppele ning miks kasutati kinnistu edasimüügil tõenäoliselt riilifirmasid, vastas Kuusik lakooniliselt: "Tehingute täpsemad asjaolud on ärisaladus ja pooltevahelised tingimused on üldiselt konfidentsiaalsed."

Tahate tösta äri efektiivsust, pole rahul olemasoleva IT-lahendusega?

Infotehnoloogia- ja arendusprojektide juhtimine suurtele ja keskmistele ettevõtetele

- Analüüs ja lahenduste väljatöötamine koos võtmetöötajatega
- Rahaliselt kaalutud valikuvариandid juhtkonnale
- Projektmeeskonna koostamine ja juhtimine
- Järelevalve

Aitame teil kiiremini edasi liikuda!
toomas.mandla@kompassit.ee
515 4962

KIRSTI VAINKÜLA

kirsti.vainkyla@ekspress.ee

Satsiseeliku möll läks lahti pärast **Tatjana Mihhailova** Eurovisioni videot. Rahvusvahelise nimetusega *froufrou*-seelik, nagu valge vahumägi, vaimustas ja pani moeteadlikke naisi uurima, kust sellist saada, kes selliseid teeb.

Isegi presidendiproua **Evelin Ilvesel** on oma *froufrou*.

Aga kes tegi - tegi moedisainer **Marili Rooba**.

Kuid praegu juhtub üha sagedamini, et seeliku autor ei olegi Rooba.

Mullu jõulude ajal sai Marili Rooba valmis nn assortiseeliku, kuhu pikkis sõbranna pesutööstuse ülejääke - pitsipaela juppe, tootenäidiseid. Kaks kuud hiljem esitles ta Facebookis selliste seelikute kollektsiooni.

Üllatus: piraatkoopiad!

Juulis avastas Rooba, et müügile on jõudnud täpselt samasugused seelikud, nagu tema teeb. Ka nendesse on pikitud erinevaid kangaid, lipsukesti ja lindikesi. Nende seelikute autor on **Maria Tammeorg**, kes tegutseb kaubamärgi Mammu Couture all.

Rooba on nõutu. Mida teha? Kes kaitseb moekunstnikku, kui keegi hakkab tema uudse mõttega toodet kopeerima ja sellega raha teenima?

Üks moekunstnik ütles Ekspressile, et kui ta sellist asja näeks - et keegi teeb temalt luba küsimata äri tema disainiga -, siis ta löikaks nendesse rõivastesse augud. "Las "kunstnik" mõtleb, et miks nii tehti," toob ta välja moeringkondade suhtumise kopeerijatesse.

Patendivolinik **Anneli Kapp** soovib disaineritel taotleda oma tootele disainikaitse ja alles seejärel hakata seda toodet promoma. Autorsuse tõenduseks võiks autor digiallkirjastada oma kavandid ja eskiisid, siis on näha kuupäev, millal disainer need välja mõtles.

"On suhteliselt ebatõenäoline, et keegi tuleb iseseisvalt täpselt samasuguse kavandi peale. Meie praktikas on juhtumeid, kus teos on kopeeritud koos vigadega - siis on lihtsam tõendada, kes oli teose tegelik autor," ütleb Kapp.

Olerex kasutas piraatprügikaste

Disainer saab oma tootele tööstusdisainilahenduse kaitset taotleda ühe aasta jooksul pärast esmakordset avalikustamist - seni on asi veel uudne. Aasta möödudes on uudsus kadunud ning kõik võivad toodet järele teha. Samas ei kao autoriõiguslik kaitse.

Just nii tegutses naiste lipsude tootja **Kaire Avi-Kinnunen** - enne kui ta lipsudega turule tuli, hankis ta lipsudele disainikaitse. Loomulikult tekkis tallegi kohe jäljendaja - nüüd piisas tollele väikesest hoiatuskirjast, et lips on kaetud tööstusdisaini lahendusega, palun lõpeta ära! Kui kopeerija oleks jätkanud, oodanuks teda kohus ja valuraha maksmine moeloojale, kelle lipse ta järele teeb.

KUMB OLI ENNE: Marili Rooba (suurel pildil) pani oma seeliku pildi (vasakul) kodulehele 4. juulil, Maria Tammeorg aga 3. augustil.

mul on ju kõik mudelid erinevad," tõdeb Viirpalu.

Rätikkleidiga tuntuks kogunud **Marilin Sikkal** ütleb, et kord laadal tuli tema juurde keegi naine ja näitas, et oli teinud endale kleidi Sikkali kleidi järgi. See tundus Sikkalile veider - milleks tulda kunstniku ette tema järgi tehtud asjaga? Teine kord avastas Sikkal, et üks naine, kellele ta oli oma kleidi kinkinud, oli endale veel ühe samasuguse teinud.

Nähes oma kolleegi Rooba võitlust sellega, et keegi teeb tema lisanditega satsiseelikuid järele, tõdeb Sikkal - on suur vahe, kas seelik on disaineri või käsitöölise toode. "*Froufrou* seelikud on hea maitse ja silmaga disaineri tehtud; need istuvad hästi ja on ilusad; paraku Mammu Couture toodang on odav koopia ega ole nii ilus. Siin lihtsalt tuleb osata teha seelikutel vahet, et ei osta järgi tehtud asja," tõdeb Sikkal.

Ma ei tee koopiaid!

Maria Tammeorg kinnitab, et ta ei kopeeri Marili Rooba ega kellegi teise loomingu. "Minu satsiseelikud on minu enda looming. Nende tegemisse panustab liiksaks mulle oma soovide ja ideedega vaid iga seeliku tellija."

Kohtu kaudu saab hagi esitada nii autoriõiguse seadusele kui ka registreerimise järgselt tööstusdisaini kaitse seadusele tuginedes, sealhulgas nõuda kahju hüvitamist ning saadud tulu üleandmist. Eestis kehtib põhimõte, mille kohaselt autorsust eeldatakse, kuni pole tõendatud vastupidist, ning tõendamiskohustus la-sub autorsuse vaidlustajal.

"Selles vaidluses ei ole ma näinud ühtegi konkreetset süüdistust koos tõenditega, et mingit konkreetset seelikut oleks kopeeritud," tõdeb intellektuaalse omandi kaitsele pühendunud vandeadvokaat **Liina Jents**. "Ilmselt tuleb satsiseelikute puhul ette, et mõned tunduvad sarnased - tulenevalt nende olemusest ja tegumooest ei saa olla ju seelikud äratundmatuseni erinevad, nende tegemiseks on kindlad võtted jne." Jentsi sõnul ei ole midagi tavapärast, et kaks kunstnikku loovad teineteise loomingut kopeerimata midagi sarnast või isegi identset, kui tegemist pole just otsese kopeerimisega.

Eestis puhkes seelikusõda

Disainer Marili Rooba lõi kihilised satsiseelikud. Mõni nädal tagasi nägi ta, et keegi teeb ja müüb samasuguseid. Kuidas jäljendajat peatada?

Eesti on näinud selles vallas ka kohuasja. Olerexi tankla tellis ühelt firmalt viis prügikasti. Pool aastat hiljem avastas aga firma esindaja, et tanklakett on lasknud samasuguseid prügikaste rohkelt juurde teha. Firma kaebas Olerexi kohutusse. Asi lõppes kompromissiga. Olerex maksis iga piraatkoopia eest 300 eurot, kokku sai firma valuraha 5700 eurot. Nimelt oli prügikast tarbekunstiteos, millel on autoriõigus.

Disainerit aitab tööstusdisaini lahenduse kaitse

Rooba pöördus läinud nädalal patendivoliniku poole. Ta ei kaitse ühevärvilist satsiseelikut - neid õmblevad paljud üle maailma -, vaid just n-õ suveassortiseelikuid, kuhu ta kombineerib kangajupikesi, paelu jne.

Esialgne hinnang oli hingekosutatvasellel põhimõttel tehtud seelikud ei ole

tõesti uudsed, kuid erinevatest kangastest ja värvidest kokkupandud seelik on tõenäoliselt uudne. Patendivolinik soovitas Roobal taotleda oma seeliku väliskujule tööstusdisainilahenduse kaitse. Sellise disainikaitse on saanud näiteks eesti rahvusmuustritega tennised, voldikkann kilepiimapakendile ja euromündihoidja.

Patendivolinik **Jüri Käosaar** selgitab, et võrreldes autoriõigusega on tööstusdisainilahendus laiemas õiguskaitsega ning annab kaitse ka äravahetamiseni sarnaste disainide vastu.

Odav koopia pole ilus

Moekunstnik **Kristina Viirpalu** on mitu kleidimudelit disainikaitsega. Siiski on ta kohanud ühe naise seljas oma kleidi koopiat - Viirpalu on nukker, et inimene isegi ei saa aru, et rikub niimoodi moekunstniku loomingut. "Aga igale mudelile ma ei jõua lihtsalt kaitset taotleda -

www.moobliait.ee

355.-
248.50
Järelmaks:
20.71 €/kuu

Söögilaud
98.-
68.60
Järelmaks:
5.72 €/kuu

Tool
120.-
84.-
Järelmaks:
7.- €/kuu

Tool käsitugedega

Ken & Kenny TOOLID JA SÖÖGILAUD

-30%

285.-
199.50
Järelmaks:
16.63 €/kuu

Söögilaud
65.-
45.50
Järelmaks:
3.79 €/kuu

Tool

Vitriinkapp
1460.-
Järelmaks:
121.67 €/kuu

Kummut
730.-
Järelmaks:
60.83 €/kuu

Söögilaud
1010.-
Järelmaks:
84.17 €/kuu

Tool
130.-
91.-
Järelmaks:
7.58 €/kuu

Tool käsitugedega
150.-
105.-
Järelmaks:
8.75 €/kuu

Vaata kogu kollektiooni
(üle 50 toote) siit:
www.moobliait.ee

Ken & Kenny
KOLLEKTSIOON

UUS!!

260.-
Järelmaks:
21.67 €/kuu

Kirjutuslaud

240.-
Järelmaks:
20.- €/kuu

Sekretär

265.-
Järelmaks:
22.08 €/kuu

Kummut

275.-
Järelmaks:
22.92 €/kuu

TV-alus

425.-
Järelmaks:
35.42 €/kuu

Kummut

160.-
Järelmaks:
13.33 €/kuu

Pink

99.-

Peegel 75x90 cm

99.-

Miniset

Trent
KOLLEKTSIOON

UUS!!

390.-
Järelmaks:
32.50 €/kuu

Lahtikäiv söögilaud

85.-
Järelmaks:
7.08 €/kuu

Tool

390.-
Järelmaks:
32.50 €/kuu

Raamaturiidul

815.-
Järelmaks:
67.92 €/kuu

Vitriinkapp

125.-

Nagi

210.-
Järelmaks:
17.50 €/kuu

Diivanilaud

120.-

Öökapp

135.-
Järelmaks:
11.25 €/kuu

Nurgalaud

1495.-
Järelmaks:
124.58 €/kuu

Nurgadiivan

Relax nurk 2

MOÖBLIKLASSIKA

SAUEL
Pärnasalu 34
E-R 10-19
L 10-16

PÄRNUS
Sillakeskus
Papiiniidu 5
E-R 10-19, L 10-16

RAKVERES
Põhjakeskus
Tõrremäe
E-P 10-20

TARTUS
Vahi 5
E-R 10-19
L 10-16

NARVAS
TEMPO Keskus
Tallinna mnt 52
E-R 10-19, L 10-17

Soodne järelmaks 12 kuuks! Intress ja sissemaks 0%

INTRESSITA JÄRELMAKS
MOÖBLIAIDA
KREDIIT

TEORIA 1: SEPARATISTID PLAANISID ALLA LASTA HOOPIS AEROFLOTI LENNUKI

Ukraina luureteenistuse SBU juht **Valentin Nalivaitšenko** tuli hiljuti välja väitega, et tegelikult tahtsid Ida-Ukraina separatistid tabada hoopis Aerofloti reisilennukit, mis oli teel Larnacast Moskvasse. Süütute venelaste hukkumine andnuks Venemaale hea põhjuse Ukrainasse sisse tungida.

Ent Aerofloti ja Malaysia Airlinesi lennukid on värvitud väga erinevalt. Ka kasutas Vene lennufirma 17. juulil Larnaca liinil Airbus 320, mis on sarnaselt Malaisia Boeing 777ga kahemootoriline, kuid tunduvalt väiksem.

TEORIA 2: KIIEVIMEELSED UKRAINLASED TEGID SEDA!

Pärast katastroofi levisid Twitteris väidetavalt Ukrainas lennujuhina töötava hispaanlase **Carlose** säutsud, mille kohaselt oli enne MH17 allakukkumist sellele lähenenud kaks Ukraina hävitajat. Kaks tundi erutatult säutsuda jõudnud Carlos kinnitas, et Ukraina õhujõudude seotust teavad niihästi Ukraina tsiviil- kui ka sõjaväe lennujuhid. "290 süütut inimest surnud, milline kohutav sõda," kirjutas ta.

Carlost otsides jõudsid ajakirjanikud eri järeldesteni - mõningail andmeil olid säutsud postitatud Londonist, teistel aga hoopis Rumeeniast. Carlosest endast pole enam palju kuulda.

TEORIA 3: MH17 TULISTATI ALLA PUTINI LENNUKI PÄHE

Kohe pärast katastroofi hakkasid Venemaal levima väited, et MH17 tulistasid alla Ukraina väed, üritades tegelikult tabada Brasiiliast tagasi Moskvasse lendavat **Vladimir Putinit**. Vandenõuteoretikud osutavad, et Putini poolt kasutatakse IL-96 on värvitud Malaysia Airlinesiga üsna sarnaselt, jättes samas tähelepanuta asjaolu, et IL-96 on neljamootoriline ning et Putini lennuk targu Ukraina õhuruumi ei sisene, lennates Moskvasse läänepoolsemat koridori pidi üle Poola.

TEORIA 4: EI, HOOPIS IISRAELLASED TEGID SEDA. JA KUULIPILDUJAGA

Ameerika uuriv ajakirjanik ja vandenõuteoretik **Christopher Bollyn** (pildil) on silma paistnud alternatiivsete teooriatega näiteks New Yorgi WTC tornide kokkuvõtte semisest ja Estonia uppumisest. Oma kodulehel bollyn.com jagab ta seisukohta, et MH17 ei tulistatud alla mitte raketiga, vaid hoopis kuulipildujast. Tõestusmaterjalina

esitleb Bollyn fotosid MH17 šrapneliauke täis keredetailidest ja kinnitab, et augud meenutavad väga kuulipildujavalangust tekkida võivad.

Bollyn väidab veel, et vahetult enne MH17 radariekraanilt kadumist märgati selle läheduses Ukraina õhujõudude SU-25 - seda lennukitüüpi kasutab ajakirjaniku arvates ka Iisrael päevavalgust kartvate operatsioonide jaoks. Põhjusi lennuki allatulistamiseks on Iisraelil Bollyni arvates küllaga - kas või selleks, et "karistada" Hollandit, mille suurim pensionifond viis hiljuti välja oma investeeringud viiest Iisraeli pangast, või siis selleks, et "karistada" Malaisiat, kuna sealne sõjakuritegude komisjon leidis Iisraeli 2013. aasta sügisel süüdi olevat genotsiidis palestiinlaste kallal.

Iisraeli turja on karanud ka teine teenekas kons-

piratsiooniteoretik **James Henry Fetzer**, kes teatas intervjuus Iraani televisioonile, et kõige rohkem oli katastroofist võita Iisraeli peaministril **Benjamin Netanyahu**, kes samal ajal intensiivistas lahingutegevust Gazas.

Lisaks olevat kuri Iisrael võinud soovida "karistada" ka Venemaad, kes on läbi aegade seisnud juudiriigi sionistliku agenda vastu.

TEORIA 5: MH17 OLI TEGELIKULT MH370. JA LAIPU TÄIS

Jänkide ja juutide poole süüdistusrusikat viibutavad vandenõufanaatikud on tulnud välja ka teooriaga, mille kohaselt tulistati Ukraina kohal alla hoopis see Malaysia Airlinesi lennuk, mis märtsis teel Kuala Lumpurist Pekingisse kadus, kuid maandus lennuka teooria kohaselt

hoopiski USA sõjaväebaasis Diego Garcia. Teoretikud osutavad asjaolule, et kadumaläinud lennukid olid sama marki, ning põimivad oma hüpoteesi Venemaalt kostnud väited, justkui oleks allatulistatud lennuki reisijate surnukehad meenutanud juba "tükk aega surnud olud" laipasad.

Vandenõuteooriasse põimitakse ka tõik, et Iisrael olevat juba 2013. aastal ostnud Malaysia Airlinesilt ühe vanema Boeing 777, mida saavat muretult kasutada mõne rämpase - ja arvatavasti palju inimohvriteid kaasa toova operatsiooni korraldamiseks.

TEORIA 6: LENNUK TULISTATI ALLA AIDSIRAVI VÄLTIMISEKS (VÕI CNNI REITINGU TÕSTMISEKS)

Üks haigemaid teooriaid väidab, nagu oleks MH17 tulistatud alla selleks, et surma saaks Austraaliasse rahvusvahelisele konverentsile teel olnud aidsieksperdid. Eegi Newsweek arvas vahetult õnnetuse järel, et neid oli lennukis ülesaja; tegelik arv oli seitse. Põhjuseks muidugi "globaalse eliidi" soovimatus lasta jõuda aidsi ravitavaks muutmiseni või HIVi päritolu paljastamiseks, kuivõrd miljoneid tapnud viirust olevat siiani kasutatud rahvastiku kasvu piirajana.

Twitteris levis ka "särav" alternatiivteooria, mille kohaselt lennuki kadumise taga seisab CNN, kelle vaadatavus olevat kukkunud 45% pärast MH370 kadumise "vanaks uudiseks" muutumist.

TEORIA 7: LENNUKI HÄVITASID ÕELAD ILLUMINAADID NUMEROLOOGILISTEL PÕHJUSTEL

Kõige ilmas juhtuva taga vabamüür-lasi nägevad teoretikud usuvad, et lennuki hävitasid maailmasõda vallandada soovivad illuminaadid, lisapõhjuseks asjaolu, et paljud traagilise lennuga seotud arvud taanduvad seitsmele. Alustuseks oli see Boeing 777 ning õnnetuse päevaks lennanud täpselt 17 aastat. Katastroof juhtus aasta 7. kuu 17. päeval ja liini number oli samuti MH17. Kuivõrd lennukis oli 295 inimest (2 + 9 + 5 = 16, 1 + 6 = 7), pidi seitsmete kontsentratsioon olema illuminaatide jaoks lihtsalt talumatu. Kui sellest kõigest veel ei piisa, võib teha lihtsa arvutuse õnnetuse kuupäeva osas - 17. juuli 2014 taandub numeroloogiliselt ja esoteeriliselt tähendusrikkale, taros katastroofide ja ettearvamatustega seostatud numbrile 22 (1 + 7 + 7 + 2 + 0 + 1 + 4 = 22).

EESTI EKSPRESSI VANDENÕUTEORIADE TOIMKOND

7 vandenõuteooriat Malaysia Airlinesi lennuki allakukkumise kohta

Malaysia Airlinesi lennuki MH17 allakukkumine Ukrainas on andnud alust hulgale paranoiateooriatele. Ekspress esitleb neist silmapaistvamaid.

TITAANIDE HEITLUS: SUVEKIHV 2014

GOLTTVIZEN HOF MIRO (MACHO)

LUIS SUAREZ (LUCHO)

FOTO NELLI PELLO

FOTO ALL OVER PRESS BALTIC

4 (sündinud 23. oktoobril 2009)	VANUS	27 (sündinud 24. jaanuaril 1987)
Isane	SUGU	Isane
Saksa lambakoer	TÕUG	Uruguay kodanik
Jucan Von Peroh' ja Golttvizen Hof Claudi järglane, pesakonnas üks vend ja kolm õde	PÄRITOLU	Sündis Uruguay linnas Saltos. Hammustamis- ja jalgpallioskust lihvis Montevideo slummides
PPA ei avaldanud	ÜLALPIDAMISKULU	FC Barcelona maksab talle ligikaudu 250 000 eurot nädalas
Põhja prefektuuri koerajuht Julia Eesalu	TREENER	Äsja sai Barca uueks treeneriks Luis Enrique
42	HAMMASTE ARV	32
1060 njuutonit	HAMMUSTUSJÕUD	380 njuutonit
0	JÄRGLASTE ARV	2 (poeg ja tütar)
Võistlustel on erilisel silma paistnud kuulekuse katsetes lahendas Lasnamäel Vana-Kuuli bussipeatuses toimunud tapmise	ERIOSKUSED	Liigub kiiresti, kukub kergesti, lööb palju väravaid
Tallinna Rotary klubi parima teenistuskoeera preemia. Kahel viimasel aastal esikoht Eesti politsei patrullkoerte kutsemeisterlikkuse võistlustel	EELMISE "HOOAJA" SAAVUTUSED	Inglismaa kõrgliiga parim väravakütt. Hammustas MMil Itaalia koondislast Giorgio Chiellini
Hammustas Kultuuritolmul korda rikkunud Heigot tagumikust	SUURIMAD SAAVUTUSED	Tulnud Uruguay ja Hollandi meistriks. Eelmisel hooajal valiti Inglismaa kõrgliiga parimaks mängijaks nii ajakirjanike kui ka kaasmängijate poolt. Võitnud Uruguay koondisega Lõuna-Ameerika meistrivõistlused
Hetkel politsei sisekontrolli kriminaaljuurdlus alles käib	OHVRID	Chiellini (hammustas õlast 2014), Branislav Ivanović (hammustas käest 2013), Otman Bakkal (hammustas kaelast 2010)
Politsei on siiani kinnitanud, et Macho ja tema juhendaja käitusid nelja politseiniku all olnud mehe tagumikust hammustamisel täiesti adekvaatselt ja reeglitepäraselt. Politseinikud peavad avaldatud videoid gängstaräpparite vandenõuks	KARISTUS	Chiellini hammustamise eest sai Suarez neli kuud jalgpalliga tegelemise keeldu, lisaks kümneärguline koondise esindamise keeld. Hetkel arutab asja spordi arbitraažikohus
	KAASLASTE REAKTSIOON	Uruguay president nimetas hammustamise eest tehtud karistust fašistlikuks. Uruguaylaste arvates on tegu Euroopa vandenõuga, et Suarezit karjääri hävitada

ROHKEM RUUMI ELADA

Tank®
Indoor Systems

- 15 aastat kvaliteetseid mööblilahendusi
- Integreeritud LED valguslahendused
- Eluaegne garantii liikuvatele osadele

Tanki tootevalikuga saad tutvuda Sunoreki salongides

TALLINN Pärnu mnt 238, Tallinn (Järve Keskus) ■ TALLINN Liivalaia 40, Sõpruse pst 170 ■ TARTU Sõbra 54 (Turu Ärimaja) ■ PÄRNU Pikk 11 (De Lange Ärikeskus)
VILJANDI Leola 53 (Home Gallery) ■ RAKVERE Rakvere vald Tõrremäe (Põhjakeskus) ■ JÕHVI Keskvälgak 6 (Jõhvi Kaubakeskus) ■ KURESSAARE Tallinna 30

Tutvu ka Tanki edasimüüjatega
www.tankstudio.ee

LOTMAN

... on rubriik, kus Mihhail Lotman analüüsib ajastu märke

Sanktsioonid

Valdav enamik järgnevaid majandussanktsioone ei ole toonud loodetud poliitilisi muutusi.

Kui lugeda arvamusi Venemaa-vastaste sanktsioonide kohta, jäävad ennekoike silma seisukohad, et sanktsioone on liiga vähe ja neid kehtestatakse liiga aeglaselt. Eriti käib viimane etteheide Euroopa Liidu kohta, mida on lausa süüdistatud venitamises. Tõsi, viimast sanktsioonipaketi võttis EL vastu üllatavalt kiiresti, kusjuures rõhutatatakse, et tulla võib ka jätk.

Ent karistatava reaktsioone jälgides on juhtmotiiv hoopis teine: kah nüüd asi, me saame sellest hoopis kasu. Venemaa vastusanktsioonide kohta võime kuulda sarnaseid hääli Euroopast, sealhulgas Eestist. Muidugi, sanktsioonid toovad kahju, aga samas avavad uusi võimalusi.

1806. aastal kuulutas Napoleon välja kontinentaalblokaadi, millega liitunud peagi kõik tema satelliidid, 1808. aastal ka Venemaa. Eesmärk oli lämmitada Suurbritannia. Tõepoolest, Inglismaa eksport ka haneski poole võrra, väliskaubandus sai tugeva hoo. Kuid eesmärk jäi saavutamata. Kui 1814. aastal blokaad lõppes, oli Inglismaa tugevam kui enne. Blokaad andis tõuke Inglismaa tööstusele ning pärast Napoleoni sõdu oli Suurbritannia juhtiv industriaalne jõud maailmas. Teatud kasu said ka Mandri-Euroopa riigid. Kohv, tee, vürtsid ja muud koloniaalkaubad muutusid veelgi kallimaks. See andis tõuke musta turu kujunemisele, kust kerkis esile palju uusrikkaid. Ka Mandri-Euroopa tööstusele oli blokaad pigem kasulik, eriti tekstiilitööstusele.

Kontinentaalblokaad oli Euroopa esimene ulatuslik sanktsioonikogemus. Seda ei saa pidada eriti edukaks. Ka valdav enamik järgnevaid majandussanktsioone pole toonud otseseid poliitilisi muutusi. On neid siis üldse vaja?

On küll, kuid ootused peavad olema realistlikud. Sanktsioonide mõju on ennekõike psühholoogiline. Kui jälgida

Venemaa reaktsiooni, siis kõige suurem paanika (kaasa arvatud börsil) telkis sanktsioonide kehtestamise eel, kui ei teatud, mida täpselt oodata. Samas on sanktsioonide puhul oluline proportsionaalsus (mis muidugi ei tähenda tasakaalu, embargo ei saa kuidagi tasakaalustada Krimmi annekteerimist). Venemaa peab teadma, et asjad võivad minna palju karmimaks.

Sanktsioonid on karistusmeetod, mida tugevam pool võib endale lubada nõrgema suhtes. Teisalt on sanktsioonid võitlus, milles sanktsioneeritav võtab tavaliselt ette vastuaktsioone (tegelikult oli kontinentaalblokaad ise vastuaktsioon

Prantsuse sadamate blokeerimisele Inglismaa poolt). Ka Venemaa kehtestas kiiresti lääneriikidele vastuaktsioonid: kui lääs ei müü meile kõrgtehnoloogiat, ei osta meie ka tarbekaupu. See ajendaski Toomas Hendrik Ilvese sautsu Brüsseli ja Moskva koostöö kohta: mõlemad piiravad ELi kaupade kättesaadavust Venemaal. Peab tõdema, et selline loogika on üldse Venemaale iseloomulik. Umbes aasta eest karistati lääne kodanikke, kes soovisid lapsendada Venemaalt pärit orbe. Tegelikud kannatajad on muidugi lapsed, kellest suurem osa on puudega. Või siis ähvardus taastada Venemaal surmanuhtlus - praegu jätame küll oma inimesed tapmata, aga üksnes lääne meeleheaks.

Venemaa "vastusanktsioonid" on armetud ja õigustühised. Lääs pole Ukraina territooriumi okupeerinud, pole alla tulistanud reisilennukit. Seepärast oleks ka õigustatud vastusanktsioonidele omakorda vastata. Eesti ega kogu EL ei vaja Venemaa rämpstoitu. Mul on tõesti raske aru saada, miks meie peiriulid on täis Venemaa halva kvaliteediga õlut või Venemaa viinasorte, samas kui palju kvaliteetsemat Poola viina on raske leida. ●

Miks meie peiriulid on täis Venemaa halva kvaliteediga õlut või Venemaa viinasorte, samas kui palju kvaliteetsemat Poola viina on raske leida?

www.colonna.ee
Tartu mnt 14, Tallinn Tel: +372 646 1004

MÜÜK ja EHITUS ON ALANUD! WWW.LIIKURI41.EE

Uusarendus Lasnamäe veerel Liikuri tn 41.

Lasnamäe linnasuunaline arenduspiirkond, kuhu on uue Lasnamäe üldplaneeringuga kinnitatud ja väljarendamisel uus kaasaegne linnaosa, Lauluväljakust 1 km kaugusel. Läheduses Smuuli teel avati uus Maxima XX.

Alanud on esimese maja Vana-Kuuli 15/1 müük ja ehitus, esimene korterelamu valmib aprillis 2015. Ehitatakse kuus 8-kordset, 33 korteriga korterelamut, milles on kokku 198 korterit, soklikorrusel garaaz ja väliparkimiskohad. Kortermajade ehitus on plaantiud etapiviisiliselt, aastatel 2014 - 2017. Korterelamud ehitatakse kaasaegsed, energiasäästlike B-energiaklassi hoonetena. Igas korteris autonoomne kõrge kasuteguriga soojusvahetiga sundventilatsioon. Korterte viimistluseks kasutatakse kvaliteetseid materjale, itaalia tootja „Ballardini“ keraamilised plaadid, laudparkett, puitspoon ukсед.

Müüki tulevad 1-, 2-, 3- ja 4-toalised korterid. Korteriomandid moodustatakse koos rõdu ja lahuspinnana I korrusel paikneva panipaigaga.

Korteriomandite müügihinnad alates 1500 -1700 eur/m²
Soklikorruse garaazi parkimiskoha hind 6000 eur
Parkimine hoovis, parkimiskoha hind 3000 eur

Müügi korraldus: Colonna Kinnisvara OÜ
Müügiinfo: www.LIIKURI41.ee ja www.colonna.ee

WE RUN TLN

13. 9. 2014
NIKE NOORTEJOOKS 4KM

NIKE NOORTEJOOKS EHK JOOKS **AINULT NOORTELE** (KUNI 25 AASTASED),
TALLINNAS VABADUSE VÄLJAKUL!
DISTANTS 4 KM LÄBI TALLINNA VANALINNA
KÕIGILE OSALEJATELE **TASUTA NIKE JOOKSUSÄRK**
ENNE JA PÄRAST JOOKSU **KONTSERT**

OSALEMINE VAID 10 EUR PANE END KIRJA nike.jooks.ee **SEB TALLINNA MARATON**

OLEREX PEREPÄEV

16. AUGUSTIL KELL 12.00 TARTU RAEKOJA PLATSIL

ÜRITUS KÕIGILE
TASUTA!

Jan Uuspõld **Birgit Õigemeel**

**Piip ja Tuut lasteteater, AHHA teadustelk,
TTÜ prof. Mihkel Naams, Sepo Seeman
ja palju muud põnevat**

WWW.OLEREX.EE

AITÄH, HEAD KLIENDID, ET OLETE OLNUD MEIEGA!

Otse Iraagist: põrgust

Iraagis vabatahtlikuna töötanud eestlanna Johanna Mägila (27) kirjeldab, kuidas islami-äärmuslased kohalikke kristlasi taga kiusavad.

JOHANNA MÄGILA
johanna.magila@kuum.ee

Kurbus, äng, pettumus, lootusetus, mõistmatus, üksindustunne, teadmatus ja meeleheid on tunded, mida olen täna endasse kogunud. Käime mööda maju ja külastame äsja Mosulist Kurdistanist põgenenud peresid.

Kümne aasta jooksul on nad näinud sõja erinevaid varjundeid. Neljal korral selle aja jooksul on kristlased pidanud islamiäärmuslaste eest linnast põgenema – külladesse, mägedesse ja naaberriikidesse. Nüüdne olukord on aga hullemast hullem.

Juuni alguses vallutasid ISISe islamiäärmuslased Mosuli linna. Järgnes kaos.

JOSHUA (26) ELAS MOSULI PEATÄNAVAL, sõjaväebaasi ja politseijaoskonna lähisel, mida kümne aasta jooksul korduvalt pommitati. 8. juunil, kui ISIS saabub Mosulisse, kuulab ta parajasti raadiot ja vaatab aknast välja. Meenutab kunagi tema kodu tabanud raketti.

ISIS on tulemas ja sõjavägi põgeneb. Tänav Joshua maja ees on umbes, täis signaalitavaid autosid, mis kõik üritavad linnast lahkuda. Nende seas on sõjaväekaubikuid, kiirabi- ja politseiautosid.

Joshua tunneb, et esimest korda on valitsus oma kodanikud täielikult hüljanud. Jätnud nad abitult kiskjate meelevalda.

Pimeduse saabumise ajaks on kõik jõukamad kristlased – need, kellel on auto – linnast läinud. Kell üks öösel heliseb Joshua telefon. Onu teatab talle, et linnast tuleb kiiresti lahkuda.

Kuid pimedas on see ohtlik, sest ISIS valvab tänavaid. Kui päike hommikul neli tõuseb, kõnnib pere, pilk maas, teadmatusse.

Neid ootab ees kuuetunnine kõrbeteekond. Päike lööskab halastamatult. Veepuudus, nälg, väsimus ja hirm on tunded, mis neid ja teisi kurnatud põgenikke valdavad.

Äkitselt kostab tagantpoolt tulistamist. Sõjaväekaubikud teevad endale teed, põgenike peade kohal madalalt õhku tulistades. Inimesed

ABISTAJA JA ABIVAJAJA: Kolmeaastane laagrielanik Zahar tunneb end Johanna süles turvaliselt.

karjuvad, laskuvad kõhuli liivale ja paluvad halastust. Sõdurid teatavad, et neid pole põhjust karta. Nad ei taha kedagi tappa, vaid püüavad ise esimestena sellest põrgust põgeneda.

Joshua vaatab oma väsinud ema, kes vaevu suudab kõndida. Vana ja haige isa on kurnatusest kõssi vajunud. Nad istuvad ja puhkavad hetkeks. Ees on teerist, kust tuleb suund võtta ühe väikese kristlaste küla poole.

Äkitselt lähenevad taas autod, seekord ISISe omad. Joshua haarab värisevate kätega õe ümbert kinni ja kangestub. ISIS on röövitud palju noori naisi oma sõduritele seksiorjadeks.

KÜMMEKOND NOORT MEEST tuhiseb neist autodel mööda, nad peatuvad mõni meeter eemal, haaravad mahajäetud sõjaväeautodest relvad ja söögivarud ning kaovad liivaluudete vahele.

Tänu jumalale, mõtleb Joshua, meile halastati.

Järgmised 15 päeva varjab Joshua pere end Mosuli lähedal kristlaste külakeses ühes korteris – 40kraadise kuuma käes, konditsioneeris, vee ja elektrita toas. Kuni ööni, mil ISIS hakkab küla pommitama.

Hommikul aitab onu neil tagasi Mosulisse põgeneda. Ent vaid paar

KÕIGILE EI JÄTKU:
Humanitaarabi jagamine Garmawa pagulaslaagris.

põgenejate appikarje

päeva hiljem hakkab levima uudis, et ISIS ähvardab tappa kõik Mosulisse jäänud kristlased. Uuesti peab Joshua pere põgenema. Nüüd on see aga keerulisem, sest neil pole raha. Kõik pangad on ISISe saabumise järel tühjaks tehtud ja suletud.

Elektrikatkestuste vahel näeb pere telerist, et ISIS on ehitanud linna ümber vallid ning kontrollib kogu liiklust.

JOSHUA PEREL SIISKI VEAB. Kristliku abiorganisatsiooni abiga õnnestub neil takso saada ja linnast välja pääseda. Joshua vanemad jäävad kristlaste külas elava onu juurde, Joshua ise suundub koos õdedega Kurdistanis, kus saab Erbili kandis varjupaiga ühe kiriku külalistemajas.

Ent paljude perede jaoks asjad nii hästi ei lõpe.

19. juulil kuulutas ISIS Mosulis avalikult, et kristlastel on kaks kuud aega põgeneda või võtta vastu islamiusk - nüüdsest olevat kristlaste ja muslimite vahel vaid mõök!

Külasthan 20 peret, kes pagesid pärast seda ähvardust Kurdistanis. Nad põgenesid linnast viimaste taksoide ja bussidega. ISISe piiripunktis rebiti nende passid puruks, võeti ära raha, ehted, kellad, telefonid, arvutid, autod. Paljud olid müünud maha oma maja ning kandsid kogu saadud raha kaasas. Seegi võeti ära! Vanad

või puudega inimesed kisti autodest välja, et uurida, ega nad midagi hinnalist istme sees ei varja.

Osa peresid pandi ISISe bussi peale ja viidi mahajäetud kõrbeküladesse. Lapsevanemad seati piiril valiku ette: nad kas annavad ära kogu oma raha või võetakse neilt lapsed. Vaesed pered, kellel polnud põgenemiseks raha, pidid andma oma noore poja või tütre ISISele.

Terroristid treenivad noortest meestest sõdalasi ning sunnivad noori naisi nende sõdalaste seksiorjadeks.

Tänaseks on kõikide kristlaste majad ISISe omad. Uste ette on pandud tabalukud või on muslimid sinna sisse kolinud. Kõik majad on tähistatud ISISe logoga, lisaks on selle kõrval punane märk, näitamaks, et maja kuulus kristlastele.

Meie baas asub Kurdistanis Erbilis. Töötame pagulaslaagrites, mis asuvad meie baasi ja Mosuli vahel. Laagrites kuuleme pommiplahvatusi, mis on siin olnud taustaheleks juba viimased kümme aastat - kohalikke ei tundu see sugugi häirivat.

Pideva ohu tõttu tohin kontorit väljuda ainult meeskonnajuhil loaga ning liikuda ringi vaid kohaliku saatja ja autojuhiga. Isegi üle tee asuvasse poodi puuvilju ostma minnes vajan luba ja saatjat.

Eelmisel nädalal organiseerisime veevarustust äärmiselt vaeses kristlaste külla, kus peatuvad äsja Mosulist põgenenud pered. Oleme viinud meditsiiniabi Süüria pagulaslaagrisse, Iraagi IDP-laagrisse (riigiseste põgenike laager) ning toiduabi mägedes asuvasse kloostrisse ja kristlaste külladesse.

Mõnikord ei saa ma külalistemajas uinuda, sest kõrvaltubades nutavad lapsed, naised ja mehed, vaheldumisi ja korraga. Tundide viisi kuulen nende nuttu oma tapetud pere liikmete, röövitud naiste ja kaotatud kodu pärast.

Lähem kõõki vett võtma, kui sinna tuleb ka üks vanamemm, embab mind nuttes ja ütleb, et ei saa samuti magada.

Ta räägib, kuidas tema peret piiripunktis alandati ja rööviti. ISIS tõmbas isegi välja tema kaheksa kuldamast ja nüüd saab memm vaevu süüa.

MEMM ON KÕRGELT HARITUD ja pärit rikkast perest, aga siin on tal iga päev seljas üks ja seesama öösärk, mis haiseb higi ja uriini järele. Mulle meenub minu vanaema, kes pidi sõja ajal kooliaknast välja hüppama, kuulirahe all koju jooksma ning perega metsa põgenema. Õnneks uinub tema praegu rahulikult oma puhaste linade vahel.

►► 18

MISSIOONILE MINEKUKS TULI TESTAMENT VALMIS KIRJUTADA

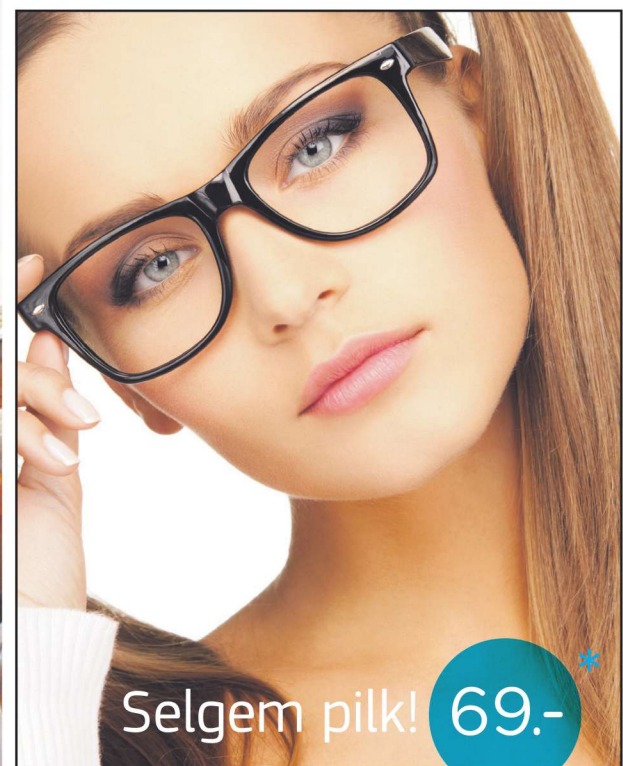
Austraalias Melbourne'is elanud Johanna Mägila on läbinud katastroofiabi koolituse ning töötab vabatahtlikult kiirreageerijana abiorganisatsiooni Global Aid Network (GAIN) Saksamaal. Katastroofi puhkemisel peab ta 24 tunni jooksul otsustama, kas sõidab appi.

Varem on ta töötanud Austraalia humanitaarabiorganisatsioonides, tegeledes asüülitaotlejate ja pagulastega.

GAINi Iraagi missioon Kurdistanis algas 1. juulil ja pidi kestma neli kuud, kuid muutus meeskonnale liiga eluohutlikuks. Johanna tegeles missioonil peamiselt infovahetuse, raamatupidamise, meeskonna heaolu ja esmaabi-ga. Hetkel oli ta ainus naine oma rahvusvahelises meeskonnas.

Ühe tingimusena missioonile minekuks tuli Johannal oma testament valmis kirjutada.

Iraagi pagulasi saab toetada rahaliselt: vt www.gain-germany.org.

Selgem pilk! 69.-*

Calvin Klein CHEVIGNON POLAR K&K JILSANDER

* prilliraamid + peegeldusvastase kattega prilliklaasid + tasuta nägemise kontroll ja prillide valmistamine

TALLINN, Rävälä 6, Tõnismägi 16A, Merimetsa tervisekeskus, Paldiski mnt. 68A, Mustika keskus, A.H. Tammsaare tee 116; TARTU, Tasku keskus Turu 2; PÄRNU, Rütüti 14; KURESSAARE, Kohtu 1; HAAPSALU, Karja 7. Telefon: 47 34 737

Vaata mudeleid: www.normanoptika.ee

norman optika

BRUTAALNE ISIS

ISIS (Islamic State of Iraq and Syria) ehk Iraagi ja Levandi Islamivabariik on 2013. aasta kevadel Iraagi al-Qaeda harust välja kujunenud pühasõdalaste äärmusrühmitus, mille eesmärk on luua muslimiriikides islami-kalifaat.

Tuhandete võitlejatega ISIS on hõivanud suuri alasid Süürias, muu hulgas Raqqa linna ja riigi idaosa naftaväljad.

Sel aastal on ISIS tublisti mõjuvõimu laiendanud Iraagis, kus juunis võeti oma kontrolli alla ka Mosul, tühjentati Iraagi keskpaanga sealne rahasalv ning kuulutati välja islami-riik.

Vallutatud aladel on silma paistetud radikaalsuse ja jõhkruusega. Lääneriigid on ISISe liigitanud terroriorganisatsiooniks.

Põgenikel on raske uute elutingimustega kohaneda. Kaotanud oma kodu, peavad nad nüüd elama koolimajades, kirikutes või jagama maja paljude sugulastega.

Nad on muutunud nii häbelikuks, et nad pelgavad isegi pesu pesta ja köögis süüa teha. Nad ei tunne end kiriku külalistemajas koduselt ega julge siin kasutada ühtegi nõud ega toiduainet.

Samas on nad väga viisakad, tagasihoidlikud ja alandlikud inimesed. Neile peab mitu korda seletama, et nad võivad siin panni kasutada – muidu oleksid nad kas või kolm päeva söömata.

IGA PÄEV SAABUB KURDISTANI üha rohkem ja rohkem peresid.

Siin on kesksuvi: keskmiselt 40 kraadi varjus, 50-60 kraadi päike-

se käes. Veekonteinerid on laagrites olemas, kuid vesi kuumeneb ja saab kiiresti otsa. Oleme jahutanud tulikuuma vett jääga, et seda saaks juua. Samuti valitseb suur veepuudus Mosuli ümbruse kristlaste külades, kuhu inimesed on linnast põgenenud ja mida endiselt pommitatakse.

Paljud lapsed on äärmiselt nõrgad. Meie järgmine konteiner ongi täis beebitoitu, et aidata alatoitunud laste elusid päästa.

Kuna ISIS võttis inimestelt kõik säästud, saavad nad loota vaid üks-teise abile. Oleme ostnud kohalike toiduaineid – riisi, läätsesid, tomatipastat, õli, soola, teed, suhkrut. Oleme ostnud laagritesse ka insuliini ja viinud ratastoole, karkusid, keppe, kõndimistugesid jne. Äsja saabub siia Saksamaalt 3500 paari las-

LAAGRI KLIINIK: Šiidi naine lastega Garmawa pagulaslaagri metall-konteineris asuvas kliinikus tervisekontrollis.

te jalatseid, 150 kasti kasutatud riideid, 7000 pesuvahendit, 30 madratsit jpm.

PALJUD PERED, KEDA KÜLASTAME, tulevad meile vastu ööriietes. Nad paluvad vabandust, et ei näe esinduslikud välja, kuid paljudel jäid alles vaid need riided, mis parasjagu seljas olid. Neil on piinlik, et nad ei saa korralikult riietuda ja meid oma tavade kohaselt rikkalikult kostitada.

Oleme kohtunud perega, kellel oli kuus maja ja kellelt võeti ära kogu majade müügist saadud raha, autod ja muu varandus. Nüüd varjavad nad end sugulaste juures koos veel kolme perega.

Põgenikud justkui ei kardakski enam midagi, sest nad on väsinud kartmast.

Ainult surmast on neid seni säästetud. Kõike muud halba on nad juba korduvalt kogenud. Hetkel elavad nad üks päev korraga ja loodavad jumala armule.

Üks Kurdistani põgenenud tüdruk tunnistas, et tal olid unehäired – ta oli harjunud uinumise eel kuulma plahvatusi, mitte omi mõtteid.

Kristlastel on tunne, et neid on hüljatud. Esimesena küsitakse meilt, miks keegi appi ei tule. Miks maailm vaikib?

Jumal on nende ainus lootus.

PS Eelmisel nädalal katkestas Johanna meeskond ootamatult missiooni, sest ISISe võitlejad jõudsid Kurdistani aladele. Nädala lõpus naasis Johanna koju Eestisse.

PROFFIDE VALIK!

☉ töökindlus ☉ funktsionaalsus ☉ ökonoomsus ☉ hinnavõit kuni 4 595 €

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

www.peugeot.ee/kaubikud

UUS PEUGEOT BOXER

Erihind al. 18 800 €
Kuumakse 223 €
Kaubaruumi maht 8–17 m³
Kandevõime 955–2000 kg

PEUGEOT EXPERT

Erihind al. 15 900 €
Kuumakse 189 €
Kaubaruumi maht 5–7 m³
Kandevõime 884–1086 kg

PEUGEOT PARTNER

Erihind al. 10 800 €
Kuumakse 129 €
Kaubaruumi maht 3,3–3,7 m³
Kandevõime 477–750 kg

PEUGEOT BIPPER

Erihind al. 11 500 €
Kuumakse 136 €
Kaubaruumi maht 2,5–2,8 m³
Kandevõime 539 kg

ME ÜTLEME, ET SEE SIIN ON LAUD. VÕTA SEDA KUI OMA VÕIMALUST.

Flexus kirjutuslaud
al. **€155,-**
Art. nr. 14895x

Me ütleme laud aga sa ilmselt juba mõtled vastuvõtulauda, töölauda, lauatenniselauda või hoopis midagi muud. Kui mõtled kirjutuslauast, siis miks mitte tellida seda meie veebipoest ajtooted.ee või helista meile 6000 270. Meilt leiad üle 10.000 toote kontorisse, lattu tootmisele. Avastamisrõõmu pakub AJ!

ÜLLATAVALT PALJU™

Pakin asjad, pagen ja kõik

Iga kuues eestlane kaalub sõja korral välismaale põgenemist. Kaks korda suurema tõenäosusega teeksid siit vehkat mitte-eestlased.

LAURA MALLENE

laura.mallene
@ekspress.ee

“Parem olla põgenik kui okupeeritu. Arvan, et see ei ole mõte, mida peaks hääbema.” Kirjanik ja blogija **Triin Loide** ei ole ainus. Kaitseministeeriumi kevadisest uuringust “Avalik arvamus ja riigikaitse” selgub, et sarnaselt mõtleb iga viies eestimaalane: 6 protsenti eestimaalastest püüaks invasiooni korral kindlasti lahku- da. Neile lisanduvad 14 protsenti, kes ütlevad, et tõenäoliselt nad põ- geneksid.

Loide esimene samm oleks lah- kuda Tallinnast Saaremaale. See- järel ilmselt välismaale. “Võtaksin vanaema ja sõidaksin Saaremaale sugulaste juurde tallu, seal oleks kindlasti ohutum ning ka mugavam – kui elekter kaob, saab vähemalt kaevust vett ning süüa saab keeta puupliidil. Linnas tähendab elektri kadu täielikku kaost. See oleks esi- mene samm ja näitab ka seda, et põ- himõtteliselt olen ma põgenemise poolt.”

Ekspressi endine ajakirja- nik, kahe lapse ema **Ede Schank Tamkivi** elab Ameerika Ühendriiki- des. Ta on Eestist pagemise teemat sõprade ringis arutanud.

“Üldine seisukoht näib ole- vat selline, et mehed on valmis riiki oma võimete ja oskuste kohaselt kaitsma, kuid soovivad võimalusel oma pered toimetada sõjakeerisest eemale. Ja siin ei ole vahet, kas need inimesed elavad alaliselt Eestis või Eestist eemal.”

Militaarpsühholoog **Merle Parmak** tõdeb, et “inimene lahkub, kui ta leiab, et paigalejäämine kujutab ohtu tema ja ta lähedaste elule, ta ei suuda ohtu kõrvaldada ning tal on olemas koht, kuhu minna. Selline käitumine kehtib eeldusel, et inime- ne on ratsionaalne olend. Kuid reaalne elu näitab, et johtuvalt hoiaku- test, veendumustest ja uskumus- test käituvad inimesed sageli risti vastupidi.”

Majandusanalüütik **Peeter Koppel** sõnab, et ta ei ole põgene- misele isegi mitte mõelnud. “Ter- vislikel põhjustel minust eesliinil abi ei oleks, aga jalga laskmisele küll ei mõtle.”

Mis kasu on eraisikust sõja ajal?

Parmak ütleb, et põgeneja ei pruugi olla kehvema kaitsetahtega kui paigale jääja. Ta küsib: “Võib-olla lahkub ta selleks, et olla riigile kasulik eemalt? Võib-olla on ta riigi arengusse ja -kaitsesse pidevalt ja entusiastlikult panustanud (näiteks maksudena) ning nüüd, andes endale aru oma puudulikkusest sõjali- sest pädevusest, jätab töö väljaõppi- nud professionaalidele?”

Samamoodi küsivad nii Loide kui Tamkivi, kas neist üldse oleks rünnaku ajal kasu.

“Mida vähem on riigi pinnal sõ- jalises mõttes kasutuid tsiviilisi- kuid, keda tuleks hoida, kaitsta ja kelle ümber sebida, seda paremini ja efektiivsemalt saab sõjavägi kesken- duda oma põhiülesande. Võimalik, et põgenedes teeksin ma hoopis riigi- le suure teene,” arutleb Loide.

Kirjanik Loide ütleb, et tema relv ei ole tulirelv, vaid sõna.

Kaitseministeeriumi avalike su- hete nõunik **Artur Jugaste** aga ra-

VAAGIB:
Merle Parmak.

PÕGENEB:
Ede Schank
Tamkivi.

EI PÕGENE:
Peeter Koppel.

hustab: Eesti riik on kaitstud ning mingit põhjust lahkumisplaanide tegemiseks ei ole.

“Avaliku arvamusel uuring tões- tab, et kaitsetahe on Eestis kõrge ja lahkumisele mõtlevad vaid vähesed (20 protsenti).”

See on positiivne, sest võimaliku sõjalise konflikti korral ei tegele riigikaitsega ainult professionaalsed kaitsevälased, vaid kogu ühiskond. Ühed kaitsevad riiki reservväelaste- na kaitsevärke astudes, teised oma igapäevast tööd jätkates ja elutäht- sate teenuste (meditsiin, pääste, elekter, side jne) toimimist tagades. Riik ja ühiskond peavad toimima ka sõjas,” kinnitab Jugaste.

Immigrantidel on lihtsam pageda

Parmak tõdeb, et riikides elab üha rohkem rahvusi. Juurteta inimestel on lihtne kodumaad vahetada, ka teise maailmajakku kolida.

Ka Eestis on küsitud, kas kohali- kud muulased haaraksid relva Ees- ti kaitsmiseks. Eriti, kui vastane on Venemaa.

Rahvuste järgi kulgevat veelahet arvamusel näitab ka kaitsemini- steeriumi uuring. See ütleb, et kalla- letungi korral püüaks Eestist lah- kuda 16 protsenti eestlastest ja 30 protsenti mitte-eestlastest.

“Osa neist on heitnud siia an- kru, aga elujuurt ei tekkinud,” ütleb **Vira Konõk** muulaste suurema põ- genemissoovi kohta. Ta on Eesti uk- rainlaste kongressi esinaine.

Konõk tuli Ukrainast Eestis- se 1986. aastal. Ta peab Eestit oma uueks kodumaaks.

“Me teame, mis juhtus Ukrai- naga. Võime seda arvestades mida- gi ette planeerida,” ütleb Konõk. Ta

peab Eesti riigi kõige olulisemaks ülesandeks tööd venekeelse kogu- konnaga.

Ta saabus just kahe nädala pik- kuselt reisilt oma eelmisesse kodu- kohta Lääne-Ukrainas Lvivi oblastis.

“Sel ajal said 18 noort inimest kutse minna sõjateenistusse. Kõik nad on noored või väikeste laste- ga. Kodukandi inimesed on nende pärast mures. Ärevust on selgelt tunda.”

Meie piirkonda jõudsid põge- nikud. Saabusid ka esimesed kirs- tud. See kõik ei tekita optimismi. Enam olukorda nii lihtsalt ei lahenda. Alguses olid nad kõik hämmas- tunud, et miks see üldse toimub. Venemaalt nad sellist käitumist ei oodanud. Nüüd tunnevad nad mee- lepaha. Vihkamist venelaste vastu ei ole.”

EESTI ELANIKUD USUVAD TUMEDAMASSE TULEVIKKU

- Sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll korraldas märtsis avaliku arvamusel uuringu riigikaitse teemal. Selles küsitliti 1203 elanikku vanuses 15–74 eluaastat.
- 62 protsenti Eesti 15–74-aastastest on arvamusel, et eeloleval aastakümnel suureneb maailmas ebastabiilsus ja kasvab sõjaliste konfliktide tõenäosus. Vaid iga kümnes usub, et maailm muutub eel- oleval dekaadil turvalisemaks.
- Eesti olukorda tajuvad vastajad mõne- võrra positiivsemana. 20 protsenti arva- tes turvalisus siin paraneb.

Maaleht teeb elu lihtsamaks!

Osta Maaleht Säästukaardiga ja võida kodutehnikat!

16x

16x

16x

16x

OSTJATE VAHEL LÄHEB LOOSI 64 KODUMASINAT!

16x

16x

Auhinnafond kokku 2220 €

Loosimises osalevad 10.07. –31.08. Maksimarketis, Konumis ja Aja0 kauplustes tehtud Maalehe-ostud. Loosimine 4.09, võitjate nimed avaldatakse Maalehe ja ETK koduleheküljel. Lisainfo kauplustest või tel 680 4444 klienditugi@lehed.ee.

KLICK
SINU DIGIPOOD

Tagasi kooli

Parim sülearvuti
pakkumine!

HP Compaq 15

-37%

15.6"	AMD Dual-Core E1-6010	Windows 8.1
4GB	750GB	7:00
		2,42kg

• DVD-kirjutaja • Radeon R2 graafika • WiFi
• USB3.0 • 2xUSB2.0 • HDMI • VGA

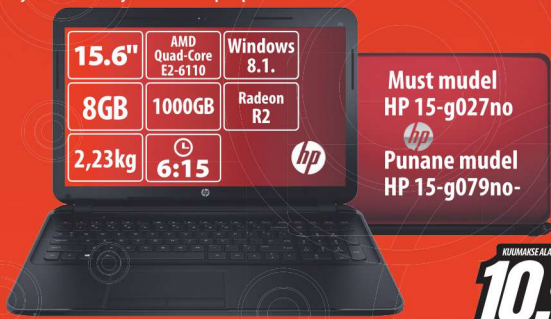

KUUMAKSE ALATES

7.83
~~279.-~~
~~449.-~~

Neljatuimalise jõudluse superpakkumine!

-33%

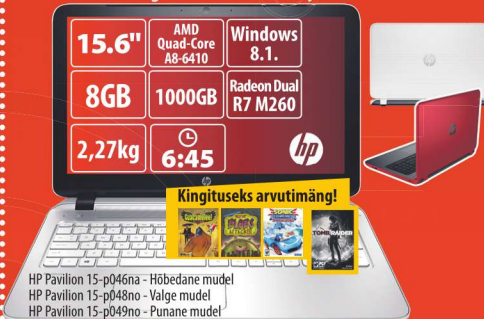

• DVD-kirjutaja • WiFi • Bluetooth 4.0
• USB3.0 • 2xUSB2.0 • HDMI

10.92
~~399.-~~
~~699.-~~

Uus võimsa sisuga sülearvuti tööks ja meelelahutuseks!

-21%

• DVD-kirjutaja • 2GB graafikamälu • WiFi • Bluetooth 4.0
• 2xUSB3.0 • USB2.0 • HDMI • VGA

14.78
~~549.-~~
~~699.-~~

Parima hinnaga hübriid! Tahvel- ja sülearvuti ühes stiilses kestas!

-12%

• WiFi • Bluetooth 4.0 • MicroHDMI • USB2.0

9.63
~~349.-~~
~~399.-~~

10X optilise suumiga tood kauged objektid lähedale!

-46%

Fujifilm FinePix T400

79.-
~~149.-~~

• 16 MP • 10x opt. suum (28-280mm) • stabilisaator • 3"7,5cm ekraan • 720p HD video, videonapp • automaatne panoraamvõte, näo- ja naeratus tuvastus
• jälgiv autofookus

Nutikas elu igapäevaks!

-40%

Samsung Galaxy Pocket Neo

59.-
~~99.-~~

3"	4GB	Cortex A9	OS. Android	6h	100g
240x320		0,85GHz	4.1.2.	300h	

Ülivõimas tolmu- ja veekindel nutitelefoni!

-58%

Sony Xperia Z

8.34
~~299.-~~
~~719.-~~

4G	IP57 tolmu- ja veekindel
5"	16GB
1080x1920	Quad-Core 1.5GHz
	OS. Android 4.4
	11h 550h
	146g

Tahvelarvuti ja nutitelefoni ühes stiilses kestas!

-37%

HP VoiceTab 6

7.05
~~249.-~~
~~399.-~~

3G	3G
6" HD IPS	16GB
720x1280	Quad-Core 1.2GHz
	OS. Android 4.2.2.
	14h 450h
	160g

Parima hinna ja võimsuse suhtega nutitelefoni!

-50%

Sony Xperia SP

5.77
~~199.-~~
~~399.-~~

4G	CORNING Gorilla Glass
4.6"	8GB
720x1280	Dual-Core 1.7GHz
	OS. Android 4.3
	10h 635h
	155g

Sujuva ja hea pildiga nutitelevi!

-44%

• Smart TV: veebibrauser, Youtube, Skype jpm
• kaasas 6 paari 3D prille

13.49
~~499.-~~
~~899.-~~

www.klick.ee
osta kodust lahkumata

Tähelepanu: Järelmaks on finantskohustus.

Enne järelmaksu lepingu sõlmimist tutvuge vastava teenuse tingimustega ning vajaduse korral konsulteerige asjatundjaga. **UNO** järelmaksu pakkujaks on **Kaupmehe Järelmaks OÜ**. Krediidikulukuse määr on 25.56% aastas järgmistel näidistingimustel: järelmaksu summa 500€, intressiga 10.9%, tagastamise tähtaeg 3 aastat, lepingutasu 24.90€.

Arvutus on ligikaudne ning võib erineda Teile pakutatavatest tingimustest. Soovitame tutvuda järelmaksu infoaadressil www.klick.ee/jarelmaks.

TALLINN: Viru Keskus ☎ 6668160 | ✉ viru@klick.ee; Kristiine Kaubanduskeskus ☎ 6668116 | ✉ kristiine@klick.ee; Rocca Al Mare kaubanduskeskus ☎ 6668155 | ✉ rocca@klick.ee; Ülemiste Kaubanduskeskus ☎ 6668159 | ✉ ulemiste@klick.ee; Järve Kaubanduskeskus ☎ 6668154 | ✉ jarve@klick.ee; Lasnamäe Centrum ☎ 6668128 | ✉ mustakivi@klick.ee; Mustika Keskus ☎ 6668151 | ✉ mustika@klick.ee; TARTU: Tasku keskus ☎ 666 8163 | ✉ tasku@klick.ee; Lõunakeskus ☎ 6668153 | ✉ lonakeskus@klick.ee; Kaubanduskeskus Eeden ☎ 6668164 | ✉ eeden@klick.ee; PÄRNU: Kaubamajakas ☎ 6668152 | ✉ pardu.papiniidu@klick.ee; VILJANDI: Viljandi Centrum ☎ 6668166 | ✉ viljandi@klick.ee; JÕHVI: Kaubanduskeskus Tsentraal ☎ 6668168 | ✉ johvi@klick.ee; RAKVERE: Põhjakeskus ☎ 6668177 | ✉ rakvere.pohjakeskus@klick.ee; VALGA: Valga Maxima ☎ 6668121 | ✉ valga@klick.ee; PAIDE: Ringtee 2, ☎ 6668124 | ✉ paide@klick.ee; KURESSAARE: Auriga Keskus ☎ 6668117 | ✉ kuressaare@klick.ee; VÕRU: Kagukeskus ☎ 6668173 | ✉ voru@klick.ee; RAPLA: Rappeli Keskus ☎ 6668174 | ✉ rapla@klick.ee; NARVA: Fama Keskus ☎ 6668169 | ✉ narva@klick.ee.

“KAS SA OLED MODELL? EGA SA SEKSI EI SOOVI?”

Suhtluskeskkonnas Tinder arenevad suhted teinekord pöörase tempoga, aga paari nädalaga võib veinist ja naistest kõrini saada, nagu Ekspressi kaasautor omal nahal koges.

ÜLO JALAKAS
elu@ekspress.ee

Ärkan. Enda voodis. Pea tuikab eile-öhtusest veinist valutada. Korraga taban end mõttelt, et mul oli ju üks naine külas. Kiire ennastületav inspeksioon korteris, aga naist enam pole. “Ega ma mingi jamaga hakkama ei saanud?” tiirleb peas. Neetud Tinder.

Kõik sai alguse süütust kirjast töökohta kirjalistis. Üks töökaaslane uurib, ega keegi Tinderit ei kasuta. “Seal olevat mitmeid kohalikke ja ilusaid või vähemalt kuulsaid ringi vaatamas,” kirjutab ta.

List läheb elama. Homoseksuaalist töökaaslane räägib, et tema teada on Tinderis mingisugune inimlik või peaaegu romantiline aspekt, mida muudel deitimisäppidel pole. “Kas pilgud nii-öelda kohtuvad. Nagu päris elus peaaegu, kuskil baaris või kus iganes. Nagu päris inimestega oleks peaaegu tegemist, aga teised äpid on suhteliselt külmavereline lihaturg.”

TINDER ON eakaaslaste seas uskumatult populaarne. Laadid oma Facebooki kontolt sinna pildi üles ja jääd ootama. Või mis ootama. Pigem asud kohe vastassugupoolt vaatama. Kui kandidaadi pilt on meeldiv, vajutad rohelist südamekest. Kui pole nii meeldiv, lükkad näpu söakalt punasele, eitavale ristile. Väidetavalt ongi kohtinguäpi suur eelis see, et sarnaste huvidega inimese leidmine on tehtud väga lihtsaks. Ei ole olukordi, kus naine on “niisama koos sõbrannaga” ku-

FOTO SHUTTERSTOCK

sagil baaris, ega tavaliste kohtinguportalide rabamist saata kirju loendamatu le arvule inimestele. Roheline südameke ja asi korras, rohkem vaeva ei pea esialgse kontakti loomiseks nägemagi.

Naiskolleeg teab omakorda rääkida, et tema sõbranna käis Tinderis aktiivselt, kuid polnud sellega rahul. "Kõik mehed on pannud oma profiilile kas autopildi või pildi paljast ülakehast, kusjuures pea pildile ei mahtunud, või pildi alkoholist või alkoholi konsumeerivast päikseprillistatud endast," selgitab ta. "Ja siis on omaette kunst väljendada end vähem kui viie kirjaveaga per lause."

Aga keegi töökaaslastest kohtinguotsinguid üles ei tunnista.

Kõlab julgustavalt. Pea võib pildile ju jätta ning kirjavigu peaks ka lause kohta alla viie tulema. Kui tekkib kahtlusi, saab suheldud ka lihtlausetega.

Möeldud-tehtud. Pilt üles ja naisi vaatama.

Eesti naised on ikka ilusad. Keskmise pilt on malbelt naerata neiu, kes pahatihti poseerib peegli ees või vabas looduses. Inglismaal elav tuttav räägib, et seal on keskmisest naisest üles riputatud pahupidi silmadega läbupilt. Lisaks on näiteks London nii suur, et seal on väga raske *match*'ini jõuda. Eesti oma väiksuses on tunduvalt rõõmsam koht.

Roheline süda, roheline süda, paar punast risti. Korraga lööb tinder särama ja teatab, et mul on esimene *match*. Ehk inimene, kellega me vastastikkult teineteise pilte südamekesega hindasime. Kahtlaselt palju tuleb esimese hooga töökaaslaste välja. Tegelikult ongi esimene sobiv partner töökaaslane.

"Mis sa siin teed?"

"Ah, ma n i i s a m a . Nalja pärast."

"Mina ka."

Teine töökaaslane väidab omakorda, et ta pani end Tinderisse eksmehe soovil ja nalja pärast. "Mehed on ikka siin parajad ambaalid!" konstateerib ta fakti.

Võõraste naistega suhtlemine on aga palju keerulisem.

"Sul on ilusad pildid," ütlen pärast julgusekogumist.

Neiu on üllatunud, et mõni mees julgub lõpuks ka esimesena juttu alustada. Üldiselt pidavat Eesti mehed olema selles osas parajalt tagasihoidlikud.

Välja arvatud mõned, kes küsivad esimese asjana: "Kas sa oled modell? Ega sa seksi ei soovi?", räägib üks keskmisest kõvas-ti ilusama välimusega noor naine.

Esialgu tundubki, et asi hakkab kohe vedama, kuni natuke ebaõnnestunud nalja peale saab neiu pahaseks. "Mulle tundub, et sa üritad seda vestlust agiteerida," pahandab ta. Pole siis imestada, et mehed rääkida ei julge.

Süü pole ainult ühepoolne. Kui ma pidevatele naljadele pihta ei saa, soovitatakse mul huumorisoon otsida. Või oli see osta. Igatahes vestlus jääb katki.

Ent leidub ka inimesi, kellega vestlus käima läheb. Kui paar tundi on Tinderis sõnumeid saadetud, kolib vestlus Skype'i üle ja jätkub. Sinnamaani, kuni peaks kohtama minema.

KOHTAMISTES ja naistega suhtlemises ei loe ma ennast kõige osavamate hulka. Elu esimene kohtamine, millest on küll tublisti aastaid möödas, toob siiani kerge puna põskedele. Mingil põhjusel pidasin vajalikuks lille kaasa võtta. Minut enne kohtumist mõtlesin, et pika varrega roos on liiga pika varrega. Murdmisaksioon ei õnnestunud ja nii andsin tüdrukule pehmelt öeldud räsitud varrega lille. Oli ka palju muud keerulist. Näiteks ei osanud ma arvata, kui raske on tüdrukul ümbert kinni hoides kõndida. Ja kui aia taha võib esimene suudlus minna. Vähemalt ei juhtunud nii, nagu Heljo Männi legendaarsel tegelaskujul Toomas Linnupojal, kes esimese hooga tüdrukul huule veriseks hammustas, aga ega suurt paremini ka ei läinud.

Nüüd olen vanem ja laisem. Restorani väga kutsuda ei viitsi, kinos pole tänapäeval midagi vaadata ja jalutamine tundub ka kuidagi keskkoolilik. Teen ettepaneku hoopis mulle külla tulla. Kummalisel kombel on naised, kes kohtumiseks rohelise tule andnud, sellega kohe nõus.

Hea sõber, kes on juba pikalt Tinderit kasutanud, räägib enda kogemustest, et naised on kohtumistel väga vabameelsed. Ta toob näite, kus üks neiu tahtis erakordselt robustset ja tema suhtes hoolimatut seksi. Neiu ütles, et nii ei pea ta

tundma pinget rahulduse saamise pärast. Kui suhtes üritavad mehed pigem ikka naisele head teha, siis Tinderist leitud juhututtav ei pea sellega arvestama ning naisel pidavat mingisugune nais-teajakirjadest saadud orgasmipingi ära kaduma. "Pane mind nii, nagu ma poleks sinu jaoks oluline," nõudis neiu.

Sõber kuulab käsku. Rohkem pole nad kohtunud.

Naised jäävad ikka tavapäraselt ja viisakalt umbes kolmveerandi tundi hiljaks. Valmis tehtud söök on selleks ajaks natuke külmaks läinud, aga kaaslased on väga

leplikud. Pruukostiks laovad nad välja paar veinipudelit. Kui kaks veini on joodud, peab järgmiste järele minema. "Kaks veini läheb minu jaoks paljaks. Ma võin imelikuks muutuda," üritan korra ettevaatlik olla.

"Pole midagi, küll ma hakkama saan," ei tee naine sellest probleemi.

EESTI MEHED olla ka reaalses elus üsna kida-keelsed. Naised räägivad, mehed vastavad lühidalt. Kui vastupidi käituda, on naised üllatunud. Enda sõnul meeldivalt. Samas on ka väga tundlikke mehi. Nii näiteks üritas üks lapsega ja lahutatud mees leida endale profiili järgi "hingesugulast". Üks naine aga teatas, et nii on ta justkui teise ringi mees. Päev hiljem ilmus mehe profiilile kutsikalikult nukker tõdemus: "Ma olevat teise ringi mees."

Esimese kohtinguni ootavad naised, et mees oleks vedav pool. Sealt edasi roolid vahetuvad.

"Mis sa täna õhtul teed? Saaks kokku?" on põhiline küsimus, mida mulle pärast esimest kohtumist esitatakse. Ilmselt on eelmised kohtumised olnud piisavalt meeldivad.

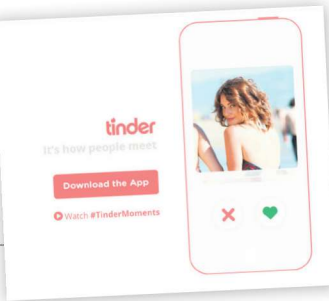
Vastus tuleb eita, sest Tinder ja teised sobivad partnerid on sotsiaalse kalendri nii täis löönud, et mänguruumi

MIS ON TINDER?

2012. aastal tööle läinud kohtinguäpp, mis laadib kasutaja FB-kontolt pildi ning kasutades GPS-i pakub meeldimiseks või mitte meeldimiseks läheduses asuvaid vastassugupoole esindajaid.

2014. aasta aprillis olevat Tinderis olnud kokku 10 miljonit kasutajat. Ainuüksi Eestis on kasutajaid sadu. Nende seas ka avalikkusele väga tuntud inimesi alates kuulsatest lauljatest kuni Eesti parima tennisistini.

Homoseksuaalsetele pakub samasugust teenust äpp nimega Grindr, millel on kasutajaid samuti miljonites. Inglismaa meedia kirjutas paari kuu eest, et just Grindr on süüdi suguhaiguste leviku kasvus.

KATUSE KINO

PROGRAMM 13/8-19/8

<p>13/8 K Fargo Ethan Coen, Joel Coen 1996 / 98min</p> <p>14/8 N Burn After Reading Ethan Coen, Joel Coen 2008 / 96min</p> <p>15/8 R The Big Lebowski Ethan Coen, Joel Coen 1998 / 119min</p> <p>16/8 L O, Brother, Where Art Thou? Ethan Coen, Joel Coen 2000 / 108min</p>	<p>17/8 P Blood Simple Ethan Coen, Joel Coen 2007 / 122min</p> <p>18/8 E Art & Copy Doug Pray 2009 / 89min</p> <p>19/8 T Le Bal Ettore Scola 1983 / 112min</p>
---	---

KATUSEKINO.EE

Meediapartnerid: EESTI EKSPRESS, Eesti Päevaleht, STAR

Katusekino sõbrad **Carlsberg Stoli**

VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

MoMo KATUSEKINO

Jaapani toit, otse südamest!

KATUSEKOHVIK & BAAR, PÄIKESETERASSID

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Tule lõunale või dringile!

PILETID: Katusekino, Piletilevist või katusekino.ee

Partner **viru**

Seansside algus orienteeruvalt 22.00

Viis päeva kloostris

FOTOD RAUNO VOLMAR

Kuidas käib elu Kuremäe kloostris, mis meelitab kogu maailmast rahvast imet tegeva vee allikaga?

VIKTORIA LADŌNSKAJA
viktorija.ladonskaja
@ekspress.ee

“**M**is pluss see sul kaelas on?” küsis kolmeaastane tütar **Uma-Sofia** risti nähes. Olen ristitud õigeusku, kuid usu mõistmisel alles poolel teel. Siiski on mul postulaat: kui jumal - looja - kõrgeim võim on olemas, on ta üks ja ainus - kuidas teda ka ei nimetataks.

Tütar teab, mis on kirik, ja et on erinevaid kirikuid. Loodan, et kui ta saab suureks ja näiteks ütleb mulle ühel päeval, et on võtnud omaks mõne muu usu, suudan ma teda mõista. Kuid ristiti mu laps kaheksakuusena õigeusku just Kuremäel. Otsuse tingiski koht.

Vasknarva XVI sajandi kroonika kinnitusel nägid Eesti karjused Kuremäel rohkem kui neli sajandit tagasi ilmutust. Neitsi Maarja seisis mäe jalamil, kust voolas läte. Siis hakkas Maarja tõusma, ikka kõrgemale ja kõrgemale, peatudes majesteetliku tamme juures. Seal leidsid

külaelanikud Jumalaema Uinumise ikooni. Luterlastest eestlased andsid ikooni õigeusu vaimulike kätte, kes ehitasid tamme kõrvale kabeli. Sestsaadik kutsuvad õigeusklikud Kuremäed Pühtitsaks, pühaks.

2005. aastal veetsin kloostris mõned päevad. Nüüd otsustasin veel kord seda kohta tunnetada.

Kui riietusin tütre nähes musta, hindas Uma-Sofia mind: “Sa näed nüüd välja nagu tädi, tähendab, sa oled vanem. Aga ilus.”

Klooster on range, kui asi puudutab välimust. Näiteks ei sobi naistele minna sinna pükste ja katmata peaga. Oluline on riietuse pikkus ehk keha kaetus, mitte värv. Valisin musta praktilistel kaalutlustel: see ei määrdunud kergesti, ei ärata tähelepanu ja viib mõtted väliselt eemale.

Lapsele tuli aga võtta kaasa maksimaalne kogus riideid, sest ma ei kujutanud ette, kas kloostris saab pesu pesta.

Teadsin, et kaasa võtta tasub isikliku hügieeni vahendid ja toitu, millega teisi kostitada, näiteks kala - meie sõit langes paastu ajale. Palverändurid saavad kloostris elada tasuta, kuid annetused on teretulnud.

EMA JA LAPSED: Kloostrisse minekuga lootsin isendaselgele jõuda. Artiklile andis õnnistuse iguumenja Filareta.

Moskva Patriarhaadile otse alluv Pühtitsa Jumalaema Uinumise nunnaklooster asutati 1891. aastal. Kloostri käes on mitu maatükki (kloostri maaüksus 204 058 m², kalmistu 7357 m², püha allika maaüksus 1812 m²), lisaks metsatükk ja põld. Kloostris teenib 120 nunna.

KLOOSTRIS TAIPAD ÜHTÄKKI, et sinu “asjade maailm” on järsult ahenevad. Riided on ühed ja samad, pole ei peeglit ega kosmeetikat, toit paastuajale kohaselt lihtne, vesi on vaid külm ja seegi ei voola kraanist, vaid pigem tilgub, telefoni kasutamine ei ole soovitatav, televiisor ja internet puuduvad, väljakäik on ühine. Võõrastemaja toas on viis voodit ehk isiklik ruum on piiratud.

Last häiris vaid see, et kraanist ei tulnud sooja vett. Ja esimesel päeval eelistas ta toituda kodust kaasavõetud barankadest.

Pühtitsas on kolm külaliskodu. Meie maja kahel korrusel elasid palverändurid Venemaalt, Lätist ja Eestist. Nägime ka külalisi Leedust, Soomest, Saksamaalt, Hispaaniast ja USAst. Palverändureid ühendas vene keel. Ameerika perekond kolme lapsega saabus nädalaks, sest “teist niisugust kohta maailmas ei ole”. Läti perekond tuli sugulasega, kes põeb vähki.

Palverändurid alluvad eeskirjadele, millest tähtsaim on kohustuslik mitme tunni pikkune juma-

lateenistus hommikul ja õhtul. Päevakava on karm: varane ärkamine, hommikune jumalateenistus, ühine hommikusöök, töötamine, lõuna, taas töötamine, õhtune jumalateenistus, õhtusöök. Kell kümme õhtul külaliskodu ukseid suletakse. Iga le palverändurile määratakse hommikusöögi ajal kahetsustegu ehk töö, mida teha jumala auks.

Siiski on palverändurite seas mitmesuguseid inimesi, sellepärast hoitakse peatujaid, et dokumente ja raha on targem tuppa mitte jätta. Tualettruumi uksele oleval kirjal “Mitte suitsetada ja prügi maha visata!” on keegi koolilapse huumorimeelega parandanud, kriipsutades maha sõna “mitte”.

Juba esimesel päeval näis, et aeg voolab kloostris aeglasemalt kui mujal.

TEISEL PÄEVAL OLI LAPSED täielikus vaimustuses. “Ema, vaata” sai päeva põhilauseks: maipõrnikas, rohutirts, liblikad, kassid, vaimulike laulude saatel karjamaalt tulevad lehmad, kanade ees kekutav kukk, pesal istuv toonekurg. Ja pääsuke, kes tegi püha allika peale ehitatud majakese räästa alla pesa.

2010. aastal selgitas Eesti Geoloogiakeskuse hüdrogeoloogia osakonna juhataja **Rein Perens**, et “allika vee looduslikud omadused ei erine Eestis üldlevinud maapinnaläheda-

KUREMÄE ÕED JUHIVAD 12 KLOOSTRIT

Kuremäe on Vene õigeusu kirikule nagu personali koolitamise firma. Hiljuti tuli Vladimir Putin välja infoga, et tema hakkab taastama kloostrit, mis oli Kremli territooriumil. Õhus on küsimus, kust võetakse uusi juhte.

12 Kogalõmi abiklooster →

VENEMAA

se põhjavee looduslikest omadustest. Tervislikuks ei tee vett mitte tema koostis, vaid usk tema tervendavasse mõjusse.”

Isegi karmidel talvedel mitte külmuva allika imet tegevasse jõusse usuvad tuhanded turistid-kloostriasukad-palverändurid, kes seisavad nädalalõputi lausa järjekorras, et end allikasse kasta, ja ammutavad vett koju viimiseks kanistritesse.

Muide, lapsele ei avaldanud muljet mitte ainult loodus, vaid elukorraldus. Kus ta ka ei viibinud – kui algas kellamäng, tormas Uma-Sofia vaatama, kuidas kellad löövad.

Teisel päeval hakkas aga mind närima kahtluseus. Panin tähele, et kloostri kõrval müüakse leiba, kolm eurot päts. Et need, kes tulid kirikusse katmata peaga, said kloostrist osta rätiku. Kiriku kõrval müüdi allikavee jaoks kolmeliitriseid pudeleid. Paastu ajal sai osta kloostri piima ja võid. Äritegevuse tunnused viisid mõtted usult turismiobjekti peale.

Samasugused küsimused vaevasid üht mu kooli õpetajat, keda kohetasin juhuslikult kiriku sissepääsu juures. “Võib-olla nad oma karmusega kontrollivad meid, kas oleme usuks valmis, kas meie suhtumine on tõsine?” küsis õpetaja.

“Mulle tundub, et jumal, kui ta on olemas, on kõigist võrdsel kaugusel. Siin ei tohiks olla mingit hierarhiat, ei saa olla mõistet “sa oled ju-

malale lähemal või kaugemal,” arutlesin.

“Tajun siin, eriti palverändurite seas, lausa mingit konkureerimist, kes tunneb jumalat lähemalt ja paremini.”

“Äkki see on variserlikkus?!”

Nii juteldes sisenesime vana-le kalmistule, kus meid katkestas üks turist: “Kas siia on maetud palverändurid?” Vastasin kiiresti: “Mis te nüüd! Siia on maetud kloostri elanikud.”

“Näete nüüd, andsite neile oma reaktsiooniga mõista, et teate neist rohkem. Ka see on variserlikkus!” tabas õpetaja mind teolt.

Juhtusin ka ühe jumalateenistuse ajal kirikus pealt nägema, kuidas üks nunn tegi teisele peapesu. Uss minu sees järas agaramalt: kuidas siis nii, see, mida ma näen, on ju patt?! Mõni minut pärast seda tuli

Tuli kergendus mitte ainult jahedast veest, vaid sellest, et kui riidest lahti võtsin, kukkus autovõti allika kõrvale, ja mitte allikasse.

ta tagasi ja ütles: “Andesta mulle, matuška!”

See oli selle päeva avastus: ka nunnad on inimesed. Ja kuigi nad tunnevad iga päev, mis on voo- rus ja mis on patt, ei ole miski inimlik neile võõras.

Selleks ajaks olime Uma-Sofiaga teinud läbi salvimise (laupa võitakse aromaatselt salvimisõliga ja nii laskub inimese peale püha vaim) ja käinud armulaual (pakutakse leiba ja veini, mis sümboliseerivad Kristuse liha ja verd ja annavad inimesele osaduse igaveses elus).

VAHEST PEAKSIN TUNDMA PIINLIK-KUST, kuid palvetest oskan vaid peamisi. Seepärast püüdis minu mitte ülemäära kogunud kõrv hommikusel jumalateenistusel kinni pidevalt korratud sõna “raduisja!” (rõõm- musta).

Hommikuse teenistuse ajal, kella seitsme ringis, moodustasid kirikusse tungivad päikesekiired usumatult kauneid värvivooge. Sellele lisandus küünalde ja aromaatselt salvimisõli lõhn, aga ka naiste laul – nii et Uma-Sofia jäi magama. Ja kui ta mõni tund hiljem ärkas, kestis teenistus endiselt, ning me läksime tasakesi välja, et minna allikale enne, kui sinna tulevad turistid.

XC60 | S60 | V60

KULDSED KUUEKÜMNED

Kuldne põli täis mugavust, luksust, turvalisust ja sõidunaudingut ootab Sind kui valid oma uueks autoks Volvo kuuekümnne. Lisaks saad Info-Autost nüüd uue Volvo S60, V60 või XC60 ostuga kauba peale **5000-eurose Volvo ostupremia.**

Ostupremia ulatuses võid oma uuele Volvole tellida vajalikku lisavarustust, saada lisa oma vana auto tagasiostuhinnale või uue auto soodsamalt kätte.

VOLVO OSTUPREMIA **5000€**

Uue Volvo XC60, V60 või S60-ga nüüd kaasa **5000-eurone Volvo ostupremia.**

Info-Auto
www.infoauto.ee

TALLINN Järve Pärnu mnt. 232 tel. 671 0020 infoauto@infoauto.ee
TARTU Turu 27 tel. 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt. 89a tel. 447 2777 parnu@infoauto.ee

Pildid on illustratiivsed.
Kampaania kehtib kuni 30.09.2014

3 aastat VOLVO GARANTII LÄBISÕIDUPIIRANGUTA

VÜRSTINNA EESTI MISSIOON

Äsja esilinastus Pühtitsa kloostrist rääkiv dokumentaal-film. Juhuslikult avastatud arhiividokumentidest selgub, et Pühtitsas ei olnud esmaseks ülesandeks mitte kloostrit, vaid ravila, kooli ja pühakoja ehitamine. Selleks hankis raha Eestimaa kuberner Sergei Šahhovski naine Jelizaveta Šahhovskaja. Vürstinna isa Dmitri Miljutin läks Venemaa ajalukku silmapaistva sõjaministrina. Pärast surma maeti vürstinna Pühtitsa kloostrit territooriumile oma mehe kõrvale. Filmi tegid Ella Agranovskaja (stsenarist ja režissöör) ja Nikolai Šarubin (kaasrežissöör ja operaator).

Allikas kümblemiseks sain küpsiks alles kolmandal päeval. Tundsin kergendust mitte ainult jahest veest, vaid ka sellest, et kui riidest lahti võtsin, kukkus autovõti allika kõrvale, ja mitte allikasse. Pärast kümblust sättisime end istuma tohutule kivile kloostrit põllu serval ja kuulasime linnulaulu.

Lapsi on kloostris üllatavalt palju. Alates kolmeaastasest kuni peaaegu täisealisteni. Nad viibivad seal palveränduritest sugulastega. Nemadki käivad jumalateenistustel ja teevad tööd. Puhastavad surnuaialiste, triigivad voodipesu, hoolitsevad loomade eest.

Punaka peaga 11aastasest poisist, kes tuli Pühtitsasse koos vanaemaga Tallinna lähedalt, sai mitmeks päevaks meie saatja.

Ta oli valmis näitama ja rääkima meile kõike, mille kohta pelgasime nunnadelt pärida: et kellamängu ajal tuleb seista kellatorni all, sest nii saab haigustest lahti, et kloostrit asukad kirjutavad oma soovid paberitükikestele ja pistavad need vana kalmistu kabeli uksepiida vahele, pärast aga korjavad nunnad need soovipaberid kokku, ja kui paluja ei ole unustanud oma nime kirjutada, palvetavad tema eest.

“Ema, näe, kes seal tamme otsas on?” Meie uus sõber oli toonud meid veel ühte Kuremäe pühasse paika, vähemalt tuhandeaastase tamme

juurde, mille lõhest oli legendi järgi leitud Jumalaema Uinumise ikoon.

“Kes?” vaatasin üles tamme täiesti elutute kuivanud okste poole.

“Ema, seal oksa peal on ju uss...” Lastel on siiski side arhetüüpidega. Talle ei ole seni keegi piibli lugusid jutustanud ja minu silmad ei näinud ka mingit madu.

Kolmandal päeval küsisid mitu inimest, kas olen pihil käinud.

“Ei. Mitte kunagi. Ma ei tea isegi, kuidas alustada,” vastasin nunnale.

“Kuidas sa siis pihtimata armulaual käisid? Mine homme hommikul. Ma ei sunni, aga mine,” vastas nunn ja tõi kaks raamatut pihist ja sellest, kuidas koostada pihi teksti.

Pärast “Pöial-Liisi” ettelugemist tudeerisin öösel teoloogilist materjali.

NELJAS, PIHIPÄEV ALGAS MINU JAOKS KELL 5.30. Koostasid batjuška jaoks umbes sellise teksti: “Patune. Kõigi peamiste pattude osas – patune. Kuid kui võtta viha amplituudi järgi, mis ulatub ärritunud häälest tapmiseni, siis loomulikult ei ole ma oma pattudes selle amplituudi äärmise punktini läinud, kuid väiksemaid või isegi keskmise raskusega patte tunnistan. Viha, liigsöömine, liiderlikkus, kõrkus.”

Leppisin kokku, et pihtimise ajal vaatab lapse järele üks kloostrit õdedest.

Kell 6.20 väljusin külalismajast ja

kohtusin nunnaga, kes oli mind pihitima keelitanud. Ta küsis: “Sa närveerid enne pihile minekut?” Vastasin: “Ma närveerin lapse pärast.”

Kirikus tabas mind nagu elektrilööki mõte: “See ju ongi sinu kiusatus! Praegu sa (võib-olla) saad oma patud andeks. Aga selle (võib-olla) illusiooni pärast jätsid lapse üksi tuppa. Aga kui ta ärkab, aga kui nunn ei lähe teda vaatama, aga kui hakatakse kelli lööma ja tema läheb seda vaatama ja satub sõiduteele...” Lendasin kirikust välja nagu kuul.

Külalismaja koridorist leidsin Uma-Sofia, kelle unistest silmadest voolasid pisarad: “Ema, kus sa oled!”

Nüüd läksime pihile kahekesi. Seisin batjuška ees, tütar süles, ja kandsin ette seosetu jutu oma pattudest. Öösel ettevalmistatud tekst ei tulnud meelde. Pärast seda, kui batjuška oli “patud andeks andnud”, tundsin, kuidas mööda põski pisarad mitte ei voola, vaid sööstavad nagu kosed. Just sel hetkel saabus kergusetunne, nagu oleksin kaotanud poole kehakaalust.

Pärast hommikusööki anti meile esimene kahetsustegu. Pidime korrastama lilleklumpe.

VIIENDAL PÄEVAL KÜSIS LAPS, ega me ole isa ära unustanud. Soovist koju minna andsid tunnistust teisedki asjad. Nii peatus Uma-Sofia silm järjest tihedamini kloostrit taga olevatel

LOE NÜÜD, MAKSA SÜGISEL

Eesti sisukaim lehetellimus on ainulaadne digipakett, mis sisaldab täismahus ligipääsu järgmistele lehtedele veebis, tahvelarvutis ja mobiilis:

- Eesti Ekspress
- Eesti Päevaleht
- Laupäevaleht LP
- Maaleht

Telli ja loe augustis tasuta!
epl.ee/suveltasuta

müügiputkadel, kus müüdi jäätist. Ja sellepärast muutusid meie lahkumised kloostrist üha sagedasemaks. Ühel sellisel korral kuulsime lähedal asuva maja aknast Miley Cyrust.

“See on ju meie lemmikmuusika!” Uma-Sofia jäi seisma: “Las ma kuulan lõpuni.”

Enne ärasõitu otsustasime oma toa ära koristada. Uma-Sofia pühkis tolmu, mina tegin voodid üles, pesin põranda, puhastasin tolmuimejaga vaibad. Me ei elanud ju hotellis. Hüvastijätul kingiti meile raamat. See räägib, kuidas tavainimene leiab end kloostris.

PIKK JÄRJEKORD: Püha vett käivad võtmas palverändurid Lätist, Leedust, Venemaalt, Soomest, Hispaaniast ja isegi USAst.

ÕNNEKIRI: Soovid kirjutakse paberitükikestele ja pistetakse vana kalmistu kabeli uksepiida vahele.

FOTO RIA NOVOSTI

KUREMÄE KLOOSTRI FILIAAL KOGALÕMIS

Infoagentuuri RIA-Novosti fotopanka ilmus mullu pilt, millel Moskva ja kogu Venemaa patriarh Kirill seisab Kogalõmi kloostris juurviljapõllul. (Kogalõm tekkis tänu Lääne-Siberis naftaleiukohtade avastamisele. Seal asuvad Lukoili põhilised tootmisüksused. Aastail 1991–1993 oli linnapeaks Moskva praegune mees Sergei Sobjanin.)

“Kogalõmis on Pühtitsa kloostris metochi, abiklooster,” selgitati Ekspressile Pühtitsa kloostris kantseleist. “Klooster on peamaja, abikloostrid nagu selle filiaalid. Ühendus nendega on pidev.”

Selle suve soosikud

Nüüd rikkalik valik suvesoodustusega laoautosid aadressil ford.ee

FORD FOCUS

LAOSOODUSTUS

€ **3 500**

SOODUSHIND ALATES € 13 850

FIESTA

LAOSOODUSTUS

€ **2 000**

SOODUSHIND ALATES € 11 150

KUGA

LAOSOODUSTUS

€ **5 000**

SOODUSHIND ALATES € 21 970

MONDEO

LAOSOODUSTUS

€ **6 000**

SOODUSHIND ALATES € 19 990

Info-Auto
www.infoauto.ee

TALLINN Järve Pärnu mnt. 232 tel. 671 0060 infoauto@infoauto.ee
TALLINN Kadaka Kassi 6 tel. 671 0121 kadaka@ford.ee
TARTU Turu 27 tel. 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt. 89a tel. 447 2777 parnu@infoauto.ee

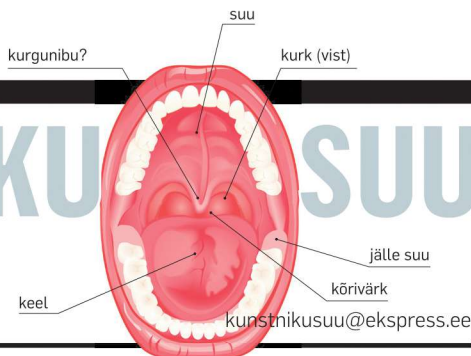
CO₂ heide 110 – 179 g/km. Keskmine kütusekulu 4,2 – 7,1/100 km.
Pildil olevad autod on illustreerivad.
Pakkumine kehtib kuni 30.08.2014 või kampaaniaautode lõppemiseni.
[facebook.com/infoautoford](https://www.facebook.com/infoautoford)

Go Further

KUNSTNIKU SUU

...on rubriik, kus arvamust avaldavad näitlejad ja lavastajad Henrik Kalmet, Mari-Liis Lill, Paavo Piik ja nende külalised

365 päeva üksildust

Kuidas koos on lihtsam ennast muuta.

Möödunud suve alguses, vahetult enne puhkust sattusin ühe sõbraga arutama, mida järgmiselt hooajalt ootan ja mida tahaksin korda saata nii töö kui ka hobide alal. Selgus, et ootusi oli palju: tööalaselt soovisin kaasa lüüa mitmes teatriprojekti ning hobide osas saada kutset Eesti saalihoki koon-disse ja võita tagasi Eesti meistrititel squash'is. Oli arusaadav, et pean pingutama nii vaimselt kui ka füüsiliselt ning nii mõnestki vähemolulisest tegevusest oleks targem loobuda. Igatahes jõudsi sõbraga kihlveoni, mis tekitas positiivset elevust meis mõlemas: mina olen aasta aega karsklane ja kui hakkama saan, peab sõber minema "Superstaari" saatesse. Kuna ta viisi ei pea ja mul polnud alkoholi järele karjuvat vajadust, sain kohe aru, et koefitsiendid on minu kasuks ning aasta karskusliidu vaimus võis alata. See juhtus 1. juulil 2013, seega olen tänaseks ühe aasta ja ühe kuu karske olnud. Toon enda kogemuste põhjal välja mõne tähelepaneku alkoholivast elust:

- Kui ei viitsi seletada, miks mahla jood, ütle, et oled autoga või võtad anti-biootikume.
- Kui õnnestub alkoholivaba ölu märkamatu klaasi valada, võtavad teised peolised sind kergemini omaks ning võid olla see "eriline", kes järgmisel päeval mäletab.
- Toredad inimesed on ka purjuspäitoredad, nõmedad seevastu veel nõmedamad.
- Kui nädalavahetusel ka tegelikult puhkad, pole esmaspäevadel midagi viga.
- Kaine inimene saab poolteist tundi enne teisi aru, et üritus hakkab lõppema.
- Kui kõik seltskonnas on kained, võib kahjuks juhtuda, et üritus ei algagi.
- Peojärgsed hommikud on ilusad.
- Peojärgsetel hommikutel on alati raha alles.
- Sain kutse Eesti saalihokikoondisesse, aga squash'i Eesti meistrititel jäi vähe trenni tõttu võitmata.

KUI TÄITUS AASTA KIHLEVO ALGUSEST, saatsin sõbrale sõnumi laulusõnadega, mida ta kokkuleppe kohaselt "Superstaari" eelvoorus esitama pidi. Ainult et "Superstaari" saadet ei tehta enam. Tegelikult pole sel minu jaoks enam mingit tähtsust. Kihlveo võitmisele ei järgne nud raju tähistamist ja olen tänaseni alkovaba.

Kihlveod-kokkulepped on vist üldse üsna moodsad - alkovaba august, septembris ei joo, movember jne. Üks mu sõprade ring taaselustas paastu. Igauks pidi vastlapäevast suure reedeni loobuma kahest pahest. Pahede loetelust jooksid läbi näiteks alkohol, suitsetamine, kohv, liha, nisujahu, suhkur, masturbatsioon ja ropendamine. Omavahel kohtudes oli alati üheks jututeemaks paastuga kaasnenud kõrvalmõjude analüüs. Kellel valutas pea, kes oli närviline, kes magas paremini, kes tundis end seltskonnas igavana, kes mõtles välja kõikvõimalikke uudissõnu, mis algasid nagu roppsõnad, kes pulbitses seksuaalenergiast ning hakkas ühendust võtma vanade sõbrannade ja kooliõdedega.

Jõudsi sõbraga kihlveoni: mina olen aasta aega karsklane ja kui hakkama saan, peab sõber minema "Superstaari" saatesse.

Kõik said 40päevase paastuga edukalt hakkama ja õppisid sealjuures nii mõndagi enda ja oma harjumuste kohta.

Eespool mainitud kihlveol ja paastul on ühiseks nimetajaks teine inimene või teised inimesed. Neid elumuutusi oli lihtne teha, sest oli inimene, kellega kihlvedu sõlmida, või inimesed, kellega koos paastuda. Muutusi ei pea ellu viima üksi, hambad ristas kannatades, vaid neid saab ja võib ellu viia mänguliselt ja seltskondlikult. Seda enam, kui ühiselt tulemuseni jõudmine on lihtsam. Enda ja sõprade kogemuse põhjal oleks lühikokkuvõtte selline: kui tahad midagi muuta, siis alusta sellest, kellega koos seda teha. ●

PAUL PIIK, TEATRIPRODUKTENT

Osta Selverist Partnerkaardiga laupäevaleht LP ja

võida vaid Sinule disainitud Kristina Viirpalu kleit

Vaata lisa: www.epl.ee/lpdisainerkleit

KES HOOLIB PISIASJADEST, KUI ON OLEMAS BEPANTHEN (dekspantenool 50mg/g)

Lilled õitsevad, linnud sädistavad ja päike paistab. Kui tegeled aiatöödega ja imetled loodust, siis pisikesed kriimud väga muret ei tee – eriti kui kapist on võtta Bepanthen (dekspantenool 50mg/g).

LASTELE JA VANADELE, SUVEKODUS JA REISIL, AASTARINGSELT

Salv on eelkõige haavade ja kriimustuste raviks. Kreem on oivaline abi nahaärrituse ja marrastuste vastu. Lisaks rahustab see nahka pärast päevitamist.

ÕNNEKS ON BEPANTHEN (dekspantenool 50mg/g)

Bepanthen (dekspantenool) 50 mg/g kreem ja salv. Näidustus: kerged nahakahjustused

Bepanthen Plus (dekspantenool ja kloorheksidiinvesinikkloriid) 50 mg/5mg/g kreem. Näidustus: pindmise nahainfektsiooni või nahavigastuse desinfitseerimine ja ravi

Müügiloa hoidja: UAB Bayer, Žirmunu 68a, LT 09124 Vilnius, Leedu

Täiendav informatsioon: Bayer OÜ, Lõotsa 2, Tallinn 11415, tel:+372 655 8565, fax:+372 655 8566 või Eesti humanravimite registri www.ravimiamet.ee

Tähelepanu! Tegemist on ravimiga. Enne tarvitamist lugege tähelepanelikult pakendis olevat infolehte. Kaebuste püsimise korral või ravimi kõrvaltoimete tekkimisel pidage nõu arsti või apteekriga.

Kasutusala	VALIGE SOBIVAIM TOODE			
	Bepanthen SALV Ravimivorm: rasvane emulgaal	Bepanthen KREEM Ravimivorm: emulgaal	Bepanthen PLUS Ravimivorm: emulgaal	Bepanthen PLUS Ravimivorm: emulgaal
Mõneme päevastatud nahahaiguste vältimine ja hooldus	●	●	●	●
Rünnabude haavandid	●	●	●	●
Väikesed haavad ja kriimustused	●	●	●	●
Marrastused, hõõrdumused	●	●	●	●
Kuivad ja lõhenenud huuled	●	●	●	●
Välikud suunurgad	●	●	●	●
Käed ja nägu, kuurnakud	●	●	●	●
Kõhise nahavaheld	●	●	●	●
Kuiv ja kare nahk	●	●	●	●
Limaskestad	●	●	●	●
Kerged põletused, päikesepõletus	●	●	●	●
Dermatiit	●	●	●	●
Toetav hooldus dermatiidi ajal	●	●	●	●
Kirurgiliste haavade, lamaste ja haavandite hoolduseks	●	●	●	●
Jalalõhed, kuivad sõrmotsad	●	●	●	●

LEE.04.2014.0276

KOKKUHOIDVAM

kaupluste perekond

Hoiame kokku!

Eesti tarbijateühistute kaupluste perekond on kõige kokkuhoidvam Eestis. Hinnad hoiame mõistlikud ja kasumi hoiame kaupluste paremaks tegemiseks. Ikka selleks, et hoida oma inimesi nii linnas kui maal.

Hoiame kokku, terves Eestis!

MAKSIMARKET

KONSUM

ÕNNE VALEM

...on rubriik, kus psühholoogiline nõustaja Tiina Jõgeda annab nõu.

TIINA JÕGEDA
tiina.jogeda@ekspress.ee

Perekonna tekkimine ja lagunemine

Kui keegi teab õnneliku kooselu valemit, siis andku aga teada.

U le poole aasta kestnud möll kooseluseaduse ümber pole kahjuks viinud sisulise debatin - aruteluni, mis see kooselamine tänapäeval üldse on. Ja kuidas teha nii, et koos oleks hea elada (et poleks seadust vajagi, sest paragrahvid võetakse mängu ikka siis, kui jama juba majas).

Eestis abiellutakse vähe ja neist vähestestki abieludest pooled purunevad. Paraku pole alust arvata, et suhted, millest statistikaametile teada ei anta, paremini koos püsiks. Parafraseerides Tolstoid: igas kooselus on omad probleemid.

Viga pole seaduses, vaid inimeses.

Koos elamise oskus on meie vabas, rikkas, piirideta ja tiheda lennuliiklusega maailmas üks suuremaid ühiskonna proovikivisid üldse. Venelased ei saa enam ukrainastega koos elatud, Iisrael ja Palestiina ei mahu koos kaardile, Demi Moore'il sai villand oma vanast Bruce Willisest ja siis ka noorest Aston Kutcherist. Rääkimata neist paaridest, kelle kohta Kroonika iga nädal trükib ära klišeelause "me oleme nüüd lihtsalt sõbrad" (mis on enamasti armetu vale).

Et aru saada, kas ja kuidas inimesed varasemates formatsioonides koos püsisid, pöördusin klassikute poole. Friedrich Engelsi "Perekonna, riigi ja eraomandi tekkimise" esmatrükist möödub tänavu 130 aastat. Raamat sai omal ajal kohe bestselleriks, sellest anti välja arvukalt kordustrükke. Järelikult pakkus teema huvi ka 19. sajandi vankumatult heteroseksuaalsele, monogaamsele, kaunite moraaliprintsiipidega inimestele (nii me oma eelkäijaid ju ette kujutame). Engelsi teos, mis suuresti jutustab ümber Ameerika etnograafi Lewis Henry Morgani antropoloogilisi uurimusi, vaatleb ajaloos esinenud peremudeleid ürgajast kuni kaasaegse tsivilisatsioonini, käsitlemist leiavad kõikvõimalikud, nii korraldatud kui ka korraldamata sugulise läbikäimise variandid - ürgkommunistlikust majapidamisest verepilastuslike vahekordadeni välja. Kari kehtestab normi alati vastavalt

puhtpraktilistele kaalutlustele, lähtudes nõudmise-pakkumise, s.t meeste-naiste arvulisest suhtest. Engels räägib rühmaabielust, hetärismist, mitmenaisepidamisest, mitmemehapidamisest, paarperekonnast, kus üks mees elab koos ühe naisega teatud aja, jne. Inimkond on olnud hämmastavalt leidlik, enne kui jäädi pidama "ainsa ja igavese" perevariandi juurde. Homoseksuaalsest paarisuhtest kui ühiskonna kestlikkuse seisukohalt ebaolulisest moodustisest polnud tal üldse põhjust rääkida. Samuti pole antropoloogide huviorbiiti sattunud armastus kui suhte rajamise printsiip - tunded pole ühiskonna algrakukese moodustamisel kuigi püsiv alus. Engelski on skeptiline: "Et aga inimesed jäävad igasuguses abielus selleksamaks, mis nad olid enne abielu, ja et protestantlike maade kodanlased on enamasti fi-

listrid, siis see protestantlik monogaamia viib keskelt läbi isegi parimail juhtudel talumatult igavale abielulisele kooselule, mida nimetatakse perekonnaõnneks." Tema iidol L. H. Morgan aga, olgu öeldud, oli palju kõmu tekitanud abielus oma lähedase sugulasega - ja paar (neil oli kolm last) püsis koos surmani.

Kuidas siis peaks ühiskond selles peataolekus toime tulema - lisaks Varro Voogilaiu kihutuskoosolekutel näpuviskamisele?

Tuleb õppida teineteist tundma ja mõistma, ning ma julgen arvata, et nii häid suhteid inimeste vahel pole inimkonna ajaloos kunagi varem olnudki. Tänu psühholoogia arengule on teadlikkus teise inimese tunnetest, psüühika toimemehhanismidest, käitumise motiivaatoritest, hingest ja südameasjadest parem kui kunagi varem. Nii et kooselu elab küll läbi kriisi, kuid tegelikult liiguvad inimsuhted uue kvaliteedi poole. Uus aga, nagu juba õpetas suur saksa sotsialist Engels, ei tule ilma murranguta. Praegu toimub revolutsioon - vanamoodi suhete pidamine enam ei rahulda, uute, kvaliteetsete suhete ja kooselu saladusi ei osata veel sõnastada. Aga mõned juba teavad ja oskavad. ●

Koos elamise oskus on meie maailmas üks suuremaid ühiskonna proovikivisid üldse.

1995: PINTSAKLIPSLASED, SAVISAARE SKANDAAL, JÕHKER VERETÖÖ

PINTSAKLIPSLASTE MANIFEST

Kui analüüsida tänast Eesti ühiskonda ja tööjõuturgu, tõuseb seal selgelt esile uus rühmitus, mille moodustavad alla 25aastased. Selle põlvkonna liikmete kontsentratsioon on märkimisväärselt suur viimastel aastatel tekkinud uutes institutsioonides, mis seotud majanduse ja õigusega (pangandus, välisministeerium, kaitsepolitsei jne).

Ülalmainitud soliidset töökohad määravad ka alla 25aastaste välise sarnasuse, mille märksõnadeks on pintsakud ja lipsud.

Pintsaklipsu põlvkonna löi juhuse. Ametlikult nimetatakse seda laulvaks revolutsiooniks.

Autorid Karlo Funk, Janno Toots ja Tarmo Vahter, 23. veebruar

SAVISAAR OHVERDAS OMA SUURIMA ARMASTUSE

Mitu kuud tagasi. Edgar Savisaar hoiab käes väikest diktofoni. Kereka mehe tõntsid näpud peavad tõsiselt ponnistama, et õppida pisikesse kassetiga ringi käima. Nii see imeriist siis töötabki!

Savisaar poeatab diktofoni pintsakutaskusse. Tal on ees suur mäng, ja iga Siim Kallase ning Tiit Vähi sõna võib pöörduda nende endi vastu. Paha ei tee ka vestluspartnerite provotseerimine. Kindlasti iseloomustab vähemalt impulsiivne Kallas mõnda konkurenti mahlase sõnavaraga.

Savisaar on tundnud, kuidas tema käes olev informatsioon võimaldab poliitikutele täielike kannapöördeid peale suruda. Nii juhtus ju Tiit Madega, kes Savisaare ründajast ustavaks jüngeriks sai. [-]

Teisipäev, 10. oktoober. Kell 18.05 vurab Standardi ette tuttav auto. Esimesena väljub Savisaar. Näpus must diplomaadikohver, seab ta oma samme enesekindlalt. Langetatud pilgul järgneb suurele riigijuhile habras naine. Roosas särgis, mustas kostüümis ja põlvi paljastavas seelikus daamil on matuseilmel. Vilja Laanarus on elegantsi isegi siis, kui ta varjab fotograafi eest näo mobiiltelefoniga. Mõne tunni eest on Laanaru enda peale võtnud SIAs leitud vestluste salvestamise. Mis sest, et Savisaar ja Indrek Kannik vestlesid avalikes restoranides. Mis sellest, et Laanaru seal ei viibinud.

Laanaru ja Savisaare tandem kuulub argimütoloogiasse nagu tööline ja kolhoositar vene sotsrealistlikku kunstilukku. Jäävad nad endiselt kokku? Autorid Tarmo Vahter, Hans H. Luik ja Hannes Rumm, 13. oktoober. Vahter võitis lindiskandaali avanud artiklite eest esimest korda välja antud uuriva ajakirjanduse Bonnier'i preemia.

VARTAN TAPETI TEEL NAHKTAGIDE MAAILMAST VALGETE KRAEDE MAAILMA

Mitmed ajakirjanikud on mulle rääkinud sellest, mis tunne on, kui intervjuerid inimest, kes intervjuu ilmumise ajaks elust lahkuda jõuab. Nüüd on ka mul esimene selline kogemus. 31. detsembril kogunesid kümned Tallinna armeenlased, aserid, venelased ja eestlased Tallinna lennujaama, et saata Jerevani teele tsinkkirist Vartan Sarkisjani, 33aastase armeenlase surnukehaga. Lennu hinna, 250 000 krooni, maksid sugulased koguni sularahas.

Õo otsa kadunut leinanud kaukaaslaste juures ei olnud märkigi alkoholijoobest, vene noored olid seevastu uljad, valged särkikraed eest lahti, ja arutlesid valjult: "Kuidas on võimalik selline elajalik tapmine meie linnas?" Vartani ja Vassili Poljaki surnukehad, nagu nad Männikul Mercedesest leiti, olid täis löögi- ja kõrvetusjälgi, laipadest oli raske saksa autoga üle sõidetud.

Autor Hans H. Luik, 13. jaanuar.

PORNOKÜTT VAHUR KIVISTIK

Mõnuilma loojangu kuulutaja peakorteriga Haapsalus. Alustas pornotörjet Eesti Ekspressi arestimisega. Jõulises võitluses naisterahvaste laimatu moraalise palge eest kõrvetas näpud, kaotas töökoha ning tervise.

Eesti Ekspressi päkapikupreemiad, 22. detsember (Oktoobris arestis Läänemaa politsei Ekspressi tiraaži päevaks väitega, et lehes ilmunud intiimteenuseid pakkunud firmade kuulutused on prostitutsiooni vahendamine. 10 krooni maksnud lehe eest pakuti mustal turul kuni 100 krooni.)

1996: AJAKIRJANIK AJAB OMA AUTO ÄRA, PORNODEBATT

MIKS MÄNGIB VANG PIRITAL KORVPALLI?

Usutlus **Gunnar Dudkiniga**, kes oli riisumise eest vangi mõistetud.

Kas viibite praegu vanglas?

Ei anna kommentaare.

Ilmselt te vangi ei viibi, sest mobiilid ei ole vist vanglas lubatud?

Mhh. Olen praegu haige.

Kas haigus ei takista pallimängu? Käisite eelmisel neljapäeval Pirital TOP-keskuses korvpalli mängimas?

Ei ole käinud.

Kas te räägiksite lähemalt, kuidas need reeglid vanglas täpselt on: kui tihti haiged vanglast välja saavad?

Mulle pole vaja selliseid kommentaare.

Rubriik "Kodumaa", 13. detsember

PORNOLUST

"Mina käsitleksin pornofilmi nii nagu lihakauplust," teatas Ekspressi kriitik **Jaan Ruus** pornoteemalisel debatil. Sellele osalejad nägid eri filme (porno-Oscari võidufilm, seks rasedatega, soovahtaja üritab vahetada hobusega, seks meeste vahel, mees määrab end väljaheidetega, naine astub vahetada kurkidega jne). "Inimese sugueluga ei ole kõik korras, kui ta selliseid filme vaatab," teatas **Jaan J. Leppik**. "Mina olen vaadanud uudishimust," märkis aga **Katrin Kivimaa**. "Muide, olen ka kiriku liige. Filmide vaatamise järgi ei saa otsustada, kas inimene on väärastunud."

Tiina Lang meenutas, kuidas ülikooli ajal lasid õppejõud (**Marju Lauristin**, **Peeter Olesk** ja **Tiit Matsulevitš**) tudengitele lesbikute filmi näidata.

"Paljudes riikides on porno lubatud seetõttu, et see väidetavalt vähendab pingeid, vähendab vägivalda," tähendas sadomaso kohta **Kalev Kesküla**.

Ruus andis ülevaate olukorrast Tallinna pornoturul. Pornopood olid koonduvad kesklinna, parima valikuga paistis silma Erotic Shop. Rekordhinnaga oli seal üks geifilm - 2500 krooni.

Autorid **Tarmo Vahter** ja **Pekka Ereht**, 29. november

AUTOVARAS JÜRGENI AUS ÜLESTUNNISTUS

Üheksa kuuga on ärandatud 715, kätte saadud 225 autot. Ekspress teeb seepeale eksperimendi: ajakirjanik teatab, et tema auto on ära aetud, ja sõidab sama masinaga politseinike nina all. Kas pa-nevad tähele?

"10.15 helistan toimetusest politseisse. Tere.

Mul aeti auto ära.

Tulge siis Keslinna politseijaoskonda, ütleb korrapidaja.

Istun oma n-ö ära aetud Opelisse ja sõidan politseimaja juurde. Minu punane Opel antakse tagaotsimisse.

Linnas mind keegi kinni ei võta. Uuesti Viru hotelli eest läbi. Ja uuesti ja uuesti. Uuesti Keslinna politseijaoskonda. "Tere, Ekspressi Opeliga kohta pole midagi?"

"Ei ole."

Ajan Viru tänaval patrulliga paar sõna sõbralikku juttu. "Ärandajaid ka vahel kätete saate?"

"Päeval on raske püüda, öösel ikka saame."

Kolmandal päeval helistan politseikomisariile ja õnnitlen suurepärase kordamineku puhul. "Aga nüüd on siin üks nüanss, § 175." (Valeütluste andmine.) Algatatakse kriminaalasi.

Mis edasi? Ilmselt järgneb ülelostunnistusele veel kaks osa. Volüüm kaks - kohtupäev, Volüüm kolm - vangla-aastad."

(Türmi ajakirjanikku keegi õnneks ei pane, karistada ta ei saa.)

Autor **Madis Jürgen**, 1. november

UUS CITROËN C4 CACTUS

AUTODISAINI UUS AJASTU >>> hind al 13 800 €

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

TULE TUTVU UUE MUDELI JA VEHO SÜNNIPÄEVA-PAKKUMISTEGA

CITROËNI SALONGIS VÕI

23.-25. AUGUSTIL

TALLINNA LOOMAAIAS!

www.citroen.ee

CITROËN C4 CACTUS keskmised kütusekulu ja CO₂ näitajad: 3,4-4,6 l/100 km ja 87-107 g/km.

Eestis aastast 1992

VEHO

Kogemus väärib usaldust

VEHO EESTI AS
Laagri
Jälgimäe tee 1
tel 617 7966
E-R 8.00-18.00
L 10.00-15.00

VEHO EESTI AS
Tallinn
Sõpruse pst 170
tel. 654 6777
E-R 10.00-19.00
L 10.00-15.00

VEHO EESTI AS
Tartu
Tähe 110
tel. 731 1431
E-R 8.00-18.00
L, P suletud

RENNEKS KAUBANDUSE OÜ
Tallinn
Suur-Sõjamäe 36
tel. 646 5140
E-R 9.00-18.00
L 10.00-14.00

NAMSET AUTO OÜ
Kuressaare
Kihelkonna mnt 8a
tel 452 4337
E-R 8.00-18.00
L, P suletud

AGDECK-AUTO AS
Jõhvi
Pargi 39
tel. 332 1430
E-R 9.00-18.00
L 10.00-15.00

AUTO&SERVICE OÜ
Haapsalu
Niine 19
tel. 473 1174
E-R 9.00-18.00
L 10.00-14.00

SILLER AUTO OÜ
Viljandi
Suur-Kaare 69
tel. 444 8866
E-R 8.00-18.00
L 9.00-15.00

REVAL AUTO ESINDUSED OÜ
Pärnu
Tallinna mnt 87e
tel 444 7130
E-R 8.00-18.00
L, P suletud

Margit Tõnson Linnumaja seadused

Mida on inimesel õnneks vaja? Piisab ju sellest, kui kõrval on mõistev ja hooliv kaaslane ja katus pea kohal? See katus võiks muidugi mitte olla seda vale-rootsi-punast värvi ja selles võiks leiduda ka paar katuseakent... Ja nii me neid tingimusi oma pesadele aina seame, kuhjates üksteise otsa vahel päris arutuid või üksteist välistavaid: et oleks palju lilli ja viljapuid ümber maja ja merevaade, aga ei peaks rohima ega niitma... Täitmatu inimhing püüdnud oma siinilindu.

Akna all neid ridu kirjutades olen jälginud, kuidas linavästrikupejad katuseharjalt esimesi iseseisvaid lennumeetreid möödavad. Ikka katusele - jah, sellelt samalt vale-rootsi-punast - murelipuule ja murelipuult katusele tagasi. Pesale, kus nad sündisid, seadsid linavästrikuema ja linavästrikuisa vaid ühe tingimuse: et see asuks turvalises kohas. Ei ole vaja merevaadet ega sõstrapõõsaid, vaikkeid naabreid ega tolmuva teed, peaaasi, et nugis ei pääseks ligi ja terve pesakond saaks suuremate kadudeta täiskasvanuks saada.

KULDNOKAD OLID KEVADEL SEEVASTU palju pirtsakamad. Neile läks väga- gi korda, milline on pesakastist avanev vaade, kas läheduses on ka teisi pesakaste, kuidas paistab maailm pesakasti katusele ja sellele lähima vahtraoksa pealt. Kas toad on päikesepoolsed või saab hoopis loojangu-puna nautida. Lõpuks, pärast tuliseid vaidlusi, põlgasid nad ära kinnisvara, mis otse paargu kõrval, näoga päeva poole.

Muidugi ei mõelnud kuldnokad nii, nagu mina seda praegu kirjeldan. Nemat käitusid nõnda minu kui inimese arvates, sest inimesele on küll antud võime elada sisse ka teiste elusliikide pesapunumise probleemidesse, aga seda vaid iseenda vaatenurgast ja oma kogemuste põhjal.

Eile kolis ära põlatud pesakasti rahn, kes meile üsnä ühemõtteliselt edastas: ärge mõelgegi seda puud maha saagida. Ühe pesapuu te mul juba võtsite maha. Ma teile teen tulist ja kurja! Rahnid on väga kättemaksuhimulised, räägivad kohali-

kud. Lõhu nende pesa üks kord ja tema lõhub su majaotsa voodrilaudu üheksa korda vastu. Aga võib-olla on rahn hoopis äärmiselt eesmärgitruu - niikaua täristab, kuni on oma eesmärgi täitnud. Meie lihtsalt ei tea, milline tema lähteülesanne oli.

ÜHEL ILUSAL SUVEHOMMIKUL oli saunaukse kõrvale tekkinud samblahunnik ja kui pilgu ülespoole tõstsin, nägin räästa all tõeliselt kaunikujuulist, samblast ja rohututtidest kootud pesa. Mõned päevad jälgimist tipnes teadmisesega: tegemist on muustrastaga ja pesas on neli taevasinist muna. Muustrastastega on meil siin komplitseeritud suhe. Nad ei raatsi meiega jagada ei mureleid ega kirsse, tee või tina. Samas on nad kevadel esimesed, kes kuuseladvas südantlõhestavalt viisikesi vilistavad, ammu enne kuldnokkade tulekut.

Kahest muustrastaperekonnast piisab, otsustasin pika siseheitluse järel, võtsin pesa räästa alt maha ja viskasin kompostihunnikusse. Endal süda värises, et ei tea, mis emalind nüüd teeb. Mitte piiksugi ei teinud, kui pesale tagasi lennates tühja koha leidis. Tundus, et linnuke on harjunud - mõnikord lihtsalt ehitad pesa vale koha peale, ikka juhtub. Mõnikord viib keegi munad minema - mis seals ikka. Ehitan uue pesa ja munen uued munad. Meil on lindudel veel mõndagi õppida ...

Eks ma natuke seda karmavõlga kartsin ka, mis sest, et karma (pärispatu, saatuse, halvad geenid jms) on inimene välja mõelnud, et ennast lohutada. Olukordades, kus võitlus tuuleveskite või loodusjõududega käib üle jõu. Siis on hea endale ja teistele kurta: mul on karmavõlg, midagi polnud parata. Pääsukesed, kes kasi- na toidulaua tõttu pojad pesast välja viskavad - pigem õudne lõpp kui

lõputu õudus -, ei tea ega pea midagi karmast. Pääsukese jaoks on muutunud oludega kohanemine elementaarne. Ta ei kuku pesakasti serva peal hädaldama, et oh mind vaesekest, oh seda elu-elukest, sääski pole, nälg majas, miks küll saatus minu pere vastu nii karm on, miks ta mind nuhtleb. Ega paljud linnud siis asjata teisele poole maakera parema söögilaua järele lenda. Nad ei virise, vaid tegutsevad - otsivad lihtsalt parema koha, kus toitu on külluses ajal, mil siin kõrguvad hanged räästani.

LINNUD KOHANEVAD HÄSTI ka linnaeluga - linnavarblased näiteks säutsuvad kõrgemas registris kui nende maal elavad sugulased, sest vastasel korral poleks neid üldise mürafooni tõttu kuulda. Aga kuna toidu-

Pääsukese jaoks on muutunud oludega kohanemine elementaarne. Ta ei kuku pesakasti serva peal hädaldama, et oh mind vaesekest, oh seda elu-elukest, sääski pole, nälg majas.

laud on linnas mitmekülgne ja ohtlike kiskjaidki vähem, siis ei tule ärakolimise kõne alla. Muutes omavahelise kommunikatsiooni helikõrgust, jäi muutumatuks nende sõnumite sisu. Nad ei hakanud stressama ega mereäärsest maakodust unistama.

Linnalindudel on hea õppida ka järjekindlust ja püsivust. Ega see hikipoeg ikka enne suvekohviku terrassi serva pealt ära ei lenda, kui inimene on oma eine lõpetanud ja lind saab leivakorvist või taldrikuservalt enesele palakese varastada. Inimene on püsimat ja kärsitu. Kiirtoidu-

ajastul kulutab keskmine ameeriklane toidu valmistamise peale päevas 27 minutit ja koristamise peale neli minutit. See selgitab, miks kõige populaarsem toit sel maakera poolel on võileib.

LINAVÄSTRIKUVANEMAD, ja tuginen siinkohal mitteametlikele vaatlusandmetele, kulutavad täitmatu isuga lastele tiigi pervelt parme püüdes kogu oma ärkveloldud aja. On ütlematagi selge, miks neil pole e-riiki ega elektrilisi kodumasinaid. Sest neil ei jätku mitte millekski muuks peale toidu "valmistamise" aega. Statistika kohaselt veetsid eestlased jahtedal juunikuul kolm tundi ja 11 minutit teleka ees, talvel on see aeg kenasti üle nelja tunni. Keegi ei loe muidugi kokku seriaalihuntide maratonidele kulunud tunde ... Samal ajal ju tarkvara ei kirjutata ega uusi masinaid ei leiutata?

Rein Marani filmis "Toonela lind" korrastab must isatoonekurg pesa senikaua, kuni ema kohale jõuab. Ootaja aeg on pikk ja nii on ka toonekurehärjal lõpuks närv must sellest otsustusest disainimisest ja pesamaterjali ümberpaigutamisest. Oksad hakkavad lendama. Aga lõpuks proua saabub ja kõik on jälle kena. Kui ma mõtlen, mitu korda olen ma ise kardinaid vahetanud, mõõblit ringi tõstnud, jumal teab mille vaigistamiseks või peletamiseks ... Mõistan toonekurehärjat hästi - tegevus on teraapia, lihtsalt härra Pesapunujal on valikud pisut piiratud.

Eks me vaatame ju loodust ikka selleks, et enda kohta midagi uut teada saada. Lindudel on tõesti ühteist õppida. Näiteks kuidas maailmas toimuvat mitte isiklikult võtta. Mitte üle reageerida. Edasi tegutseda. Armastusega.

PS. WIKIPEDIA KÕNELEB, muide, et linnupesad võivad olla olulised ka sugulise valiku puhul. "Vaadatakse pesa ehitamise aktiivsust, pesa suurust, pesamaterjali hulka ning lehtlindlaste (*Ptilonorhynchidae*) puhul ka pesa dekoratiivsust. Kõik need tunnused annavad paarilisele informatsiooni ehitaja kvaliteedist." ●

Jass Kaselaan läks aastate eest skulptuuri õppima, et kivi raiuda ja viina juua. Tänavu pälvis ta Köler Prize'i peapremia. Kaselaant portreerib **Kadri Karro. ▶▶ 34**

MOODSA AJA KIVIRAIIDUR

◀◀ 33

“Raske on head lugu kirjutada, kui kõik on nii hästi,” ütles kunstiteadlasest sõber pärast seda, kui rääkis talle, et kirjutat lugu **Jass Kaselaanest** (33). Jassil on tõesti hea aasta olnud. Mai keskel pälvis skulptor ühe neljast välja antud Kristjan Raua preemiast “monumentaalsete ja skulptuuri mõjuvalt ruumiga siduvate isikunäituste eest”. Vaid paar nädalat hiljem noppis Jass endale Köler Prize 2014 peapreemia. Rahvusvaheline žürii põhjendas oma otsust muuseas sellega, et Jassil “näib olevat võime reaktiveerida skulptuuri traditsioon ja selle sisemine sümbolism ning tõlkida seda kaasaja konteksti”. Köler Prize’i väljaandmise eel kirjutasid Jassist kui oma favoriidist nii **Hanno Soans** siinsamas Areeni veergudel kui **Meelis Oidsalu** kultuurilehes Sirp; koos skulptoriga kunstipreemia nominentide hulka kuulunud **Kiwa** kirjeldas filmis “Ekraaniproovid Köler Prize’ile” Jassi loomingut sõnaga “tummaks-tegev”.

Kohtume Jassiga juulikuu viimasel päeval. Tal on käsil Tallinna Kunstihoonesse näitusele “Väljasõit rohelisse. Tartu 1860-2014” oma töö “Luigelaul” (2009) ülespanek. Kuum suveilm moonduv juba intervjuu esimese veerandtunni järel tõeliseks maruks ja õuest tuleb kolida Harjumäel kõrguvasse Edgari kohvikusse, mille seina ehtivat merei portreed Jass vaikides silmitseb.

“Ma pean tunnistama, et kui ma keskkooli lõpetasin, oli mul lihtsalt öeldes kõigest jumala pohui. Tartu Kõrgemas Kunstikooli astumine

jõudu **Andrus Kasemaad**, kes suutis kunsti vastu huvi tekitada ja muutis Jassi sõnul tema maailmapilti. “Minust sai Tartu Kõrgemas Kunstikoolis juba tõsine fanaatik, entusiast. Varem huvitas mind väga muusika, ma mängisin kitarr, tegime bändi. Siis jäid kõik need huvid tagaplaanile. Mind paelus ennekõike just kujutatav kunst.”

Eesti Kaasaegse Kunsti Muuseumi juht ja Köler Prize’i eestvedaja **Anders Härm** meenutab, et tema esimesed kokkupuuted Jassiga jäid aega, mil noor kunstnik Tartust Tallinna tuli ja Eesti Kunstiakadeemia magistrantuuri astus. “Eriti eredalt on meelde jäänud koos **Raul Viitungiga** dokumentaalfilmi kursuse raames valminud ja tollal hüsteeriliselt naljakas tundunud film “Sigakass”, kus Jass, kes on ühtlasi filmi peategelane, üritab oma sigadusi tegevast kassist päriselt siga teha,” räägib Härm.

Jass, kellel nüüdseks seljataga seitse isikunäitust, mäletab, et tema loominguline vabanemine leidis aset just Tallinnas. “Linna ja kooli vahetus oli minu jaoks suur mulist väljatulek. Võib-olla on see kuidagi ka vanusega seotud. Sain vanemaks ja toimus teatud avardumine.” Oma esimeseks n-ö päris tööks

kunstniku vanaema järgi modelleeritud näoga ja propelleriga varustatud grotesksete tegelaste parv “Hingede rändamises”, hiiglaslik tõrvakarva mürisev antenniga objekt moodunud suvises “Jumala hääles”.

Jassi teosed on töömahukad ja totaalised, läbimõeldud skulptuuriinstallatsioonid. Juhusele seal ruumi pole. “Enne kui ma näitust tegema hakkan, mõtlen ma kõik asjad pisetailideni läbi, sest sellise suure tervikliku installatsiooni või skulptuurigrupi puhul ei saa olla nii, nagu näiteks maali puhul, et teen natuke ja eks siis vaatan, kuidas klapiib,” räägib Jass.

Köler Prize’il näitas Jass kaht installatsiooni. Varasem töö, 2012. aastal valminud installatsioon “Aed” koosneb näituseruumi vähe kondimisruumi jätvast puukirikust, mille sisse ei pääse, kuid mille tihedalt löödud laudade vahelt sisse piiludes paistab kustunud küünaldega laud. Näituseruumi seinu katavad pildid eelajalooliste loomade skelettidest, prožektor helendab, trafo pläriseb. Jass tegeleb oma loomingus suurte teemadega. Surm, aeg, usk, mälu. “Mind huvitavad pigem mingid algused asjad, mitte kitsalt päevakajalised probleemid või küsimused. Pigem laiemad teemad, millest tulevad kõik konkreetsemad asjad.” Jass ei taha “Aias” vastandada teadust ja religiooni, ta ei taha luua polaarseid maailmu, pigem viidata asjade koeksisteerimisele.

Uue tööna esitas Jass auhinna toonud näitusele “Nukkude väljaku” - 16 suurt betoonist nukupead valgete postamentide otsas, näituseruumi seintel fotod, ruumi taas täitmas heli, millega Jass oma töodes algusest peale on katsetanud.

“Nukkude väljaku” idee hakkas skulptori peas küpsema juba mitu aastat varem, Köler Prize’i nominendiks saamine andis võimaluse ammu nee idee teoks teha. “Olin Berliinis praktilik. Ja juhuslikult oli mul kaasas Nikolai Baturini “Apokalüpsis”, mis mulle toona väga meeldis,” meenutab kunstnik. “Siis olin ühel öhtul peol, kus sai liialdatud kõigega, mida seal pakuti. Kuskil Berliini taga otsas. Mul kadus silmanägemine ära, silmad fookuserisid ainult mingile kaugusele ja ma ei osanud hästi metrooga koju minna. Läksin suvalise metroorongi peale. Kui ma lõpuks välja tulin, oli juba hommik. Jõudsin ilmselt mingite Ida-Berliini suurte korrusmajade vahele. Ühtlasi olin ma va-

hepeal kaklema läinud, selg õudselt valutab. Mind peeti millegipärast *skinhead*’iks,” räägib Jass, kes oli toona kiilas. “Ja siis ma seal seisn nende majade keskel. Lääkiva kiviga üle löödud hallikad jõhkivad majad. Seisin seal ja inimesed hakkasid majadest välja tulema. Ma absoluutselt ei teadnud, kus ma olen, ja katus sõitis veel mõnusalt. Või noh, mis mõnu-

salt, tegelikult hakkas juba paanika tekkima. Ja siis ma sain aru, et nad kõik on nukud. Ja mina olen nukk. Ilmselt oli see seotud Baturini raamatuga, kus on tegelaseks nukku parandaja. Nii et see mõte hakkas juba mitu aastat tagasi arenema.”

Jass räägib, et teda huvitas selle töö puhul nukk kui niisugune. Nukk kui inimese mudel. See, kuidas inimene nukku suhtub. “Laps suhtub nukku kui mänguasja, aga kui lapsel nukk katki läheb, näiteks jalg tuleb ära, siis ta võib selle südame-rahuga asendada mingi puupulgaga. Ja see ei häiri teda, ei tekita temas ebameeldivat tunnet. Aga kui täiskasvanu näeb nukku, kellel on näiteks silm asendatud klaaskuuliga või pastakaga uus silm joonistatud, ei näe ta selles mitte parandatud mänguasja, vaid iseenda mudelit. Ja talle mõjub see öövastavalt.” Vanaema keldrist parandatud nukku leidmisega kaasnenud emotsioon on kunstnikul siiani meeles. Muide, Köler Prize’i näituse tagasisidena saadeti Jassile mitu fotot prügikastide juurest leitud nukukudest.

Anders Härm kirjeldab Jassi kui erakordselt täpset kunstnikku. “Hoolimata sellest, et tema installatsioonid - nii “Nukkude väljak” kui ka “Aed” - olid ühed töömahukamad selleaastasel näitusel, oli tema oma töödega juba päev-kaks enne avamist valmis. Ilmselgelt võttis ta seda näitust väga tõsiselt ja müttas EKKMis ammu enne teisi kunstnikke. Meeletu pühendumus oma kunstile iseloomustab teda kindlasti.” Jassi tööd Sirbis analüüsid kirjutas Meelis Oidsalu: “Kunstnikuna on ta märksa võimekam kui oma kunsti seletajana või õigemini ta kunst on juba objekti, nähtumuse, kogemuse tasandil nii poeetiline ning provokatiivne, et ei vaja eelinstreerimist.” Jassil on aga väga lihtne seletus sellele, miks ta “Nukkude väljakule” tekstilise osa lisan. “Ma kartsin totaalset väärarvamist. Kui ma panin Raja tänava ateljees selle töö üles, siis tuli üks vanem kolleeg, käis seal ringi ja ahhaa, sai pihta - Eestis on iive madal, sellepärast on neid lapsepäid tehtud. Ja näe, majade pildid - sest majad hakkavad inimestest tühjaks jääma. Vaataja pähe tuli hoopis mingi rahvastiku küsimus. Ja ma kartsin, et äkki nii lähebki.” Kunstnik räägib, et tema eesmärk on siiski vaatajat suunata, ta ei lahmi huupi ega mõnule tõlgenduste paljususes. “Näituseruumi kujundades üritan vaatajat isegi füüsiliselt suunata, kasutades kohati täiesti klišeelikke vahendeid, lihtsaid sümboleid. Ma tean, kuidas nad toimivad, kuidas nad hakkavad näituseruumis kokku mängima.” “Kas sa oled kontrollifriik?” küsin Jassilt. “Jah, absoluutselt,” vastab ta kõhklemata. “Ma olen ka aru saanud, et ma ei suuda kellegagi kunstiloomingus koostööd teha. See on olnud minu teadlik valik, et ma teen kõik asjad üksi.” Ta võib kuude kaupa pühendunult töötada, välistades sel ajal

FOTOD JASS KASELAAN

oli ekspromptotsus. Tundus, et oh, äkki saan skulptuoriosakonda sisse, saab kivi raiuda ja viina juua.” Tartust pärit Jass räägib, et ta huvid kaldusid siiski ka kooliajal humanitaarvaldkonda, ta tegeles fotograafiaga, õppis mõnda aega Tartu Kunstigümnaasiumis ja oskas hästi nii joonistada kui maalida. “Ma arvan, et maalis- ja joonistusoskuse pärast ma kooli sisse saingi. Skulptuurist polnud mul tollal aimugi, see tundus lihtsalt kõige ladnam valik,” meenutab Jass. Tartu Kõrgemas Kunstikoolis sai aga Jass kiiresti “päris” kunsti maitse suhu. Ta kiidab oma õppe-

NUKUD, SIGA JA JUMALA HÄÄL: Jass Kaselaane tööd (ülalt) “Jumala hääl” (2013), “Luigelaul” (2009) ja “Nukkude väljak” (2014).

peabki ta EKAS õppimise ajal valminud installatsiooni “Jää vabaks eesti meri” (2007) - kujud, Jassi enda portreega, mis moodustavad töö pealkirjaks olevat laulu esitava meeskoori. Töö ostis oma kogusse Tartu Kunstimuseum. “See töö oli esimene oma käekirja leidmine. Sealt edasi on arenenud need asjad, mida praegu teen.” Kriiskav sigade koor “Luigelaulus”,

EE Vaata lisapilte
ja videoklippe
ajaleht.ekspress.ee

SKULPTOR JASS KASELAAN (33)

Olulisemad tööd:

- "Luigelaul" (2009)
- "Tulge tagasi inimese lapsed" (2010)
- "Hingede rändamine" (2011)
- "Valgus on meie jõud" (2011)
- "Aed" (2012)
- "Objektid väljal" (2013)
- "Jumala hääl" (2013)
- "Nukkude väljak" (2014)

Tunnustus:

- Anton Starkopfi stipendium 2011
- Kristjan Raua preemia 2014
- Köler Prize'i peapreemia 2014

FOTO VALLO KRUIUSER

oma elust peaaegu kõik muu. Ja siis võib mööduda kuid, ilma et Jassil meelde tuleks kunstiga tegeleda.

Jass on juba Tartus õppimise ajast väikse koormusega õpetanud, Puka laste kunstikoolist EKA avatud akadeemiani. "Üks õpetamise pointe on minu jaoks see, et kui anda tunni või loengut, siis paneb see sind sellisesse olukorda, et sa pead natuke ette valmistama, ennast kurssi viima. Õpetamine hoiab vormis." Lisaks teeb Jass vahel tellimustöid, näiteks pinke Viljandi linna. "Skulptorite keeles haltuurat, kuid ka seda nn haltuurat olen püüdnud teha nii hästi, kui oskan." Ta on osalenud ka nn protsendikunsti konkursil, seni küll võitnud pole. Kui küsin Jassilt, kas ta teeks tellimise peale kellelegi monumendi (või "surnud mehe kuju posti otsas", nagu ta seda ise nimetab), vastab ta, et loomulikult teeks. "Avalik skulptuur - see on skulptuur rahva jaoks. Seal ei ole vaja midagi *deep*'i või ekstravagantset teha," on Jass veendunud.

"Tegelikult ma Jassi isiklikult väga hästi ei tunegi, kindlasti kõige vähem selleaastastest nominentidest," räägib Anders Härm. "Ja võib-olla seetõttu üllatas ta mind nominentidest kogu selle ettevalmistusperioodi jooksul kõige enam - nii inimese kui kunstnikuna. Ta osutus suurepäraseks intervjueritavaks "Ekraaniproovide" filmi jaoks: tema analüüsi- ja artikulasioonivõime käsikäes empaatiaga kaaskunstnike loomingus suhtes lõi ikka täiesti pahviks, sest laialt levinud eelarvamuse kohaselt sellised "kiviraiduri tüüpi" kunstnikud väga jutukad ei ole." Jass räägib, et kunstnikke, kelle looming talle korda läheb, on palju, ja just Eestis. Kedagi nimeliselt välja tuua ta aga ei soovi.

"Ma olen enda arvates jõudnud sinnamaani, et ma ei ole kellegi või millegi fänn. See aeg jääb viie või isegi kümne aasta tagusesse aega. Mulle endale näib, et mu silmaring on piisavalt avar ja ma näen igal pool midagi, aga ma ei ole mingis ühes kindlas asjas enam kinni. Ja see on olnud ka minu eesmärk, et ma ei oleks milleski kinni. Mul pole ühtegi lemmikraamatut, lemmikfilmi, ühtegi lemmikkunstnikku. Ja ma olen selle üle väga õnnelik, et selline hetk on minu jaoks saabunud," räägib Jass.

"Kas on ka midagi, mille oma loomingus kindlasti välistad?" küsin Jassilt. "Neid asju on kindlasti palju. Peast jookseb igasuguseid äärmuslikke situatsioone läbi. Ma ei ole nõus loomi piinama. Ma ei ole nõus sellist asja tolereerima või sellest osa võtma. Või tegema teost, kus nõrgemat alandatakse. Ma ei salli töid, kus naeruvääristatakse n-ö idioti. Isegi kui selleks põhjust on."

Jass Kaselaane 2009. aastal valminud installatsiooni "Luigelaul" saab kuni 4. septembrini 2014 näha Tallina Kunstihoones grupinäitusel "Väljasõit rohelises. Tartu 1860-2014".

SÕBER JA KOLLEEG EDITH KARLSON JASSIST

- Jassi kirjeldamisel on läbivaks iseloomustavaks sõnaks "suur". Ta on juba kasvult suur, aga suurus kajastub Jassi puhul absoluutselt kõigis tema tegemistes ja loomulikult ka olemuses. Kõik teavad teda kui hiigelinstallatsioonide tegijat, aga nad ei tea seda, et kui Jass suppi teeb, siis alla kümne liitri ei tule kõne allagi.
- Sama pedantselt ning põhjalikult kui ta suppi teeb, teeb ta ka oma tööd. Ja ega talle väga ei meeldi, kui teda siis segatakse või tuleb miski, mille tõttu ta peab oma tähelepanu mujale suunama. Vaat siis jookseb Jassil juhe kokku.
- Ja oi, kui suur on tema süda. Ta on kohutavalt heasüdamlik ja abivalmis ning mis minule muidugi veel eriti muljet avaldab, on tema loomaarmastus. Ei leidu just palju inimesi, kes siis, kui Tartu maanteel mootorrattaga sõites väike varblane ette lendab, oma ratta tagasi pöörab, et vaadata, kas varblane jäi ellu, ja kui mitte, siis ta kaasa võtab ja maha matab.
- Kui tal mõni projekt käsil on, siis see, kuidas ta oma tööd teeb, on ebainimlik. Ta

võib vabalt kaks kuud järjest iga päev ööd ja päevad töötada ja süüa ainult ühe viineripiruka.

- Ta oskab ka klaverit mängida, ilma et ta seda iial õppinud oleks. Ja kitarril mängib ta ka ja laulab, enda väljamõeldud laule muidugi.
- Huumor on tal must. Kui mõni värske ema peaks talle tee peale ette jääma ja Jassile oma imikut näitama, siis võib üsna kindel olla, et ta hüüatab: "Oi, kui kole laps!"
- Üks täiesti lootusetu asi tema puhul on totaalne nimemälu puudumine. Ma arvan, et ta siiani ei saa aru, mis asi see Viru väljak on, kui näiteks öelda, et saame seal kokku.
- Kui ma peaksin kellelegi oma koera parrandama, teadmiseks, et tema eest hästi hoolitsetakse, oleks see Jass.

"JÄNES KLAVERIL": Jass Kaselaane maal aastast 1997.

TOIDUBLOGI

...on Areeni rubriik, kus kultuuriloojad, -toojad ja -tarbijad kõnelevad sellest, mis nende vaimu toidab.

DIRTY BEACHES (33)

Alex Zhang Hungtai ehk Dirty Beaches on Taiwanis sündinud ja Kanadas elav muusik. Oma loomingus segab ta odavate efektipedaalide abil omavahel meisterlikult 50. aastate muusikat, sahisemat *rockabilly*'t, bluusi ning varajast *rock'n'roll*'i. Muusik ammutab inspiratsiooni ka filmimaailmast - tema lemmikud on režissöörid Wong Kar-wai, David Lynch, Jim Jarmusch jpt. Sügisel ilmub Dirty Beachesi uus instrumentaalalbum "Stateless". Dirty Beaches on tänavuse Müürilehe festivali peaesineja. Festival toimub 15. ja 16. augustil Tallinnas Kultuurikatla Aias ja EKKMis. Tallinnas astub Dirty Beaches 15. augustil festivali välilaval üles koos **Subhayan Roy'ga**.

FOTO YANN CHARLES/WIKIPEDIA, SHUTTERSTOCK

Sigaretid

Toidavad mu meeli. Aitavad üleval püsida, kui autoga sõidan ja töötan. Nad muidugi ka tapavad. Aeglaselt. Võib-olla selles ongi mõte? Keegi ei taha igavesti elada ja miski ei kesta igavesti.

Hawaii toit

Oluline osa minu lapsepõlvest. Valmistan seda kodus, ükskõik kuhu ma ka ei koliks. Euroopast vajalike koostisosade leidmine on paras väljakutse...

1986. aasta Oldsmobile Cutlass Supreme

Minu auto, mis ootab mind Vancouveris. Mu onul oli täpselt sama auto ja olen seda endale lapsest saati soovinud. Auto on öösinine, sisemuses sinine samet. Kui öösiti uni ei tule, lähen autoga sõitma. Aitab pea selgeks saada.

Tšehhis valmistatud tenorsaksofon

See on viimasel ajal ainus asi, mis muusikale mõeldes mu meeles mölgub. Ma laenasin selle saksofoni ühelt sõbralt ja proovin sellel harjutada, kui mul vähegi aega on ja ma parajasti tuuril ei ole. See on väga *deep* pill, temasse sügavamale kaevudes leiab sealt täiesti omaette universumi. See on pill, millest võib saada su enda pikendus.

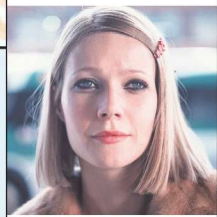
Ookean

Kui olen haige, lähen ujuma.
Kui olen kurb, lähen ujuma. Kui olen segaduses, lähen ujuma.
Kui mul on koduigatsus, lähen ujuma. Ookean ravib kõike. Ta võib sind ka karistada, õpetada sulle alandlikkust, panna sind mõistma, kui tähtsusetud me looduse palge ees oleme. Isikustatud surm ja ilu. Ajatu. Ookean teab sinust kõike ja suudab sulle näidata, kes sa tegelikult oled. Nagu peegel.

WES ANDERSONI FILMID SÕPRUSES:

14. augustist alates näeb kümne päeva jooksul Tallinnas Sõpruse kinos ameerika režissööri Wes Andersoni filme retrospektiivi. Näitamisele tuleb nii Andersoni lavastajadebüüt "Bottle Rocket" aastast 1996 kui ka sel aastal kinodesse jõudnud lavastaja uusim teos "Grand Budapest Hotel". Pildil **Gwyneth Paltrow** filmis "Tenenbaumid" (*The Royal Tenenbaums*, 2001).

Vaata linastuste aegu www.kinosoprus.ee.

AREEN

Juhataja
KADRI KARRO
kadri.karro@ekspress.ee

Toimetajad
SIIM NESTOR
siim.nestor@ekspress.ee
PRIIT HÖBEMÄGI
priith@ekspress.ee

Reklaam
MONIKA DOBRJAKOVA
monika.dobryakova@lehed.ee
tel 669 8037

ÕHUS

JOONAS VANGONEN

Punk läheb diskole

Alustuseks lugejale üks küsimus: mida sa mõtled, kui ma ütlen "punk"? Lisaks isiklikule huvile ajendab mind seda küsima ka viimasel ajal suurenenud üldine tähelepanu Eesti/ENSV punki vastu. Sel suvel avati Voronja-nimelises suvegaleriis punkkunsti näitus ning veel sel aastal peaks linastuma Eesti punki käsitlev pikem dokumentaalfilm. Siiani olid punki dokumentatsiooniks sisuliselt vaid paar Tõnu Trubetsky kirjutist. Need meenutavad pigem memuaare kui uurimuse vormis tehtud kõikehõlmavat subkultuuri ajalugu.

Muidugi võib küsida, miks üldse uurida mingi subkultuuri ajalugu sellises kultuuritus pommiaugus nagu Eesti. Minu hinnangul on see uurimine igati õigustatud. Julgen arvata, et suuremal osal lugejatest seostuvad pungiga peale isiklike kogemuste veel lõbusad ja ekstravagantsed joodikud kunagise Moskva kohviku eest, kes miilitsale sarvi tegid ja õige mehe kombel vabaduse eest võitlesid. Siis veel pungipapad Trubetsky, Villu, Freddy jt. Pungil, mis peaks olemuselt siiski olema massidele tundmatu ja mõistetamatu subkultuur, on Eesti kultuuriruumis usumatult *mainstream*'i mekk man.

Punkarid hakkasid ühena esimestest vastu 1980ndatel kehtinud võimu vägivallale. Laulu- ja revolutsiooni päevil lehvitasid *mohawk*'idega noorukid sinimustvalgeid, JMKE andis välismaal plaate välja ning tagatipuks toimus mõned aastad tagasi Rakveres maailma esimene punklaulupidu, kus ühes suures kooris laulsid nii miilits kui ka punkarid koos "Tere pere-stroikat". Kirss tordil on tõsiasi, et riigi- ja korravastase subkultuuri laulupeol oli kohal härra president ise.

Punkkultuuril on Eesti kultuuriloos mängida eriline roll ning on väga tervitatav, kui rohkem inimesi selle vastu huvi tundma hakkab. Teatavasti elavad minevikuta rahvad ka tulevikuta. Varnjas punginäituse avamisel nägin suurt ja särasilmset rahvahulka punkkultuuriga tutvust tegemas, vägisi tuli härdumuspisar silma. Nüüd tuleb kiirustada, et

Kirss tordil on tõsiasi, et riigi- ja korravastase subkultuuri laulupeol oli kohal härra president ise.

pungilegendidelt kõik oma aja sündmused välja uurida, sest kunagi ei tea, kui kauaks nende eludel on antud veel olla. Ja ehk suudavad vanade tegijate pajatused elu sisse ajada ka noortele punkaritele. ●

Joonas Vangonen kirjutab TÜs bakalaureusetööd Eesti punkkultuurist.

SUVESOOVITUS

HANS H. LUIK

Suvistes teatrilavastustes Uusküla kandis, Karepal ja Jänedal näeb tänavu fantastilist karakteriloomet, nimelt "inimesed viinapudelid". Iiri näitemängus "Üks pealuu Connemaras" arutavad silmi ni täis iirlased süngest mõrvalugu. Osaleb üksainus naistegelane – **Ines Aru** kehastuses –, kes tuleb lavale ainult eesmärgiga lonks samakat saada. Viinapudeli ümber tiirleb ka Loomingu Stalini-aegne peatoimetaja, poeet August Alle **Toomas Kalli** "Karistais ja Loreleis", mida mängiti Karepal. Naispeategelane aga taas (kunstnik Richard Sagritsa ilus naine Alice **Liisa Aibeli** kehas-

tuses) valab punasele luuletajale üha viina ja kukub siis ise keskpäeval endalegi vodkat kurkuma. Tuigerdamine ja jutud sellest, kuidas varemgi on joodud, peaksid justnagu kultuurielu di "hingeelu" avama, kuid ausalt öeldes: plassiks kisub.

Kõige pirakama pudeli toob lauale **Tiit Aleksejevi** "Imede aasta" lavastaja **Madis Kalmet**. Ainus naistegelane, **Mari-Liis Lill**, au temale, vihkab viina. Jutud "teise päeva" sündroomist ja purjuspäi kakelung peaksid nagu aitama raske sõja kaotanud eesti võitlejate kibedust välja joonistada. Pudel on "tsetvertnoi", see

tähendab veerand ämbrit. Samakat. Võtab silmad jõlli.

Kui mäletada ka Viinistu kunstnike-lavastusi mõne aasta eest, kui juba kunstnik Elmar Kitse või Eduard Wiiralti tege-laskuju prooviti pudeliks voolida, kerkib südamlilk palve Virumaa lavastajatele: järsku ei piinaks publikut etenduse ajal pelga viina näitamisega, vaid korraldaks pärast etendust publiku ja trupiga kohe kõva kräu? Kui viinapudelig seotud plastika ja "sügavamõtteline" klaasipõrnitsemine välja jätta, pakuvad nii iiri tükk kui kaks eesti lugu väga head vaatamist!

LOE VEEL:

» Kes on eesti üks menukamaid kirjanikke **AVO KULL?**

» Perekond kolis Venemaalt **SETUMAALÄRI TEGEMA.**

Selle nädala Maalehes:

Räpased parteilised mängud juhitoolidega

» Riigifirmadele otsitakse hiigelpalgaga juhte. Asjatundjad nimetavad konkursse silmakirjalikuks ja alatuks.

PIRITA RAND: 1962. aasta filmis "Minu noorem vend" (kahel väiksemal fotol) ja augustis 2014.

vad esimest korda ilma täiskasvanute järelevalveta ... Tallinna!

Selle filmi teeb eriliseks osalenud staaride hulk. Filmis mängisid näiteks **Andrei Mironov** ja **Oleg Dal**. Muide, filmis võib kuulda ka eestikeelset juttu. Rongis ütleb keegi reisijatest daamile "istu!". Daam vastab talle vene keeles, mille peale poisid kommenteerivad: "Aga see räägib halvasti vene keelt. Ta on tõeline viikingite järeltulija!" Filmis mainitakse hea sõnaga ka Eesti kilu. Aga - kuigi kangelased sõidavadki Tallinna, nimetavad nad seda kohta "Riia rannikuks".

2. "Musketärid 20 aastat hiljem" (Мушкетёры двадцать лет спустя, 1992)

Neljaosaline telefilm, mille tegi kinokoondis Sojuztefilm koos Odessa Kinostuudioga **Alexandre Dumas** vanema romaani "Kakskümmend aastat hiljem" järgi, seega järjena filmile "D'Artagnan ja kolm musketäri" (1978).

Filmivõtted algasid 1990. aasta suvel ja toimusid Tallinnas, Leningradis ja Odessas. Just selle filmi võttekohti otsivad Vene turistid erilise huviga, et lasta end pildistada seal, kus liikus d'Artagnan ehk **Mihhail Bojarski**. Muide, tähelepanelik vaataja võib filmis nii mõneski kohas märgata musketäride tautal eestikeelseid silte ja kirju.

3. "Stalker" (Сталкер, 1979)

Ulmefilm, mille kinostudio Mosfilm tegi 1979. aastal **Arkadi ja Boriss Strugatski** lühiromani "Väljasõit rohelisse" ainetel. Tegemist on arvatavasti kaalukaima teosega režissöör **Andrei Tarkovski** loomingus, kes tunnistas, et "puudutas filmis legaalselt transtsendentaalsust". Filmi tegemisega kaasnes hulk probleeme ja seda võeti üles ligi kolm aastat. Filmi ilmutamisel läks peaaegu täielikult kaduma esimene variant ning filmi võeti kolm korda ümber, kolme eri operaatori ja kunstniku-lavastajaga.

Eesti kui Nõukogude Liidu peamine võtteplats

Eesti kui suur kinostaar on mänginud Nõukogude filmikunstis Prantsusmaad, Saksamaad ja Inglismaad ning koguni ulmelist tulevikumaastikku, kirjutab **Viktoria Ladõnskaja**.

Kui Vene turistid sõidavad Eestisse puhkama, tulevad nad siia muu hulgas ka ... filmimälestuste pärast! "Kas te ei ütleks, kus on see koht, kus filmiti musketäre?" on arvatavasti üks Venemaa turistide kõige sagedasem küsimus.

Eestis võeti tõepoolest üles palju Nõukogude filme, siin filmisid peaaegu kõik Nõukogude Liidu kinostuudiod. Ja Eestil oli seejuures kolm peamist rolli: muinasjutumaa, kesk- aegne maa ja välismaa. Tallinna punased kivistused andsid lastefilmis peavarju Karlssonile, Türi salu pangal püüdis nõukogude Hamlet leida vastust küsimusele "olla või mitte olla?", ja just Tallinna tänavad said ühtviisi koduseks nii Saksamaa tagalas tegutsevatele luurajale Stirlitzile kui ka Inglise detektiivile Sherlock Holmesile. Tallinn mängis edukalt Pariisi, Londonit, Berliini ja Genfi. See linn on suur artist, kellele anti sadu filmirolli. Tallinna tänavail mahtus ära kogu Euroopa, palju sajandeid, muinasjutuline kuningriik ja isegi **Andrei Tarkovski** fantastiline maailm.

Kui lugeda üles kõik Nõukogude filmid, mis Eestis üles võeti, tuleb neid kokku mitukümmend. Areen esitleb kümnet Nõukogude filmi, mille võttepaik on Tallinn.

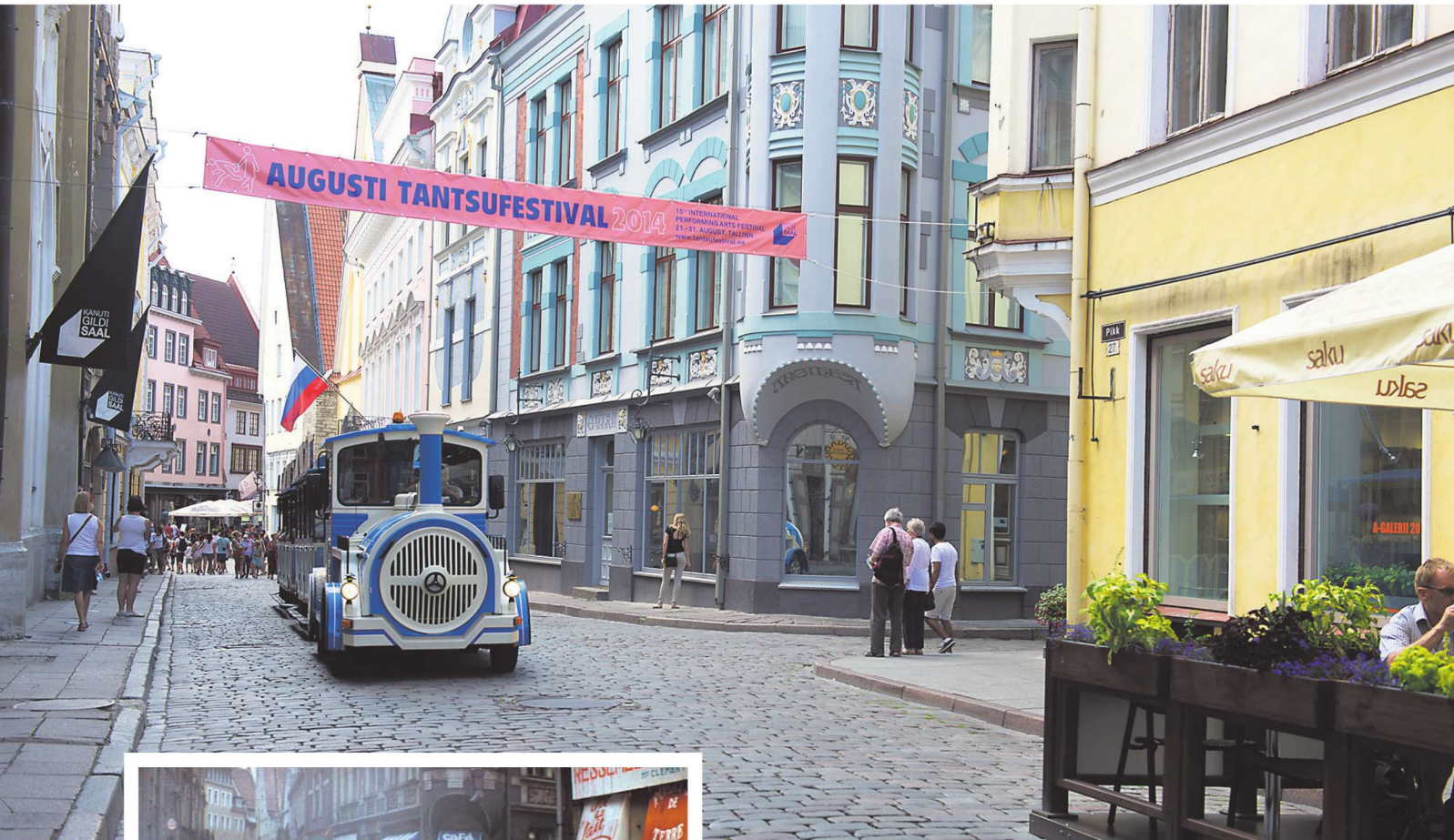
FOTOD TIIT BLAAT, KAADRID FILMIDEST

RATASKAEVU TÄNAV: 1992. aastal filmis "Musketärid 20 aastat hiljem" (väiksemal fotol) ja augustis 2014.

1. "Minu noorem vend", (Мой младший брат, 1962)

Vassili Aksjonovi romaani "Tähepilet" motiividel tehtud film. Kool on läbi, lõpuksamid seljataga - ja Dimal tekib mõte pörutada kuhugi kodust kaugemale. Vanema venna Viktori keelitusel suhtuda tulevase ellu tõsisemalt sütitavad aga nelja sõpra veelgi enam ning nad sõida-

kuningriik. Kogu see **Tamara Gabbe** näidendi järgi loodud linn mahtus ära väikesele lapikesele - Laboratooriumi ja Aida tänava ristumiskohta. Filmis vallutas julm hertsog meistrite vaba linna ja tegi sellest oma vassalliriigi. Linlased aga tõusid selle vastu üles. Nende etteotsa asus kojamees Karakol.

See muinasjutufilm, mida filmiti ka Pirita kloostris varemetes (pildil), tunnistati omal ajal parimaks laste- ja noorsoofilmiks.

PRODUCT PLACEMENT NÕUKOGUDE FILMIS: Katrin Kinn / Katja Kozlova (Jekaterina Gradova) filmis "Seitseteist kevadist hetke" rääimega maiustamas.

9. "Seitseteist kevadist hetke" (Семнадцать мгновений весны, 1973)

Tallinna (filmis Berliini) tänavail sõitis kõige kuulsam Vene luuraja Max Otto von Stirlitz. Kirjanduslik tegelane, vene nõukogude kirjaniiku **Julian Semjonovi** paljude teoste kangelane, SS-Standartenführer, Nõukogude põrandaalune luuraja, kes töötas NSV Liidu huvides natsi-Saksamaal ja veel mõnes teises riigis.

Stirlitzile tõi üleliidulise kuulsuse **Tatjana Lioznova** Semjonovi samanimelise romaani järgi vändatud 12osaline teleseriaal "Seitseteist kevadist hetke", kus Stirlitzit mängis **Vjatseslav Tihhonov**. Temast sai nõukogude kultuuri kõige tuntum luurajakuju. Film oli sedavõrd populaarne, et seda näidati televiisoris uuesti juba kolm kuud pärast esilinastust.

10. "Väikevend ja Karlsson katuselt" (Малыш и Карлсон, который живёт на крыше, 1971)

Tallinn on olnud ka Rootsi! **Astrid Lindgreni** lasteraamatu põhjal tõi Moskva Satiiriteater 1968. aastal lavale etenduse "Väikevend ja Karlsson katuselt". 1971. aastal tehti lavastuse põhjal telefilm, mille esimesed kaadrid viivad meid Eesti pealinna punastele kiviakatustele. Väikevend jalutab ka mööda Pikka jalga (pildil) ning Kadriorus.

Selles filmis ühendab Tallinn endas nii muinasjutulinna kui ka unistuste linna kusagil välismaal.

na Raekoja platsist (pildil) sai kahe noore armunud peategelase romantiline tantsimise paik.

5. "Sherlock Holmes" (Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона, 1979-1986)

Viiest filmist (kokku üksteist seeriat) koosnev kriminaalsari Sir Arthur Conan Doyle'i jutustuste ainetel. Lenfilmis valminud sarja režissöör oli **Igor Maslennikov**. Sherlock Holmes jalutas Hobusepea tänaval, mis oli tema Regent Street.

Muide, detektiivist vändatud filmis võib tunda ära veel terve hulga Eesti ehitisi ja maastikke. Näiteks kujutasid Baskerville Halli Glehni (pildil) ja Maarjamäe lossid. Nii et Holmes on jalutanud ka mööda Nõmmet.

6. "Hamlet" (Гамлет, 1964)

Nõukogude Hamleti Helsingori loss asus Tallinnast 30 kilomeetri kaugusel ja oli butafooria! Filmi tegelasi sai filmida vaid lossi foonil, Keila-Joa lähedal asuva Türisalu panga

(pildil) "kivist" seinte jalamil. Muide, paljud venekeelsed reisijuhid soovivad oma klientidele just seda paika kui "Hamleti kaljut", millelt avaneb "vapustav vaade Balti merele".

Nõukogude mustvalges kaheosalises mängufilmis, mille tegi 1964. aastal kinostuudios Lenfilm režissöör **Grigori Kozintsev Shakespeare'i** tragöödia "Hamlet, Taani prints" järgi, mängis peaosas üks tuntumaid nõukogude näitlejaid **Innokenti Smoktunovski**.

7. "Vene impeeriumi kroon ehk Jälle need tabamatud" (Корона Российской империи, или Снова неуловимые, 1971)

"Viie frangi eest käib vene enesetapja käte peal läbi kogu parapeti!" karjus Eiffeli torni väljahõikaja. Aferistid, sulid, tsaariperekonna kauged sugulased, emigrandid jahtisid Pariisis Vene impeeriumi krooni. Neile passis valvsalt peale tšekistide nelik - tabamatud kättemaksjad Danka, Valera, Ksanka ja Jaša.

Selle NSV Liidu ühe populaarsema noortefilmi Pariis asus Tallinnas, ning panoraam, mis Eiffeli tornist avanes ja mille taustal vene enesetapja käis käte peal läbi terve parapeti, on Tallinna panoraam.

8. "Meistrite linn" (Город мастеров, 1965)

Meistrite linn - see on väljamõeldud koht, seitsme maa ja mere taga asuv

◀◀ 37

Muide äramärkimiste seas sai film Cannes'i filmifestivalil 1980. aastal zürri auhinna.

Võtted toimusid Tallinnast 25 kilomeetri kaugusel Jägala jõe ääres. Filmis on ka episood, mis olid võetud üles Tallinna vana elektriamaa katlamaja juures. 2006. aastal paigaldati selle korstnale eesti- ja ingliskeelne mälestustahvel, mis ütleb, et just selles kohas filmiti "Stalkerit". Lisaks filmiti paar (kuid see eest väga olulist) kaadrit Rotermani kvartalis (pildil) Tallinnas.

4. "Teisel pool vikerkaart" (Выше Радуги, 1986)

Muusikaline muinasjutufilm **Sergei Abramovi** samanimelise jutustuse ainetel, mille Odessa Kinostuudio võttis Tallinnas üles 1985. aasta suvel ja sügisel. Filmist sai üks tuntumaid Nõukogude aja noortefilme.

Muide, filmis mängis ajalooõpetajat **Tatjana Bassova**, praegune Raivo Järvi lesk Tatjana Järvi. Ja laulis Bassova juba toona populaarse **Alla Pugatšova** häälega. Tallin-

PIKA TÄNAVA JA HOBUSEPEA NURK: 1971. aastal filmis "Vene impeeriumi kroon ehk Jälle need tabamatud" (väiksemal fotol) ja augustis 2014.

NÄDALA RAAMAT

Mõnus rüübe palaval suvel

Tom Clancy, Mark Greaney
"Käsuõigus"

Tõlkinud Matti Piirimaa. Tänapäev, 2014, 623 lk.

"Käsuõigus" on kerge ja kiire lugemisvara. Nagu jahe valge suuvein, mida palava ilmaga mõnuga rüüpad, aga millel pole erilist iseloomu ning mille maitse kauaks meelde ei jää. See raamat pole kirjutatud Nobeli või Pulitzeri nimel, see on meelelahutustööstuse toodang.

Eestlastele muudab tellise mõõtu teose eriliseks tõik, et Tom Clancy (president Ronald Reagani lemmikirjanik) alustab seda venelaste sissetungiga Eestisse. Otsustav lahing NATO vägedega toimub Põlva lähedal.

See pole esimene kord, kui Clancy kangelasid Eestis tegutsevad. Näiteks "Kreml kardinalis" (e k 1997) satub LKA agent John Clark Tallinnasse. Ta aitab siit Ameerikasse põgeneda KGB esimehe naisel ja tütre, viimase eesnimi on Katrin.

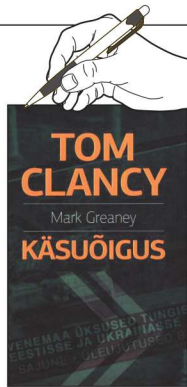
"Käsuõiguse" suurim väärtus on tema ajakajalisus. Raamat räägib, kuidas venelased ohutavad konflikti Krimmis ja alustavad sõjategevust Ukrainas. Seejuures ilmub raamat ingliskeelsena mullu detsembris ehk juba enne seda, kui Ukrainas sõjaks läks. See tõestab, et poliitilist biiti tabasid autorid kümnesse.

Loo selgroo moodustavad Ukraina sündmuste kõrval mitu laialt levinud legendi - näiteks et Vene firmade erastamine toimus KGBst hangitud rahaga (Eestiski on sahitatud, kas meie nafta-aadud ajasid isikliku transiidiaari või tegutsesid kellegi teise heaks) ning Kremli ja FSB seosed organiseeritud kuritegevusega. Lugeja tunneb ära paralleelid Jukose hävitamise ja Aleksandr Litvinenko mürgitamisega.

Raamatu parima osa moodustavad Jack Ryani seiklused 30 aastat tagasi. See on vana heas stiilis luurekas, mida tunneme Clancy esimestest hittidest "Jaht Punasele Oktoobrile" ja "Patriootlikud mängud". Ülejäänud tundub rabadam, võib-olla on see suuresti kaasautor Mark Greaney töö. Clancy oli mitu kaasautorit. Forbes märkis kord, et Clancy piisab hiti tootmiseks kirjutada raamatusse vaid kaks sõna: kaanelle oma nimi.

PS. Clancy suri mullu, "Käsuõigus" on tema viimane, juba pärast surma ilmunud romaan, kuid tema kangelasid elavad edasi. Uus raamat Jack Ryani nõbu seiklustest ilmub härra Greaney sulest juuli lõpus.

SULEV VEDLER

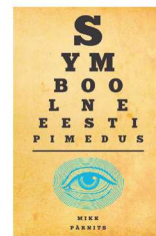

Segadus pimeduses

Mikk Pärnits
"Sümbolne Eesti pimedus"

Peatamatu OÜ 2014. 102 lk.

Lihtsal inimesel tekib moodsat kunsti uurides mõte: "Aga mina oskan ju ka nii!". Siis on targemate ülesanne talle seletada, miks ta tegelikult ikkagi nii ei oska ning miks on must ruut valgel taustal nii eriline või mis teeb Yves Kleini siniseks värvitud löuendi selliseks, et see on väärt sadu tuhandeid dollareid. Vahe selliste maailmakuulsate teoste ja suvaliste kritselduste vahel on ühekorraga õhkõrn ja ülitugev. Kumba kategooriasse Pärnitsa teos liigitub? Ka "Sümbolset Eesti pimedust" lugedes tekib tahtmatult mõte, et igauks oskaks ju nii kirjutada. Ja eks ilmselt oskakski. Kindlasti on paljudel peas mõtteid ja probleeme, mida soovitakse väljendada. Ja

kirjutamine kindlasti aitab oma muresid ja ideid paberile pannes neid paremini analüüsida. Iseasi on, kas need mõttekillud ja pooleli jäänud ilukirjanduslikud katked ka raamatu- na avaldada tuleks.

Ei saaks öelda, et Pärnits ei oskaks kirjutada. Nagu mõni püüdlik kunstikooli õpilane on ka tema ära õppinud kirjandusliku joonistamise, tema laused on selged ja võrdlused kohati isegi andekad, kuid nendest lausetest mingi tervikliku mõtte kokku panemisel jääb ZA/UMi liikumisega seotud Pärnumaal elav noorkirjanik hätta. Lood jäävad poolikuks ning igavaks, isegi kui nendes on kirjutatud kõik kirjaniku peas tekkinud jäljed ideed ja verised süzeeliinid. Kui esimesed kuuskümmend neli lehekülge on veel täidetud jutulaadsete ning vähemalt ühe lehekülje pikkuseks venitatud üllitistega, siis teise poole täidavad kohati lausa ühelauselised mõttekatked, mille tähendus jääb üsna arusaamatuks.

"vahetpole. Vahet ei ole," kirjutab end Eesti hetke olulisimaks popkunstnikuks pidav Pärnits. Võib-olla tõesti pole vahet? Raamatu on ta suutnud välja anda, ise paistab ka sellega rahul olevat. Need, kes tema loomingut ei mõista, ei pea ju seda lugema. Ilmselt on minusuguste võrdkujuks ühes lookes kirjeldatud tüdruk, kellele minategelane suure õhinaga oma uut raamatut tutvustada tahab, tüdruk aga ei pööra sellele tähelepanu ja lobiseb ainult riisist, mida ta parajasti keedab. Pärnu Postimehes ilmunud artiklis (12.02.2012) ütleb Pärnits, et tahab, et tal lastaks lihtsalt olla. Las ta siis olla.

KAARIN KIVIRÄHK

FOTO TIINA SÜLD

MARKETINGI
INSTITUUT

ESITLEB:

TURUNDUSKINO

ESMASPÄEV | 18. AUGUST | KELL 21.00

EESTI ESIMENE
TURUNDUSKINO
LINNA PARIMA VAATEGA
VABAÕHUKINOS!

Dokumentaalfilm "ART & COPY" (Doug Pray, 2009)

Eksklusiivne esilinastus! WINNY PUHHI PRESSIKONVERENTS (Ove Musting, 2014)

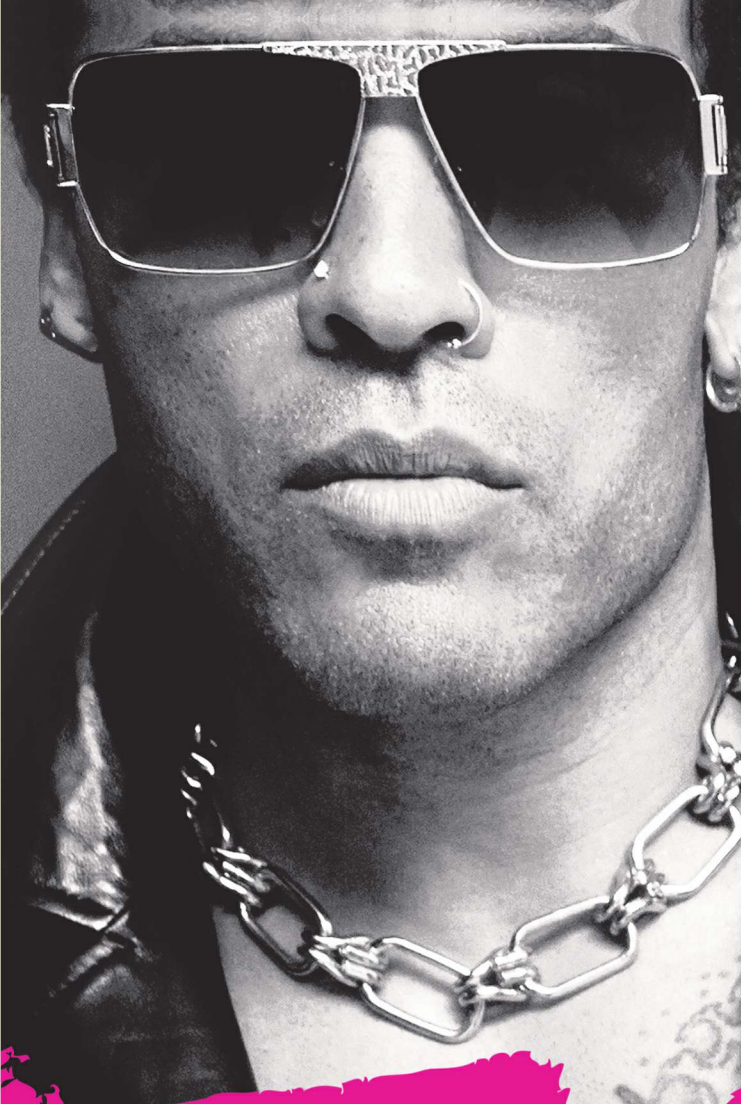
KUUM TOOL WORKSHOP koolitaja Anu-Mall Naarits juhendamisel

Piletid müügil Piletilevis ja kohapeal

KATUSE
KINO

●●● Eesti Päevaleht

PILETILEVI®
Kultuur on lähedal

OSTA **EESTI EKSPRESS** JA
VÕIDA **LENNY KRAVITZI**
KONTSERDI PILETID!

Ostes nüüd Rimist
kliendikaardiga
Eesti Ekspressi,
võid võita piletid
Lenny Kravitzi
kontserdile.

Loosis 15 x 2 piletit!

Tingimused:

1. Auhindadena loositakse välja viisteist (15) kahe inimese piletit Lenny Kravitzi kontserdile, mis toimub Saku Suurhallis 28. oktoobril 2014. 2. Auhindade loosis osalevad kõik, kes on ostnud Rimi kauplusest ajavahemikul 06.-26.08.2014 Eesti Ekspressi paberlehe ja registreerinud ostu Rimi kliendikaardiga. 3. Auhindade loosimine toimub 01.09.2014. 4. Võitjaid teavitatakse telefoni või e-posti teel ning nende nimed avaldatakse Eesti Ekspressi paberlehes ja veebilehel www.ekspress.ee 03.09.2014.

Lisainfo: klienditugi@lehed.ee või 680 4444

LIVE NATION

TIC

"Sompa"

(Trash Can Dance)

Kui ma plaadiümbriselt lugesin lugu Tici 1993. aastal ärajäänud (ja taganjärele bändi lõppdaatumit märkinud) Tartu kontserdist, siis meenus mulle, et ma ju ise istusin ka seal, lootes korra seda veidrat kirkastust, mida olin kogunud, kui sattusin ehk pool aastakest varem Jõhvis ühte nende proovi. Mingi lindistus neist lugudest siin vist juba liikus, aga selle kasseti kuulamisest polnud absoluutselt mingit abi, sest kuuldud oli tavamõistes seletamatu. Metalist tüdinud ärksamad pead pöörasid igaüks kes ühte, kes teise huvitava(ma)sse subkultuuri - tantsumuusika, *indie*, gooti rokk vms. Misasi oli aga Tic? Oskasin kirjeldada ainult emotsiooni: tume, hii- liv, külm ja kuum ühtaegu - koba, aga vastupandamatu. Ja mis pagana stiilis? Tagantjärele ju oskaks püüda sil- distada: postpunk ja muud toredad ni- med. Mu lemmikud on külmad, koha- ti melanhooldsed ja kohati ohtlikud me- loodilised sündilood, mis pole 20 aasta jooksul midagi oma maagiast kaotanud ("T.A.K.E.", "Invisible Antlers", "Cuckoo", "Melancholic Dream", katartilised me- loodiad üksteise järel), ehk vähem meel- disid mulle siis (ja ka nüüd) huumori- lood nagu "Sompa" või "Mädapea". Minu jaoks oli nende kahe suuna vahel liiga suur vastuolu: võib-olla ma ei suutnud VEEL üht dissonantsi selle rea ebaloo- gilisuste peale enam alla neelata. Oma ta- luvuspiire tasuks siin aga kõigil proo- vida. Kui see plaat on seni suremisest keeldunud, on karta, et 20 aasta pärast räägime sellest endiselt. Ma vist kuulan ikka korra veel.

TRISTAN PRIIMÄGI

ZLO

"Kõik on OK!"

(ZLO)

Miks peaks keegi ostma 12 minuti pik- kuse CD? Punk seisab nagu viimane kau- boi, sülitab vastu nutitelefoni ja keeldub epideemilise digiteerumisega kaasa mi- nemast. Väga sümpaatne. Maaailmas, kus poploo remikse postitatakse veebi juba enne seda, kui originaal üldse välja tu- leb, on see 12minutine laserketas võidu- kas ja suitsiidne fakkjuu kogu industri- le. Plaadi nime tuleks aga keel põses võt- ta, sest parimate pungitraditsioonide ko- haselt ei ole elu ZLO maailmas kaugeltki okei. Valitseb künism, vördjad on võimul, tööd pole ja elu on karm. Nunnu ja tänu- väärne on ka see, et punk oma traditsio- nilisest sotsiaalkriitilisest sõnumist loo- buda ei suvatse. Ilmselt polnud Schillin- gul kõigi bändide peale kokku ka nii pal- ju ühiskondlikku relevantsust kui siin plaadil. Tooniks pole viha, vaid kibema- gus konstateering, et kõik on p****s. Ise- küsimus on nüüd, kas siin on midagi uut, või kas selle stiili puhul peakski olema? Punk ja ZLO sammuvad võidukalt tagur- pidi voogavat regressi rada, relvastatutena meeldejäätavate kitarrilintidega, mis punu- vad end müra ümber, ja nagu alguses öel- dud sai, on see plaat mõnes mõttes välja- kutse kogu modernismile. Toore ja vahetu energiaga sissemängitud kuus lugu, mil- le kohta Ivo Linna ütles, et saund on sitt ja mehed ei oska mängida - kompliment igale endast lugupidavale bändile.

TRISTAN PRIIMÄGI

NÄDALA ALBUM

Mitte muusika, vaid stilistika

Jan Helsing

"Kajalood"

(Seksound)

Jan Helsingi album "Kajalood" on saanud endale väga täpse pealkirja, sest tegu nagu ei olekski uue muusi- kaga, vaid vanade, kingapõrmitsemise aegade kajaga. Õigupoolest ei tahaks- ki öelda selle kohta muusika, vaid sti- listika, sest koosneb see üleni *indie* klišeedest - udused kitarrid, tagasi- hoidlik ja ambitsioonitu vokaal jms. Asi ei olegi tegelikult mingisuguse stiili järgimises, vaid kogu selle muu- sika olemuses, mis ei suuda ega jul- ge neid klišeid kuidagi muuta. Nad ei soovi öelda ega mõelda midagi ise, vaid kõnelevad helilistes märkides, mis olemata iseenesest sügavamõtte- lised, on kunagi kaasnenu millegagi, mis tol hetkel tõesti oli uudne. Kui My Bloody Valentine ehitas müra ja udu- seinu, siis oli see saavutus. Kui seda teha praegu, näpuga järke ajades, siis on see tühi koopia.

Naljakas on see, et "Kajalood" kõlab tegelikult väga moodsalt. Ingliskeelse- na võiks see vabalt olla näiteks hetke- *indie* tippfirma Captured Tracks'i väl- jalase. Mõtlemiselt on Helsing samas

ülimalt traditsiooniline, ilma ühe- gi uudse ideeta. Aga ega siin ei olegi midagi imestada, sest moodne *indie*- muusika enamasti vaevlebki samade probleemide käes. Nii ei tulekski ülla- tusena, kui "Kajalugudest" saaks väi- kestviisi hittalbum, sest paljud kuula- jad ei soovigi tegelikult midagi muud, kui et neile tuttavad elemendid nei- le tuttavas järjekorras üksteise kõr- vale asetatakse. Nii saabki hea muu- sika tunnuseks stiiielement. Hea on see, mis sellisena näib, mitte see, mis meid üllatab.

Siinkohal meenub mulle Seksoun- di juhi Rein Fuksi lause, et muusi- kud ei peaks kartma keskpärasust. Võib-olla on tal õigus, sest ma ei ole päris kindel, mida ta sellega silmas peab. Tundub aga, et Helsing on sel- lest mõttest endale moto teinud. Jääb vaid loota, et järgmistel albumitel võ- tavad nad nõuks iidoleid tappa. Muul juhul jätkub *indie* mandumine retro- rokiks ning huvitavad asjad sünni- vad kusagil mujal.

OTT KAGOVERE

Sharon van Etten

"Are We There"

(Jagjaguwar)

Mul oli kunagi, noh, ütleme, et sõbra- tar, kelle lemmikfilmiks oli "Twilight" (vannun, et ta oli täisealine. 23 isegi, kui täpne olla). Ükskord läksime ühe tea- tud Marveli koomiksifilmi peale vaid- lema. Mina leidsin, et filmis võiks ka mingi emotsioon ja sisu olla. Tema lei- dis, et ma olen liiga tõsine ja mõtlen lii- ga palju.

Nuvot. Ma usun, et Sharon van Ette- nil on ligikaudu sama probleem. Ehk

Lower

"Seek Warmer Climes"

(Matador)

Loweri moodustasid eelmisel kümnendil Taani koolipoisid. Tiirelnud aastaid Kopenhaageni pungiskeenel ja selle eri- nevates bändides ning jõudnud oma ka- hekümnendate eluaastate keskpaika, on noormehed valmis saanud ambitsiooni- ka debüütalbumi. Plaadil kohtub poeetiline postpunk (nt Joy Division, Echo & the Bunnymen) märksa vihasema (ja värskema) mürarokiga à la METZ või Destruction Unit. Kuigi säärane muusi- kaline kombinatsioon on meelietutav, ei pruugi valdavalt eksperimentaalset laa- di lood end kergelt kätte anda. Alguses võib plaat mõjuda lausa ühekülgse- na.

Teisalt - kui vaadelda "Seek War- mer Climes'i" *downer*-pungi ja luuleko- gu sümbioosina, on tegemist mõjusa tervikteosega. Laulusõnade autor voka- list Adrian Toubro avab meile külma kö- huga oma "raamatu" hingeelu väljakut-

ki meil on viimaste aastate jooksul nais- soost lauljaid-laulukirjutajaid tekkinud kui seeni pärast vihma, siis suudab van Etten sellest välja paista. Tal pole mingit Lana del Rey tibilikku vingumist või St. Vincenti eneseirooniast, tal on lihtsalt valu ja tumedus. Nagu Nick Cave oleks korraga naiseks pööranud. Aga mõnevõr- ra kehvema häälematerjaliga. Või kui au- salt öelda, siis superstaarisaates van Et- ten ilmselt ei võidutseks.

Aga sellest hoolimata on tegu ilu- sa plaadiga. Nagu ta ise ütleb laulus "I Know", siis laulab ta armastusest ja hir- must ja kõigest, mis sellega kaasneb.

DANNAR LEITMAA

setest, kasvuraskustest ja pingetest ko- hanemisel erinevate situatsioonidega. Tungiva kuulamissoovitus saab rada seitse, mugavussuhte muresid ja rõõ- me käsitlev "Soft Option", mis on selle plaadi kohta üllatavalt meloodiline, sui- sa raadiosõbraliku refrääniga: *The ten- sion's tearing at your heartstrings / Riot- ing under your skin / But now darling, you're on your back again / Let's call a truce on this occasion.*

Laulusõnad võiksid sa muusika kõr- vale võtta ka selleks, et jälgida ja nauti- da Toubro kohati sülitavat, siis aga ve- nitavat, just kui tujutavat fraseerimist. Kahtlemata aitab just vokalist Lowe- rit kui bändi "muu müra" (e ametiven- dade) hulgast esile tõsta. Näiliselt mi- nimaalse pingutusega esineb ta jõuli- selt ja märglevalt, lisades n-ö otsusta- va varjundi.

TONY TONNI

Kuula

lugude näiteid

ajaleht.ekspress.ee

LAURENCE BOYCE SOOVITAB

“Galaktika valvurid”

Marveli stuudio varasema toodangu hulka kuuluvad muu hulgas “Kapten Ameerika”, “Uskumatu Hulk” ja “Raudmees”, aga nende uusima filmi (*Guardians of the Galaxy*, režissöör **James Gunn**, USA 2014) suured staarid on rääkiv pesukaru ja hiiglaslik puu. Jah, see heli, mida te just kuulsite, oli umbuskliku inimhulga laks vastu otsaesist.

Siiski – ärge heitke meelt! Isegi kui te pole iial midagi kuulnud “Galaktika valvuritest” (tõenäoliselt ei ole, sest isegi väga suurte koomiksifännide hulgas on need tegelased vähe tuntud), on see värske *blockbuster* tegelikult lustlik ja elav linalugu. “Galaktika valvurid” ei lämbu iseenda tähtsuse kätte nagu nii mõnedki teised “suvised filmisündmused” (“Transformerid”, jutt käib teist), vaid on lihtsalt hiiglaslik lõbus vaatamine. Filmis tegutseb kamp kosmoses elutsevaid lindpriisid, nende hulgas siis ka ülalmainitud pesukaru Rocket (geneetiliselt muundatud pesukaru, kellest on saanud paarahäkk), kes peavad oma jõud ühendama, et võidelda öela terroristi Ronani mahinatsioonide vastu. Ja põhimõtteliselt film sellest räägibki.

“Galaktika valvurid” vihiseb väga kiire tempoga (kuigi kohati tähendab see seda, et metsiku möllu vahele kaovad peenemad ja karakteritele fokuseeritud stseenid lihtsalt ära) ning selles on tunda

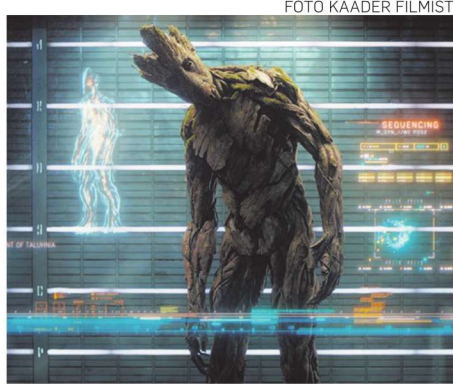

FOTO KAADER FILMIST

70ndate ja 80ndate *vibe*’i, alates heliribast kuni animafilmliku kosmose-esteetikani. Kui Rocket ja Groot (pildil, **Vin Dieseli** häälega üksnes kolm sõna ütlev armas puutaoline olend) moodustavad ekraani- paari, kellest saavad kahtlemata kultuslikud filmitegelased, siis **Chris Pratt** suudab oma seikleja Peter Quilli tegelaskujusse panna sisse hulganisti noort Harrison Fordi ja tänu temale on ohustik kerge ja huumorirohke.

Nii et isegi kui lõputu jutt salapärasest “igaviku kividest” teid külmaks jätab, siis on “Galaktika valvurites” igal juhul piisavalt sarmi ja nalja, et see üheks nauditavamaks suve suurfilmiks kuulutada.

Tallinn – CC Placa, Solaris; Tartu – Cinamon, Ekraan; Narva – Astri

SEL NÄDALAL EESTI KINODES

●●●● suurepärase
●●●● soovitan
●●○○ kõlbab küll
●○○○ ajaraisk
— pole näinud

Jaan Ruus
Eesti Ekspress,
TallinnJaanus
Noormets
Kanal 2,
TallinnGreta Varts
Üliõpilane,
TallinnMargit Adorf
www.fagira.euJames
Berardinelli
Reel Views
Bridgewater

Film	Jaan Ruus	Jaanus Noormets	Greta Varts	Margit Adorf	James Berardinelli	Skoor
TANTS REAALSUSEGA	●●●●	—	—	—	—	3,5
AHVIDE PLANEEDI KOIDIK	—	●●●○	●●●○	●●●○	●●●○	3,0
TORMI SILMAS	—	—	—	—	●●●○	3,0
VENUS KARUSNAHAS	●●●○	●●●○	●●●○	●●●○	—	2,9
KUIDAS TALTSUTADA LOHET 2	●●●○	●●●○	—	●●●○	●●●○	2,75
GALAKTIKA VALVURID	●●●○	●●●○	●●●○	—	●●●○	2,6
JA NII SEE LÄHEB	—	●●○○	—	—	●●○○	2,0
HERAKLES	●●○○	●●○○	—	●●○○	●●○○	2,0
KHUMBA	—	—	●●○○	—	—	2,0
ÜKS KOHTUMINE	●●○○	●●○○	—	—	—	1,75
SEKSIVIDEO	—	●●○○	●●○○	—	●●○○	1,7
SEGAPERE	●●○○	●●○○	●●○○	●●○○	●●○○	1,5
TEISELISE NINJA...	—	—	—	—	●●○○	1,5

Filmilevi nädalavahetuse tipp-7 (8.–10.8.2014)

Film	Vaatajaid	Vaatajaid kokku	Linastus-nädal
1. Teismelised ninjakilpkonnad (<i>Teenage Mutant Ninja Turtles</i>)	6030	6030	1
2. Galaktika valvurid (<i>Guardians of the Galaxy</i>)	4333	18 041	2
3. Seksivideo (<i>Sex Tape</i>)	3271	14 517	2
4. Tormi silmas (<i>Into The Storm</i>)	2535	2535	1
5. Khumba (<i>Khumba</i>)	1836	13 012	3
6. Kuidas taltsutada lohete 2 (<i>How to Train Your Dragon 2</i>)	1309	60 424	6
7. Keelatud tants 5 (<i>Step Up: All In</i>)	1225	12 776	3

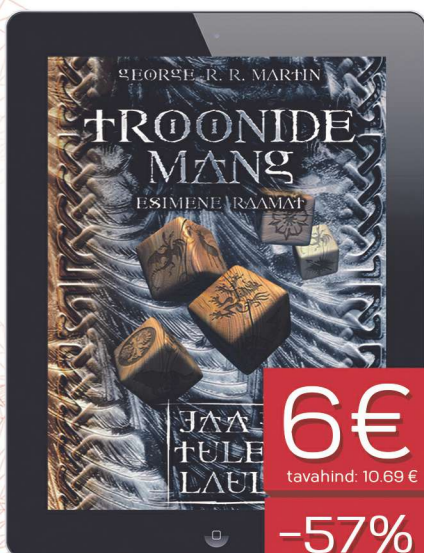
digi RAAMAT

Eesti esimene digiraamatute sari

EestiPäevaleht 0.5

Troonide mäng. I osa
1. raamat. Jää ja tule laul
George R.R. Martin

Ühe viimaste aastate populaarseima fantaasiasarja esimene osa.

6€
tavahind: 10.69€

-57%

müügiperiood
11.08–17.08.2014Osta kohe super hinnaga: www.raamat.epl.eeLisainfo: tel 680 4444, klienditugi@lehed.ee

Disney
LENNUKID 2

Solaris KINO ALATES 15. AUGUSTIST

BON VOYAGE!*

Solaris lennutab pere Pariisi Disneylandi

Ostes Solarisest 13.08.-13.09 vähemalt 10 € eest, võid võita unelmate pere reisi Pariisi Disneylandi!

Vaata www.solaris.ee

Solaris | Elu on ilus

estravel

Kinnisvarateenus

Sõbralik ja professionaalne kinnisvarateenus! Tasuta konsultatsioon! UUS MAA KV, tel 5557 0055, Kristiine ja Nõmme piirkonna maakler Ave Klaser; ave.klaser@uusmaa.ee; www.uusmaa.ee.

Meie pingutame sinu rahulolu nimel! Tasuta konsultatsioon! UUS MAA KV, tel 5686 8280, äärelinna piirkonna maakler Liisa Laud; liisa.laud@uusmaa.ee; www.uusmaa.ee.

Soovid müüa? Meie kaudu seda märgatakse! Olemasoleva korteri professionaalne müük ja uue kodu soetamine. Küsi julgelt ja me aitame sind. Meil on suur ostuhuviliste andmebaas. Konsultatsioon tasuta! **1PARTNER KV**, tel 668 4700, 505 4401, Kristina Kolk; www.1partner.ee.

Professionaalne korterimüük ja uue kodu soetamine.

Meie kogemustega kinnisvaramaaklerid on teile abiks. Meil on suur ostuhuviliste andmebaas. Küsi julgelt ja me aitame sind. Konsultatsioon tasuta! **1PARTNER KV**, tel 668 4700, 520 7288, Allan Vanatoa; www.1partner.ee.

Miljon põhjust müüa kinnisvara rahvusvahelisel turul! Helista! DTZ KINNISVARAEKSPERT, tel 5669 3116, Anastassija Joffe, anastassija.joffe@dtz.ee. Vaata täpsemalt: www.dtz.ee

Ober-Hausi kogenud kinnisvaraspetsialistid Tartus ja Tartumaal aitavad Teie kinnisvara müüa ja üürile anda. OBER-HAUS KV, tel 744 6504, 507 4022, Raul Kangur.

Ostame-müüme-üürime teie kinnisvara! Kiire ja korrektne vormistamine, 15 a töökogemust, konsultatsioon tasuta. **Veo- ja kolimisteenus.** Teenindame 7 päeva nädalas. TIPOLIIN KINNISVARABÜROO, tel 5647 1516, 657 6301, Veljo Tarvis; veljo@tipoliin.ee, www.tipoliin.ee.

Müüa majaosa

Heki tee 2 Viimsis, üp 110,2 m², 5/7. Kolmetoaline korter, võimalik teha neljatoaliseks korteriks. Saun, 2 rõdu, 2 parkimiskohta. Hind 125 000 eurot.

1PARTNER KV, tel 505 4401, Kristina Kolk.

Tiskres Tanni teel. Kvaliteetne ja eksklusiivne majaosa koos osalise mööbliga 163 m² kaunil merevaatega panga asangul. Hind 217 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 527 7354, Eleri Soonsein.

Ööbiku 3 Kristiines, üp 189 m². Uus kvaliteetne madalenergiamaaja, 5 tuba, saun, gaasiküte, soojus-tagastusega sundvent. Hind 248 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 5626 8258, Kaili Tamm.

Müüa maja

Harku vallas Ilmandu külas Kadaka tee 25, üp 1762 m², krunt 5000 m². Suurepärase merevaatega 26toaline villa Maria. Hind 790 000 eurot. Uus Maa ID: 1476. UUS MAA KV, tel 5621 6236, Silva Marzullo.

Keila vallas Laulasmaa külas Kase 6, üp 56,6 m², krunt 815 m². Hiljuti renoveeritud suvila, krundil ka saun ja tiik. Mereni 1,5 km. Hind 65 000 eurot. Uus Maa ID: 8051. UUS MAA KV, tel 509 4112, Andrus Soonsein.

Männi talu Nissis. Unistuste maja maal koos kõigi linna mugavustega. Elamu 188 m², kõrvalhoone koos saunakompleksi ja basseiniga 116 m². Hind 179 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 551 1081, Moonika Järvela.

Valguse 10, üp 67,8 m², krunt 1400 m². Vajab remonti. Vaik-

ne tänav. Kõrghaljastus. Hind 169 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 505 9122, Merit Kiirats.

Sihi 107, üp 311,5 m², krunt 1993 m². Kvaliteeteramu, 6 tuba, eraldi saunahoone + garaaž + grillinurk. Vt kodulehelt! Hind 490 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 5664 0991, Angela Virak.

Villa Klosterhof Pirita jõe ürgorus! Privaatne kõrgklassi eramu (koos garaažiga ca 500 m²) kõrghaljastusega kinnistul (1672 m²). Hind 1 600 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 5664 0991, Angela Virak.

Urva tn, Maarjamäe, Pirita, üp 178 m². Paarismaja, gaasiküte, 6 tuba, garaaž 2 autole, aurusaun, hoolitsetud aed, kohe vaba. Hind 360 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 5656 0460, Omer Öigus.

Klooga mnt 11, Tabasalu, üp 151 m², kinnistul 1708 m². Ehitatud 1992. a, kivimaja, 4 tuba, kelder, saun, autovarjualune. Hind 249 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 513 2422, Ville Värk.

Müüa korter

Pagari 1, üp 74-180 m². Luksuslikud korterid, erineva suuruse ja planeeringuga, uhkes renoveeritud majas. Kõrged laed. Hind 264 475 eurot. 1PARTNER KV, tel 505 4401, Kristina Kolk.

Müüa 2toaline korter

Nõmmel Pärnu mnt 319, üp 59,7 m². Avar ja valguskül-

lane korter 2014. aastal valminud stiilses majas. Hind 147 000 eurot. Uus Maa ID: 7884. UUS MAA KV, tel 5557 0055, Ave Klaser.

Müüa 4toaline korter

Tallinnas Lasnamäel Katusepapi 10a, üp 127,2 m². Ökonoomne ja madalate kommunaalkuludega kena korter. Hind 199 000 eurot. Uus Maa ID: 5366. UUS MAA KV, tel 5686 8280, Liisa Laud; 5562 1957, Irina Surmai.

Kentmanni 10, üp 90 m². Luksuslik korter koos mööbli ja eksklusiivse sisustusega (lühtrid, vitraažuksed jne). Hind 360 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 502 2802, Raina Lillepõld.

Tammepõllu 9 Viimsis, üp 104,6 m², 2/4. Uus ehitus, parkimiskoht, panipaik. Meri lähedal. Küsi lisa! Hind 118 000 eurot. 1PARTNER KV, tel 5307 7964, Olga Kruglova.

Müüa 5toaline korter

Tallinnas Kadriorus Koidula, üp 153 m². Esinduslik ja stiilne korter kapitaalselt renoveeritud ajaloolises Kadrioru puitvillas. Hind 420 000 eurot. Uus Maa ID: 8273. UUS MAA KV, tel 515 0069, Margit Sild.

Müüa kinnistu

Otepääl, kaks kinnistut tuntud turismipiirkonnas, kokku 27,3 ha. Detailplaneering on kehtestatud eesmärgiga rajada puhkekeskus. Kinnistud külgnevad kagust Arula-Pringi maantee, mis tagab hea ühenduse kohaliku infra-

struktuuriga. Kuppelmaastikega reljeefi piirkond, kuhu on moodustunud looduslik järv. Kinnistud on võimalik jagada kuueks krundiks. OBER-HAUS KV, tel 665 9702, 507 7905, Juuli Sadrak.

Kaberneeme küla, Jõelähtme vald, kinnistu 1152 m². Hinnatud piirkonnas atraktiivne mereäärne kõrghaljastusega kinnistu otse omanikult. Krundilt merevaade, lähedal sadam ja oma privaatne rand 80 m. Detail 250 m² ja 8,5 m. Hind 98 900 eurot. Helista ja küsi lisa! Tel 507 8977, Edward Anton.

Müüa arendus

TULE TINA 26 KLIENDIPÄEVALE 14.08 KELL 13-14!

Juugendvilla kesklinnas Tina 26. Vaata lähemalt kodulehelt www.uusmaa.ee/tina. UUS MAA KV, tel 515 0069, kesk- ja vanalinna kutseline maakler Margit Sild.

Uued Toompea-vaatega korterid vanalinnas ja kalamaja piiril. UUS MAA KV, lähem info: www.no5.ee.

Kvaliteetse siseviimistlusega esinduslikud korterid Tallinna südalinnas. UUS MAA KV, tel 508 8957, kesk- ja vanalinna maakler Uuve Mast, tel 5336 3708, kesk- ja vanalinna maakler Tiitu Lehtonen. Lähem info: www.kreutzwaldi.ee

Müüa eksklusiivne mõis 35 km Tallinnast

511 73 70
Hannes.Käbi@pindi.ee

Hoiused eraisikutele*

13% AASTAS

Kõik hoiused investeeritakse
kinnisvarasse

ERE Eesti Arengu
Hoiu-Laenuühistu

Tornimäe 7, Tallinn
66 181 06 www.ere.ee

*Tegemist on finantsteenuse reklaamiga. Pakume teenust oma liikmeskonnale kooskõlas hoiu- ja laenuühistu seadusega. Täpsemate tingimustega tutvumiseks pöörduge meie kodulehele või konsulteerige meie spetsialistiga.

Sinu kinnisvara reklaam Eesti Ekspressi
kinnisvararubriigis!

Hea võimalus jõuda 100 000 lugejani.

Küsi pakkumist: projektijuht Marit Kõrven
669 8212, marit.korven@lehed.ee

EESTI EKSPRESS

kinnisvara

www.lvm.ee

Avatud E-R 9:00 - 17:00 · Liivalaia 13, Tallinn · tel. 684 3700

Indrek Peedo maakler +372 502 0705	Miralda Vaher maakler +372 509 1131	Raido Süld maakler +372 51 5697 8500	Heidi Puppert kutseline maakler +372 5340 9999	Lisli Laanemets maakler +372 5681 6663	Gert-Erik Linikoja maakler +372 5689 0400	Marit-Brigitte Kruus maakler +372 5681 6662	Kristi Kammer maakler +372 5629 2888	Ando Lumiste hindaja +372 5689 0500	Eve Maremäe maakler +372 5697 3600	Heidi Tinnuri maakler +372 5621 1600	Vitali Nantoi maakler +372 565 2160
---	--	---	---	---	--	--	---	--	---	---	--

Korterid
Endla 17, avar 2toaline korter. Üp 49,6 m², IV korrus, keskküte, mööbel, panipaik. **103 000 €** Lisli, 5681 6663

Hõbeda 2, valgusküllane 2toaline korter. Üp 52,2 m², soodsad kom.kulud, III korrus. **123 000 €** Heidi T, 5621 1600

Paldiski mnt 24, uue viimistlusega 4toaline korter. Üp 93,8 m², gaasiküte. **140 000 €** Miralda, 509 1131

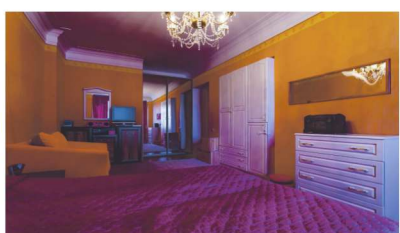
Adamsoni 27, 3toaline katusekorter. Üp 79,4 m², IV korrus, gaasiküte, terrass. **219 000 €** Eve, 5697 3600

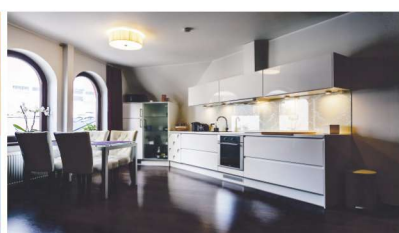
Wismari 35, hubane 2toaline korter. Üp 56,3 m², I korrus, gaasi-ahiküte. **100 000 €** Gert-Erik, 5689 0400

Pääsküla 10, 4toaline korter. Üp 142,3 m², elektriküte, saun, rõdu, kinnine sisehoov. **180 000 €** Kristi, 5629 2888

Tartu mnt 24, 3toaline korter. Üp 96,2 m², gaasiküte, põõning, rõdu, parkimiskoht. **170 000 €** Raido, 5697 8500

P. Süda 9, stiilne 2toaline katusekorter. Üp 56,7 m², gaasiküte, kinnine hoov, mööbel. **152 000 €** Marit-Brigitte, 5681 6662

Valdeku 41, paarisemaja. Üp 170,1 m², tsentraalküte, 5tuba, saun, krunt 1594 m². **299 000 €** Indrek, 502 0705

Pähkli 8, maja Tabasalus. Üp 226,2 m², 2 korrust, 6tuba, keskküte, krunt 1226 m². **245 000 €** Heidi P, 5340 9999

BIGBANK
NII LIHTNE SEE ONGI

Bigbank AS on Eestis, Lätis, Leedus, Soomes, Hispaanias ja Rootsis tegutsev ning Saksamaa, Austria ja Hollandi turul piiriüleseid teenuseid osutav tähtajaliste hoiuste ja tarbimislauade spetsialiseerunud pank. Lähiaastate eesmärk on kasvada, laiendades oma tegevust Kesk-Euroopas. Meie ettevõtte peakontor asub Tartus ning kogu grupis töötab kokku ligi 500 nooruslikku, ettevõtlikku ja lahedat inimest. Lisainfo meie kahekümneaastase tegevuse ning tulevikuplaanide kohta leiad kodulehelt www.bigbank.ee.

COMPLIANCE OFFICER

(lapsehoolduspuhkusel oleva töötaja asendamine)

Oled oma tegevuses sõltumatu ja objektiivne vastavuskontrolli ekspert. Sinu kõige tähtsam ülesanne on toetada tippjuhte otsustusprotsessis, juhendada töötajaid ning koordineerida koostööd järelevalveasutustega moel, mis kindlustab panga tegevuse vastavuse regulatiivsetele nõuetele.

Usume, et see ametikoht sobib Sulle, kui:

- finantssektori keerukus ja regulatiivsete muudatuste rohkus pakub Sulle huvi, näed selles enda jaoks arenguvõimalust;
- oled vähemalt kaks aastat töötanud juristina ning nõustanud ettevõtte juhatus ja/või nõukogu;
- oled teinud koostööd järelevalveasutustega, mõistad nende eesmärgi ja toimimise põhimõtteid;
- Sul on magistriskraad õigusteaduses;
- oled loomult põhjalik ja pead tähtsaks probleeme ennetada, mitte tagajärgedega tegeleda;
- oskad hästi oma aega planeerida ning suudad tegeleda mitme olulise projektiga korraga;
- oskad inimesi juhendada ning ennast otsustusprotsessis ilma konfliktideta kehtestada;
- oled väga hea suulise ja kirjaliku eneseväljendusoskusega, seda nii eesti kui ka inglise keeles.

Sind ootab huvitav ja pingeline töö rahvusvahelises meeskonnas, väljaõpe kogunud kolleegi juhendamisel, tihedat koostööd tippjuhtkonnaga ning võimalus omandada Euroopa tasemel pädevus pangandussektori regulatsioonide alal.

Töö asukoht on Tallinn.

Anna meile oma huvist märku ja saada CV hiljemalt 19. augustiks aadressile cv@bigbank.ee.
Lisainfo: Karen Einre, vastavuskontrolli juht, karen.einre@bigbank.ee, 734 9622

Elion

“
Kõik on uus
septembrikuus – tule
teenuste toe
konsultandiks!
”

Ootame põnevusega
sinu CV-d, esita see
elion.ee/tule-toole hiljemalt
20. augustiks 2014

Allar Silivälja,
rikete halduse spetsialist

Riigi Kinnisvara

Riigi Kinnisvara on 2001. aastal loodud Eesti Vabariigile kuuluv 178,1 miljoni euro suuruse aktsiakapitaliga kinnisvaraarenduse ning kinnisvarahalduse ja -hooldusega tegelev ettevõtte.

Ehitusjuhtimisosakond otsib oma meeskonda

EHITUSE PROJEKTIJUHTI

töökohaga Tartus

Ehituse projektijuhi põhitööülesanneteks on:

- omanikujärelevalve, ehitus- ja projekteerimistööde riigihangete korraldamine
- omanikujärelevalve, ehitus- ja projekteerimistöödes tellija esindamine
- lepinguliste tööde kontroll ja probleemide lahendamine
- Eesti Rahva Muuseumi omanikujärelevalve meeskonna töös osalemine
- haldus remonttööde korraldamine
- hoonete ülevaatus, remondi kavade ja eelarvete koostamine

Nõudmised kandidaadile:

- ehitusalane kõrgharidus või ehitusalane kõrgharidus omandamisel
- soovitatavalt varasem töökogemus sarnasel ametikohal
- soovitatavalt ehitusjärelevalve teostamise kogemus
- kasuks tuleb lepingute sõlmimise ja kinnisvaraarendusega tegelemise kogemus
- meeskonnatöö kogemus
- infotehnoloogiliste vahendite kasutamise oskus
- täpsus ja korrektsus tööülesannete täitmisel ning väga hea pingetaluvus
- väga hea suhtlemis- ja läbirääkimisoskus
- eesti keele oskus kõrgtasemel ning vene keele oskus ametialase suhtluse tasemel

Omalt poolt pakume:

- motiveerivat ja väljakutseid pakkuvat tööd arenevas ettevõttes
- professionaalset ja toetavat meeskonda
- kaasaegseid töötingimusi meeldivas töökeskkonnas
- võimalusi erialasteks täiendkoolitusteks

Kandidaatidel esitada oma soovivaldus ja CV tähtajaga **17.08.2014.a.** aadressile Lasnamäe 2, 11412 Tallinn või e-kiri personal.cv@rkas.ee märgusõnaga "Ehituse projektijuht". Kandideerida saab ka läbi CV Online portaali ning Riigi Kinnisvara AS kodulehe www.rkas.ee kaudu.

Riigi Kinnisvara

Riigi Kinnisvara on 2001. aastal loodud Eesti Vabariigile kuuluv 178,1 miljoni euro suuruse aktsiakapitaliga kinnisvaraarenduse ning kinnisvarahalduse ja -hooldusega tegelev ettevõtte.

Otsime oma meeskonda

KINNISVARA HALDURIT PÕHJA PIIRKONDA

Kinnisvara haldur on ettevõtte keskne kinnisvarajuht, kes korraldab objektipõhise informatsiooni liikumise ettevõtte erinevate struktuuride vahel ning on kõikides kinnisvaraga seotud küsimustes partneriks üürniku esindajatele, tagades hoonete kasutatavuse ning efektiivse ja tulemusliku majandamise. Oma tööülesannete täitmisel lähtub ettevõttes sätestatud haldusprotseduurist ning kinnisvara korraldus- ja tagamisega tegelevate standardist, sh:

- kavandab kinnisvaraobjektide haldamise, koostab eelarve ning vastutab selle täitmise eest
- vastutab üürilepinguga võetud kohustuste ja õiguste täitmise eest, koostab üürilepingute muudatusi
- korraldab korralduskoostööde osutamise objektidel (sh vajalikud hanked) ja teenuse järelevalve
- koostöös tugistruktuuride ja koostööpartneritega koostab hoonete remondikava ning korraldab remonttööde teostamise
- osaleb objektidega seotud arendusprojektides
- tagab objektipõhise informatsiooni olemasolu ettevõtte infosüsteemides

Nõudmised kandidaadile:

- kõrgharidus (soovitatavalt halduse, majanduse, ehituse või tehnika valdkonnas)
- erialane töökogemus
- väga heal tasemel arvutikasutamise oskus (MS Office, AutoCad)
- väga hea eesti keele ja hea vene keele oskus
- autojuhilubade olemasolu

Lisaks ootame kandidaadilt head analüüsivõimet, pingetaluvust, suhtlus- ja läbirääkimisoskust, täpsust ja kohusetundlikkust, loovat mõtlemist ning oskust töötada nii iseseisvalt kui meeskonnaga.

Kasuks tuleb:

- Eesti Kinnisvara Haldajate ja Hooldajate Liidu kutsetunnistus
- hoone tehnosüsteemide tundmine
- erialaste õigusaktide tundmine

Omalt poolt pakume:

- motiveerivat ja väljakutseid pakkuvat tööd arenevas ettevõttes
- professionaalset ja toetavat meeskonda
- kaasaegseid töötingimusi meeldivas töökeskkonnas
- võimalusi erialasteks täiendkoolitusteks

Kandidaatidel esitada oma soovivaldus ja CV tähtajaga **17.08.2014.a.** aadressile Lasnamäe 2, 11412 Tallinn või e-mail personal.cv@rkas.ee märgusõnaga "Põhja piirkonna haldur". Kandideerida saab ka läbi CV Online portaali ning Riigi Kinnisvara AS kodulehe www.rkas.ee kaudu.

3 Step IT otsib oma professionaalsesse meeskonda uut Võtmekliendihaldurit

Sinu peamiseks ülesandeks on B2B müük ning tugevate kliendisuhete hoidmine ja arendamine. Sa koostad 3 Step IT teenuse müügipakkumisi ja lepinguid ning teostad olemasolevatele klientidele lisamüüki.

Ligikaudu 20% oma tööajast tegeled Sa uute klientidega. Sa külastad kliente, vastutad oma müügieelarve täitmise eest ning lahendad jooksvaid küsimusi. Sa teed tihedat koostööd müügiosakonnaga ning kohaliku klienditeeninduse meeskonnaga.

Ootame Sind kandideerima, kui sul on kõrgharidus ja edukas müügiplaneerimise kogemus. Töök on vajalik suurepärase eesti keele ja hea inglise keele oskuse, vene keele oskus tuleb kasuks.

Sa oled ambitsioonikas ja naudid heade tulemuste saavutamist. Sind iseloomustab energilisus ning väga hea suhtlemisoskus. Sa hindad head meeskonnatööd ja pühendumist ning omad ka autojuhilube.

3 Step IT pakub rahvusvahelist väljaõpet, kesklinnas asuvat hubast kontorit, ametiautot ning motiveerivat kompensatsioonipaketti heade tulemuste eest.

3 Step IT on rahvusvaheline teenusettevõtte, mis asutati 1997. aastal Soomes. Ettevõtte pakub 3-etapilist liisingumudelit IT varade haldamiseks, et parendada klientide IT varade hankem-, kasutamise- ja väljavahetamise protsessi efektiivsust.

Ettevõtte on alates asutamisest jõudsalt ja kasumlikult kasvanud. 2001. aastal laiendati Eestisse ning tänaseks on tütarettevõtte 14 riigis. Grupis töötab kokku üle 250 inimese ja 2013 aasta käive oli 444 MEUR. 2013. aastal tuldi Pere- ja töötajasõbraliku ettevõtte konkursil esikolme hulka. Lisainfo: www.3stepit.com

Kandideerimine
www.fontes.ee/talendipank
Tähtaeg 21. august

Lisateave: 6277 077
Nooremkonsultant Liisi Marks
Assistent Kevin Schultz

hansgrohe

Hansgrohe is one of the leading global players in the sanitation industry. Hansgrohe Group has offices in 44 countries and 10 production sites globally and employees over 3,500 people across all the continents. The global turnover in the year 2013 was over 840 million euros. Hansgrohe Group represents brand names like: Hansgrohe, Axor, Pharo and Pontos. They represent innovative, high-quality bathroom products, outstanding design and environmentally-friendly sanitation technologies. More information: www.hansgrohe.com and www.hansgrohe.ee

Due to the fast growth of the company, Hansgrohe Estonia is hiring

Marketing Coordinator of Baltic states

(located in Tallinn)

As a Marketing Coordinator You will implement the marketing strategy by integrating procedures using the knowledge of the regional requirements and specifics to adapt the marketing strategy accordingly. You are responsible for building and promoting the brand in the region and maximize brand visibility. You train and educate partners and clients on the

brand. You implement effective product mix and communication, create and launches campaigns. You work closely with marketing team of the head office and report to the Business Developer Estonia.

You are suitable candidate if You have relevant higher education and at least 2 years of experience in marketing or brand management. You have excellent communication and presentation skills. You have very good Estonian and English language skills, Russian language skills on communication level. You are creative, customer oriented and open-minded. You have mobility for work related travels in the region and to the HQ in Germany.

Hansgrohe offers you excellent opportunity to develop and realize yourself coordinating marketing projects in the Baltic market. Company offers you good working environment, competitive salary and compensation package and career possibilities within international company.

To apply visit
www.fontes.ee/talendipank
Deadline 27th of August

More information 6277 077

Junior consultant
Diana Veerberk
Researcher
Katrin Kaurla

Vt tõlget rubriigist „Tõlked“ lk 46.

Stora Enso on ülemaailmne metsatööstusettevõtte, mis toodab paberit, pakendeid ja puidutooteid. Stora Enso sortiment ulatub elamuehitusest ja tugielementidest kuni sisekujunduse ja keskkonnaaehitusele. Stora Enso Eesti AS on kontserni puiduvarumis- ning tootmisüksusi koondav ettevõtte Eestis, mis annab kahes tootmis- ja varumisorganisatsioonist tööd rohkem kui viiesajale inimesele. Suurim ja olulisim tootmisüksus Eestis on Imaveres Saeveski, mis koondab enda alla saeveski, komponendi-, tala- ja pelletitehase. Ettevõtte on oluline töandja, palgal on 320 inimest.

Kandideerimiseks palun saatke oma elulookirjeldus hiljemalt 17. augustiks 2014 e-postile maria.veltmann@tripod.ee

Stora Enso Eesti ootab oma meeskonnaga liituma

IMAVERE SAEVESKI JUHTI,

kelle peamised ülesanded on:

rahvusvahelise kontserni kuuluva olulise tootmisüksuse igapäevane juhtimine, pöörates eeskätt tähelepanu kõigi ressursside efektiivsele kasutamisele. Saeveski juht osaleb kontsernis erinevate arendusprojektide elluviimisel ning toetab juhrühma liikmeid oma valdkonnas eesmärkide seadmisel ja saavutamisel. Juht on oluline liider, kelle eestvedamisel kujundatakse ettevõttes positiivset, tulevikku vaatavat ja tõhusust väärtustavat organisatsioonikultuuri. Töökoht asub Imaveres.

Head kandidaati iseloomustab:

- varasem edukas kogemus rahvusvahelise tootmisettevõtte tippjuhina
- kõrgem tehniline või äriharidus
- head teadmised ettevõtte finantsjuhtimisest
- meeskonnaliikmete motiveerimise ja arendamise oskused ning kogemus
- probleemilahendus- ja prioriseerimisoskus
- hea eesti ja inglise keele oskus kõnes ja kirjas.

Ettevõtte pakub:

- eneseteostusvõimalust kontserniettevõtte tippjuhina
- võimalust õppida ja areneda koos ettevõttega
- vastutusele vastavat tasu ja töövahendeid.

Värbamist korraldab Tripod.

TRIPOD – VÄRBAMINE, HINDAMINE, UURINGUD
www.tripod.ee, tripod@tripod.ee, Lõõtsa 2b, 11415 Tallinn, Tel 618 1570

LHV pank väärtustab sõbralikku kliendisuhtlust

Otsime Tallinna kontoris hea suhtlusoskusega eesti ja vene keelt kõnelevat **klienditeenindajat**.

Ootame kandideerima pangandushuvilist, kes soovib anda oma panuse kodumaise panga parima klienditeeninduse tagamiseks. Kui armastad avatud suhtlemist ning oled oma tegemistes pühendunud ja korrektned, siis võta meiega ühendust!

Loe lähemalt lhv.ee/career

Tähtaeg 21. august 2014

Railis Korjuhin
klienditeenindaja

Eesti Ajalehed

Töökuulutused

PABERLEHED: Eesti Ekspress + Eesti Päevaleht
 +
 DIGILEHED: Eesti Ekspress + Eesti Päevaleht + Eesti Päevalehe laupäevaleht LP
 +
 VEEB: ej.ee + delfi.ee

Eesti parim pank. Eesti olulisim muusikafestival.
 Nordica esitleb: Tallinn Music Week 27.-29. märtsil. Tulevise meele suovitustega kultuurisõbrad@nordica.ee/tmw

Jõuame 155 000 potentsiaalse kandidaadini

EESTI EKSPRESS

EestiPäevaleht

LP

Maaleht

Koolituse teema

Aeg, hind

Korraldaja, info

ARVUTIKOOLITUS

Komplektkursus – AutoCADi algkursus + põhikursus. Komplektkursus on loodud neile, kes pole varem AutoCADiga kokku puutunud, kuid kellel on vaja sellega töötada ja soov omada tarkvarast ka põhjalikum ülevaade. Lähides alg- ja põhikursuse, omandab osaleja põhilised AutoCADi kasutamiseks vajalikud oskused ning saab ülevaate programmist.

25.-29.08
480 € + km

Meie koolituskalendris on veel järgmised kursused:
 AutoCADi **algkursus** 12 ak t (ka venekeelsena!)
 AutoCADi **põhikursus** 18 ak t (ka venekeelsena!)
 AutoCAD **3D kursus** 20 ak t
 AutoCAD **3D sisekujundajatele** 20 ak t
Visualiseerimine AutoCADis 12 ak t
 AutoCADi kursus **haljastajatele** 20 ak t
 AutoCADi kursus **konstruktorile** 20 ak t
Revit Architecture'i algkursus 20 ak t
Revit Architecture'i jätkukursus 18 ak t
Revit Structure'i algkursus 20 ak t
3ds Max'i baaskursus 20 ak t
 Autodesk **Inventori** baaskursus 20 ak t
Sketchupi baaskursus 12 ak t

240-480 € + km

AS USESOFT
 Tobiasi 8, 10147 Tallinn
 tel 630 5105
 kontakt@usesoft.ee
 www.usesoft.ee

AutoCADi alg- ja põhikursust korraldame ka Tartus.
 AutoCADi algkursus Tartus 22.-23.09.2014
 AutoCADi põhikursus Tartus 24.-25.09.2014

Korraldame kursusi rühmadele nii meie ruumides kui ka kliendi juures. Võimalik tellida tarkvara- ja eraõppekonsultatsioone. Koolitustel osalenud saavad kaasa õppematerjalid koos ülesannetega. Vaata lisainfot ja sooduspakkumisi: www.usesoft.ee
 Usesoft Facebookis: www.facebook.com/usesoft.cad

Üks rida (kursuse info) koolituskalendris 27 € + km.

Tellides vähemalt kolm rida, on logo TASUTA, muidu ühe rea hinnaga.

Reklaami tellimine: tel 661 3339, e-post maie.viilup@lehed.ee

Starmaker OÜ on töandja, kes panustab suuresti oma töötajate arengusse ning toetab kasvamist ettevõtte sees. Seoses sellega ootame oma meeskonda

PERSONALIJUHTI

Suur töö on juba ära tehtud ning Sinu ülesandeks on säilitada nii olemasolevat ettevõtte sisemist kultuuri kui ka toetada ettevõtte arengut personalivaldkonnas. Pakume tööd tugevate väärtustega organisatsioonis, kuhu oodatakse tööle inimest, kes soovib oma oskusi, teadmisi ja kogemusi jagada ning luua lisaväärtust ettevõttele tervikuna.

EELDUSED MEIE MEESKONDA KUULUMISEL

- Isiksusena**
 Edukas personalijuht on sõbralik, inimestele suunatud, hea suhtleja, innukas, kiire reageerija, selgete liidriomadustega ja meeskonnatööle orienteeritud. Tal on tugevalt arenenud empaatiavõime ning leidlikkus motiveerida inimesi parimal moel. Ta on järjekindel ja süsteemne tegutseja, omab head analüüsivõimet ning eelistab vaidlustele oma seisukohtade selget argumenteerimist.
- Teadmised ja kogemus**
 Sobiv kandidaat omab erialast haridust ja töökogemust personalivaldkonnas vähemalt 3 aastat. Eelduseks on ka arvestatav kogemus värbajana. Loomulikult eeldab ametikohta suurepäraselt orienteerumist tööõiguses ning muudes personalitööd reguleerivates õigusaktides. Ta on juht, keda eelnevad meeskonnad alati tunnustusega meenutavad.
- Muud nõuded**
 Eesti keele perfektne oskus kõnes ja kirjas; inglise ja vene keele oskus tulevad vägagi kasuks. Toimetulek kaasaegse tarkvaraga on vältimatu.

Kandideerimiseks saada oma CV koos motivatsioonikirjaga hiljemalt 22.08.2014 aadressile personalijuht@oldehansa.ee

TEENUS

Kaardid ennustavad 24 tundi. tel 900 1727, hind 1,09 eurot/min. Vt ka: www.ennustus.ee

***Nõuandeliin, tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, tööd ja tervist puudutavatele küsimustele. Kõne hind 0,97 eurot/min.

MÜÜK

***Väike mesindustalu Väike-Maarja lähistel annab teada võimalusest osta mett! Mesi on korjatud Pandivere metsadest ja niitudelt ning pakendatud 1 l pakenditesse (1,5 kg). Pakendatud 1 l mee hind on 9 eurot. Tallinna piires toimetame tasuta kätte! Tellimusi võtame vastu elektronposti aadressil mesi@24h.ee või telefonil 5667 7227.

PAKUN TÖÖD

***Pakun tööd Norrasse üldehitus-töödele: puu-, müür- ja pottsepatööd; elektri-, plaatimis- ja värvimistööd, palkmaja ehitus. Tel 515 7377.

TÖLKED

***Tõlge reklaamile lk 45. Hansgrohe on oma pika ajaloo jooksul saavutanud sanitaartehnika sektoris soliidse maine, olles uuendusmeelne liider nii tehnoloogia kui ka disaini vallas. Hansgrohe originaalsed segistid, dušid ja dušisüsteemid muudavad vannitoa funktsionaalsemaks, mugavamaks ja kaunimaks. Lisainfo ettevõtte kohta: www.hansgrohe.ee. Hansgrohe ootab oma meeskonnaga liituma turunduskoordinaatorit vastutusega Baltikumis (töökoht asub Tallinnas). Turunduskoordinaatorina on sinu ülesanne viia ellu turundusstrateegiaid. Sa vastutad brändi loomise, edendamise ja

väljapaistvuse eest Balti riikides. Sinu ülesanne on korraldada brändikoolitusi nii partneritele kui ka klientidele. Sa teed tihedat koostööd ettevõtte peakontori turundusosakonnaga. Sobilikul kandidaadil on erialane kõrgharidus, vähemalt 2 aastane turunduse või brändi juhtimise kogemus; väga hea suhtlus- ja presentatsiooni- oskus; väga hea eesti ja inglise keele oskus, vene keele oskus suhtluse tasandil; loominguoskus, avatus ja kliendile orienteeritus; valmidus tööalaseks reisimiseks Balti riikides ja Saksamaal. Rohkem lisainfot ja kandideerimine: www.fontes.ee/talendipank.

EESTI EKSPRESS
reklaam.lehed.ee

EESTI AJALEHTEDE LIIT
E A L L I

Õnne sünnipäevaks!

TIINA SILLAM

Eesti Ajalehede Liit

www.ekspress.ee

Novartis pakub uuenduslikke tervishoiuteenuste lahendusi, mis arvestavad patsientide ja ühiskonna muutuvaid vajadusi. Peakorteriga Šveitsis Baselis, pakub Novartis mitmekesist tootevalikut, hõlmates järgnevaid valdkondi: innovatiivsed ravimid, oftalmoloogilised tooted, soodsad geneerilised ravimid, vaktsiinid, käsimüügi ravimid ja veterinaarravimid. Novartis on ainus globaalne ettevõtte, mis on juhtiv kõigis neis valdkondades. Novartis Grupi ettevõtetes on ligikaudu 135 000 täistööajaga töökohta, müües ravimeid enam kui 150 riigis üle maailma.

Otsime Novartise Eesti esinduse meeskonda kogemusega

RAVIMIESINDAJAT

kelle peamiseks tööülesanneteks on kontaktide loomine, hoidmine ja arendamine arstkonnanaga, ravimiesitluste korraldamine, turundusüritustele kaasaaitamine ning oma turusegmendi analüüs. Tööpiirkonnaks on Tallinn ja Harjumaa.

Oled sobiv kandidaat, kui

- keskendud tulemuse saavutamisele ning suhtled klientide ja kolleegidega positiivselt ja eesmärgistatult
- oskad analüüsida kohalikku turgu
- suudad viia ravimiuuringute info klientideni
- oled hea kontaktlooja ning läbirääkija, aktiivne, loov ja pühendunud

Eeldame, et Sul on

- meditsiini või loodusteaduste alane kõrgharidus
- töökogemus ravimimüügi ja/või –turunduse alal
- heal tasemel eesti ja inglise keele valdamine
- kehtiv autojuhuluba

Pakume Sulle tasuvat ja väljakutseterikast tööd, professionaalse organisatsiooni tuge, koolitusi ning heade finantstulemustega firmas töötamise eeliseid.

Konkursi viib läbi personaliotsingufirma Ariko Reserv.

Palun saada ametikäigukirjeldus ja motivatsioonikiri kuni 25. augustini aadressil reet@arikoreserv.ee. Info tel. 611 5064.

Avaldusi käsitleme konfidentsiaalselt.
Konsultant Reet Kaarelson.

AS Eesti Teed on äriühing, kelle põhiülesandeks on teede hooldustööde teostamine riigi poolt määratud piirkondades hooldelepingu alusel ning valdkondlikud arendustegevused.

AS Eesti Teede nõukogu kuulutab välja konkursi

JUHATUSE ESIMEHE

ametikohale.

Juhatusesimehe ülesandeks on äriühingu tulemuslik üldjuhtimine ning arendamine.

Kandidaadile esitatavad nõuded:

- magistriraad või sellele vastav kvalifikatsioon, soovitatavalt teehoiu, ehituse või majanduse valdkonnas;
- vähemalt 3 aastane edukas organisatsiooni juhi või juhatuse liikmena töötamise kogemus;
- väga head majanduse ja äriühingu juhtimise alased teadmised;
- eesti keele valdamine, eeliseks on hea inglise ja vene keele oskus.

Kasuks tuleb varasem juhtiva töö kogemus teehoiu või -ehitiste ehituse ja remondi valdkonnas.

Konkursi viib läbi personaliotsingufirma Ariko Reserv.

Kandideerijail palume saata 25. augustiks elulookirjeldus, motivatsioonikiri ja tunnistuse või diplomi koopia vajaliku haridustaseme kohta reet@arikoreserv.ee. Info tel. 611 5064.

Avaldusi käsitleme konfidentsiaalselt.
Konsultant Reet Kaarelson.

FINANTSINSPEKTSIOON

Finantsinspektsioon on finantsjärelevalve asutus, mille tegevuse eesmärk on suurendada Eesti finantssektori stabiilsust, usaldusväärsust ja läbipaistvust ning kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel.

Otsime oma meeskonda

FINANTSTEENUSTE EKSPERTI

Finantsteenuste eksperti töö eesmärk on finantsteenuste tutvustamine avalikkusele, sealhulgas üldarusaadavas vormis sõltumatu info jagamine tarbijaportaalis www.minuraha.ee ja meedias.

Peamised tööülesanded:

- finantsteenuste ja turul toimivate muutuste avalikkusele tutvustamise kontseptsiooni väljatöötamine ning elluviimine;
- Finantsinspektsiooni tarbijaveebis www.minuraha.ee oleva info pidev aktuaalsena hoidmine;
- finantsteenuste teadlikkust edendavate muude tegevuste korraldamine, sh infomaterjalide koostamine ning finantsteenuseid tutvustavate artiklite kirjutamine.

Eeldame, et kandideerija omab:

- erialast kõrgharidust;
- häid teadmisi finantsteenustest ning vähemalt kolmeaastast töökogemust finants- või majandusvaldkonnas;
- suurepäraseid analüüsivõimeid, iseseisvust, loovust ja valmisolekut meeskonnatöös;
- väga head kirjalikku väljendusoskust;
- väga head eesti ja head inglise keele oskust nii kõnes kui ka kirjas.

Finantsinspektsioon pakub Sulle:

- huvitavat ja vastutusrikast tööd;
- head palka ja motivatsioonipaketti;
- suurepäraseid koolitus- ja arenguvõimalusi;
- nüüdisaegset töökeskkonda linnasüdames.

Palun saata CV koos motivatsioonikirjaga hiljemalt **22.08.2014** Finantsinspektsioonile aadressil Sakala 4, 15030 Tallinn või e-postil cv@fi.ee, märgusõna „Finantsteenuste ekspert”. Kandideerida on võimalik ka CV-Online'i kaudu. Lisainfo: Merle Roste, tel 668 0711

FINANTSINSPEKTSIOON

Finantsinspektsioon on finantsjärelevalve asutus, mille tegevuse eesmärk on suurendada Eesti finantssektori stabiilsust, usaldusväärsust ja läbipaistvust ning kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel.

Otsime oma meeskonda

AVALIKE SUHETE SPETSIALISTI

Avalike suhete spetsialisti tööks on Finantsinspektsiooni avalike suhete koordineerimine koostöös kommunikatsioonijuhiga.

Peamised tööülesanded:

- pressiteadete koostamine, edastamine ning meediapäringutele vastamine;
- Euroopa finantsjärelevalve koostöövõrgustiku tööd puudutavate uudiste toimetamine ning edastamine;
- Finantsinspektsiooni veebilehe aktualiseerimine, veebi sisuhaldus nii eesti kui ka inglise keeles;
- trükiste ja artiklite koostamine ning toimetamine.

Eeldame, et kandideerija omab:

- kõrgemat erialast haridust;
- vähemalt kolmeaastast töökogemust suhtekorralduse alal, soovitatavalt finantsvaldkonnas;
- tekstide koostamise ja toimetamise oskusi;
- analüüsivõimeid, loovust ja valmisolekut meeskonnatöös;
- head suulist ja kirjalikku väljendusoskust nii eesti kui ka inglise keeles;
- arvutioskust (sh tuleb kasuks kokkupuude sisuhaldustarkvaraga Saurus CMS).

Finantsinspektsioon pakub Sulle:

- huvitavat ja arendavat tööd;
- head palka ja motivatsioonipaketti;
- suurepäraseid koolitus- ja arenguvõimalusi;
- nüüdisaegset töökeskkonda linnasüdames.

Palun saata CV koos motivatsioonikirjaga hiljemalt **22.08.2014** Finantsinspektsioonile aadressil Sakala 4, 15030 Tallinn või e-postil cv@fi.ee, märgusõna „Avalike suhete spetsialist”. Kandideerida on võimalik ka CV-Online'i kaudu. Lisainfo: Merle Roste, tel 668 0711

Otsime Harju maakohtu

KOHTUDIREKTORIT

Põhieesmärk on luua koostöös kohtu esimehega Harju maakohтус head tingimused õigusemõistmise korra kohaseks toimimiseks.

Peamised tööülesanded koostöös kohtu esimehega:

- kohtuasutuse juhtimine
- tööprotsesside üldine korraldamine ja arendamine
- eelarve planeerimine ja eelarvevahendite kasutamise üle järelevalve teostamine
- personalitöö üldine korraldamine ja valdkonna arendamine
- asjaajamise ja varade kasutamise korraldamine
- kohtuteenistujate üle järelevalve korraldamine ning kohtuasutuse esindamine

Nõudmised kandidaadile:

- kõrgharidus (soovitatavalt õigus-, finants- või majandusvaldkonnas)
- kohtusüsteemi hea tundmine
- väga hea eesti keele oskus kõnes ja kirjas
- hea inglise keele oskus kõnes ja kirjas
- väga hea eneseväljendus-, koostöö- ja suhtlusoskus
- algatus-, otsustus- ja vastutusvõime
- inimeste ja protsesside juhtimise kogemus

Kasuks tuleb:

- asutuse juhtimise kogemus
- täiendav võõrkeeleoskus

Omalt poolt pakume:

- vastutusrikast ja mitmekesist tööd
- võimalust enesearenguks ja -teostuseks
- toetatavat meeskonda
- konkurentsivõimelist palka

Lisainfo: Kohtudirektori ametiaeg on viis aastat.

Avaldus, CV ja motivatsioonikiri palume saata Justiitsministeeriumi e-posti aadressile info@just.ee hiljemalt **28. augustil 2014**.

Lisainfot annab Justiitsministeeriumi õigusloome ja arenduse talituse nõunik Siret Jürgenson e-posti aadressil siret.jyrgenson@just.ee või telefonil 680 3117.

Taevarestoran taas Tallinna kohal

Nädala lõpuni tõstab Dinner in the Sky toidunautlejaid taevaalotusesse Tallinnas kunstiakadeemia platsil (Tartu mnt 1). Õhtusöögi muudavad eriliseks maailmatasemel kokad ja ajatud armastuslaulud.

tõstete ajal liitub seltskonnaga viiekümne meetri kõrgusel päeva kokk isiklikult, et taevases õhkkonnas toite serveerida. Meeleolu lisab live-muusika. Augustiõhtutesse sobilikult esitavad ajatuid armastuslugusid noored tõusvad tähed Tuuli Rand ja Marilyn Kongo.

Mis seal üleval erilisem on? „Kõik on erilisem – atmosfäär, vaade, elamus. Ka einete ettevalmistus on sootuks teistsugune. Üleval on piiratud tingimused ja road tuleb väga põhjalikult läbi mõelda. Sellistes tingimustes *fine dining*’u taset pakkuda on kunst omaette,” teab Mihkel Heinmets, kes on Dinner in the Sky meeskonna liige juba kolmandat aastat. „Ühe Leedu-tõste menüü sisaldas kukeseeni, mida aga sellel nädalal kusagilt saada ei olnud. Lõpuks tellisin 15 kilo seemi Põhja-Rootsist, koos transpordiga läks see maksma 5000 eurot,” toob mees ühe ekstreemseima näite.

„See, et noad-kahvlid eine ajal alla kukuvad, on iganädalane,” muljetab Mihkel. Samuti on juhtunud, et midagi on tõste ajal maa-le ununenud. Nii näiteks pidi kogu platvorm koos seltskonnaga minema järele mahajäänud korgitserile.

Külastajatel tuleb kohal olla pool tundi enne tõste algust, hilinejad jäävad sööma-ajast ilma. Turvalisuse tagamisega tegeleb iga tõste juures neli inimest. Sööjad on nii korralikult tooli külge kinnitatud, et ise end sealt lahti ei saa. Samas ei tasu karta, et rihmad õhtusöögi nautimist takistaksid.

Kuigi põhjamaalased eriliste kõrgustega harjunud ei ole, on taevarestorani külastajad vapralt vastu pidanud: ligi 20 000 inimesest on keset söömaega alla soovinud tulla vaid viis, sealhulgas üks daam, kes hoiatus-test hoolimata võttis kaasa oma koerakese. Kõrgus mõjus lemmikloomade tervisele kehvasti ja tal tuli koos omanikuga alla sõita.

Kokad taevarestoranis

13. ja 14. augustil Geir Skeie

Norra kokk Geir Skeie on restorani Brygga 11 omanik, Bocuse d’Ori võitja aastal 2009. Tunnustatud kokk on kuulnud eelkõige oma mereannitoitude poolest. Ka Dinner in the Sky tõstetel serveerib ta meresaadusi. Külastajatel õnnestub maitsta Bocuse d’Ori võiduresepti järgi valmistatud värsket forellist rooga. Menüüst leiab sellised delikatessid nagu kammkarbid ja Sterlingi hiidlest.

15. ja 16. augustil Matti Jämsén

Matti Jämsén on töötanud mitmes tipprestoranis. 2009. aastal tõi ta restorani Die Quadriga Michelinini täni. Eelmisel aastal võttis juhtimise üle üheks Skandinaavia parimaks peetavas restoranis G. W. Sundmans. 2011. aastal saavutas kokk Bocuse d’Ori võistusel 5. koha. Matti kombineerib oma roogades professionaalseid kokandustehnikaid ja üllatavaid maitseid. Menüüs on sellised kooslused nagu lamba-tartar ja jänese kapsa-mousse, heeringas ja hapuoblikas, sealihasing seente ja selleriga ning mustika eri tekstuurid.

12. ja 17. augustil Mihkel Heinmets

Mihkel Heinmets on Baltikumi kulinaaria noor ja tõusev täht. Ta on töötanud restoranides üle kogu maailma ja teinud koostööd maailma tippkokkadega. Mihkli kööki iseloomustab pidev täiuslikkuse otsing: täiuslikud toorained, täiuslik tasakaal koostisosade vahel ja pühendumus toidu valmistamise protsessile. Mihkli menüüs on talle-tartar, krevetikrõpsud, marmorjas veiseliha ja karamelli-mousse.

Külli Värnik

kylli.varnik@lehed.ee

Dinner in the Sky idee on pakkuda uskumatut *fine dining*’u elamust taevases – eksklusiivne atmosfäär, meelikõitev vaade linnale, toit maailma tippkokkadelt ja viimasel aastal lisandunud live-muusika. Eestis on toimunud seni neli Dinner in the Sky üritust, mille raames on taevarestorani külastanud ligi 5000 inimest.

„Neli suve tagasi Rotermanni väljakul toimunud üritus oli esimene selletaoline, kus huvilised said osta pileti tippkoka õhtusöögile, mis toimus taevaalotuses. Järgmine selline leidis aset Brüsselis,” räägib äri algusest Risto Meigas, kes korraldab taevarestorani tõsteid üle Euroopa.

Dinner in the Sky on oma tänavusel Euroopa-tuuril peatunud Grazis, Brugges, Viinis, Brüsselis, Riias, Vilniuses, Linzis, Zagrebis, Helsingis ja Tampere. Tallinnas ollakse kuuepäevasel visiidil tänavu teist korda. Edasi rännatakse Spliti, Kaunasesse, Viini, Liège’i ja Monsi.

Taevaeine toimub tavaliselt 40–50 meetri kõrgusel. „See on otseselt seotud kohalike omavalitsuste õigusaktidega. Kõige tähtsam on see, et oleks tagatud turvalisus,” tõdeb Meigas. Suure tormi ja äikesega tõsteid ei toimu, aga väike vihm või tuul lõuna- ja õhtueineid ei sega. „Laul on katus pea kohal, soojakiirgusid on samuti olemas. Vajadusel jagame külastajatele pleede ja vihmakaitseid,” julgustab korraldaja, et pileti ostnutel muretsemiseks põhjust pole.

Kui varasemalt sai nautida taevaalotuses lõuna- ja õhtusööke, siis kõigi huviliste rahuldamiseks on lisandunud tõsteid igale maitsele – hommikusöögid, päevased šampanjained ja hilisõhtused kokteilieined.

Sel nädalal pakuvad Tallinnas roogi tippkokad Geir Skeie ja Matti Jämsén. Õhtusöögi-

Taevarestorani tõsted

BREAKFAST IN THE SKY®

Kell 10.00–11.00, tõste kestus 30 minutit. Suupiste ja mahl. Hind kahele 58 €.

LUNCH IN THE SKY®

Kell 12.00–16.00, tõste kestus 40 minutit. Kolmekäiguline eine, aperitiiv ja vein. Hind kahele 108 €.

MOËT & CHANDON IN THE SKY®

Kell 16.00–17.30, tõste kestus 20 minutit. Suupisted ja šampanja. Hind kahele inimesele 58 €.

DINNER IN THE SKY®

Kell 17.30–23.30, tõste kestus 60 minutit. Neljakäiguline õhtusöök, mille serveerib kokk isiklikult. Jookidest serveeritakse aperitiiv, vein ja digestiiv. Live-muusika „Love in the air”. Hind kahele 198 €.

Kella 22.00 tõste kestab 80 minutit ning külalised saavad nautida lummatav päikeseloojangut. Hind kahele 208 €.

COCKTAILS IN THE SKY®

Kell 23.30–00.30, tõste kestus 20 minutit. Kerge suupiste ja kokteil. Hind kahele 58 €.

Elu ilusateks hetkedeks

Francesco Zonin

ZONIN
VITICULTORI DAL 1821

FOTOD KAAREL TALVOJA

Santiago teel pole aega olemas

Isa-poeg Rait ja Kaarel Talvoja soovivad Camino de Santiago palverännakule minekut nii sõpradele kui vaenlastele.

Hola... Buen camino!* Seda palverändurite omavahelist tervitust vahetatakse iga vastutuli või möödujaga. Kolm punkti tähistavad aga pausi, mida täidab hetkeline vaikus või sootuks pikem juuaamine.

Legendi järgi viidi märtriks langenud Püha Jaakobuse säilmed 44. a pKr paadiga Jeruusalemmast Loode-Hispaaniasse. Suure tormiga läinud paat ümber ning pühaku säilmed kadunud ookeani avarustesse. Mõne aja möödudes uhutud üleni merikarpidega kaetud surnukeha randa ning maetud paika, kus praegu asub Santiago de Compostela linn. Keskajal muutuski Santiago de Compostela Jeruusalemma ja Rooma järel üheks kõige populaarsemaks palverännakute sihtpaigaks. UNESCO kaitse all olev linn on üldse väga kaunis ning vaatamata 80 000 elanikule tundub see tõelise suurlinnana.

Palveränduri sümboliks on merikarp. Lisaks sümbolisele tähendusele sai rändur sellega ammutada jooget või kasutada seda väikese söögikausina. Iga peregrino (hispaalverändur) kannab tänapäevalgi turimipoest ostetud või ise mererannalt korjatud merikarpi enamasti seljakoti küljes, mõni ka kaelas. Ka kogu tee on tähistatud merikarbikujuliste märkide või kollaste nooltega. Teede lahkumise kohas peab kohati olema väga tähelepanelik, et õigel rajal püsida.

IGA PÄEV PEAB PALVERÄNDUR OMA teel n-ö palveränduri passi saama vähemalt kaks templijäljendit, et oma teekonna läbimist tõestada. Neid pitsateid sai kabelitest ja kirikutest, vahel ka söögikohtadest. Lõpuks oli passis päris palju eri kuju ja värviga templeid, millest igapäev vaatamine vastava koha kohe silme ette tõi. Santiagosse jõudes saime tunnistuse selle kohta, et olime läbinud jalgsi 200 km teekonna (tunnistuse saamiseks tulebki läbida vähemalt 100 km jalgsi või vähemalt 200 km rattal/hobusel/eesliga).

Reeglina alustasime kõndimist hommikul kell 6.15-7.00, vahetult enne päikesetõusu. Keskmiseks päeva jooksul läbitud teekonnaks kujunes 30 kilomeetrit - kõige lühem

oli esimesel päeval läbitud 20 km ja kõige pikem - läbi pideva vihmaja-meie esialgsesse lõpp-sihtpunkti Santiago de Compostelasse - 39 km. Enamasti jõudsime eelmisel öhtul paika pandud sihtkohta keskpäeva paiku. Üle nelja-viie tunni päevas ei soovitatagi käia, sest pärastlõunal muutub ilm (kevadest sügiseni) lihtsalt liiga palavaks. Tavaliselt kõndisime 2-3 tundi järjest, siis tegime lühikese pausi ning siis kõmpisime jälle paar tundi. Vett saab iga mõne kilomeetri järel ammutada spetsiaalsetest puhta vee võtu kohtadest.

Ühise eesmärgi poole liikudes tekivad ikka tuttavad, kellega räägid rohkem või vähem, keda liht-

REISIDIIL

Mõni hea reisipakkumine, mis oli saadaval Kohvri trükkimineku ajal.

NORWEGIAN:

edasi-tagasi lennud Helsingist Pariisi alates **105 €** septembrist detsembrini. vertaa.fi

CHINA SOUTHERN:

open-jaw lennud Varssavist Yangoni tagasilennuga Frankfurti paljudeks päevadeks septembrist aprillini alates **484 €**. ebookers.at

Pakkumiste saadavalolek võib ajas muutuda.

CAMINO FRANCES: Enimkäidav kolmest tähtsamast Camino Santiago marsruudist. 780kilomeetrisest rajast läbisid selle artikli autorid jalgsi 200 kilomeetrit.

MERIKARBI-MÄRGID: Hoiavad ränduri õigel teel.

MAA LÕPP: Sajakilomeetrine ots Santiago de Compostelast Finisterrasse ehk "Maa lõppu" on paljude palverändurite jaoks otsekui kirss tordil. Ja seda juba keskajast alates.

salt tervitad. Mõnega jätkad hetkeks koos teekonda, teisega käid koos terve päeva või enamgi. Meie headeks kaaslasteks said 3 Korea neidu - Hyein, Eunju ja Eunjo. Pidasime neid alguses teismelisteks, ent tegelikult töötasid nad kirjastusvaldkonnas ja olid kolmekümnendates aastates. Toredateks semudeks said kaks hispaanlasest vanahärrat - 71- ja 78aastane. Üks neist oli oma retuusidega ja vihmakeebiga nagu ehtne ratsanik - kutsusime neid isekeskis musketärideks. Prantslane Claude oli välimuselt täielik Lauri Leesi koopiaselleks me teda omavahel nimetasimegi. Šotlane Alistair läbis palverännaku militaarses šoti seelikus (formaalselt "taktikaline kilt"), oli viibinud mitmel sõjalisel välismissioonil ja õppis nüüd Inglismaal arstiks. 69aastane inglasest härrasmees Damian oli 15 aastat tagasi lõpetanud oma sõjaväelise karjääri.

ÜLDISELT SUHELDakse teekonnal paljudes keeltes. Enamasti ühendab ikka inglise keel. Hispaania keele oskus tuleb suuresti kasuks, sest sageli ei mõista ametnik või teenindaja muud peale kohaliku keele.

Meie tee viis läbi põliskülade ja istanduste, üle mägede ja orgude,

◀ 49

suurte teede äärest, mitmetasandiliste teede alt ja üle sildade. Teekatteks võis olla asfalt, killustik, kivi-klibu, looduslik pinnas, kus oli küll kive, veeniresid, pori ja sõnnikut. Enamasti läheb palveränduri rada mööda igivanu, vähese üldise kasutusotstarbega teid. Tõusud olid kohati väga järsud, aga igale tõusule järgneb ju kord langus ning neid sai nauditud. Sageli võtsime järsemad laskumised joostes – pikale kõndimisele oli lihtsalt vaheldust tarvis. Kes tegi siksakke, kes kasutas mõnd muud tehnikat iseenesest koguneva kiiruse kahandamiseks.

LÄBISIME PALJU VANU JA VÄIKSEID külasid. Tavaliselt asusid majad mäe-veerul, allpool laut ja ülevalpool inimeste eluruumid. Kanad on peaaegu igas majapidamises, palju peetakse veiseid. Iga küla keskel või ka servas asus väike kabel, harva leidus kabeli kõrval väike surnuaed. Külas kohatasime väga erilisi ehitisi. Kivisammastele ehitatud õhuline kivihoone (4–12 m pikk ja kuni 1,5 m lai) uksega hoone otsas või küljel kujutas endast maisi ja teiste teraviljade kuivatamise ja säilitamise aita (hisp k *hórreo*). Mõnes külas oli neid väga palju ning Loode-Hispaanias oli see Hispaania küla sümboliks. Neid võib väikeste suveniiridena osta igast poekesest ning tegelikult on see nagu vana soome-ugri sammasait.

Õõbimiseks kasutasime spet-

siaalselt palveränduritele mõeldud munitsipaalöömajaju (maksumus vaid 6 eurot öö). Igas öömajas olid kahekordsed narid ning kõik majutajad said endale ühekordse voodilina ja padjapüüri. Tekke pakuti umbes pooltes öõbimiskohtades, mistõttu kulunuks kaasa võetud magamiskott või õhem fliistekk külma-õõdel marjaks ära. Kahe nädala jooksul öõbisime tubades, kus oli inimesi kaheteistkümnest kuni umbes kuuekümmeni. Seda tüüpi öõmajade miinuseks võib kindlasti pidada norskavaid teekaaslasid ning tihti olidki “võitjateks” need, kes teistest varem unne suikusid.

Kuna öõmajad avati kell 13.00, siis oli enne järgmist hommikut vaba aega küllaga. Tavaliselt käisime kohe pärast öõmajas sisse seadmist pesemas, tohterdasime jalgadele tekkinud vilti (nendest pääsesid vist vaid igapäevaselt pikema jalutuskäike tegevad kaaslased) ja seejärel söõmas. Siis pesime pesu, tegime reisimärkmeid ning uudistasime kohalikku elu. Eelistasime öõbida suuremates asulates või väikelinnades. Küllastasime kümneid kirikuid, käisime missadel. Enamikus söõgikohades serveeriti spetsiaalseid, kolmest käigust koosnevaid n-õ palveränduri komplekslõunaid. Lisaks kohvile kuulus hinna sisse ka klaas õlut või vein. Viimast toodi muidugi pudel/karahvin inimese kohta. Alguses ehmatas kogus küll ära, kuid veinid olid suhteliselt lahjad ning

FOTO KAAREL TALVOJA

LIHTNE JA SOODNE ÖÕMAJA: Mugavust otsiva rikkaraänduri jaoks on saadaval ka luksuslikumaid hotelle ja soovi korral koguni pakikandjateenus.

maitsvad. Öõtusöõgi tegime kas ise, sest igas öõmajas oli alati köök, või söõime taas väljas – söõk on Hispaanias suhteliselt odav, alati äärmiselt maitsev ning portsud (väga) suured.

Meie seljakotid kaalusid 7–8 kg ringis ning sisaldasid kahte-kolme T-särki, pesu, pikki ja lühikesi pükse, fliisi, kilejopet, vihmakeepi, rätikut, hügieenitarbeid, fotovarustust, sokke ning teist paari jalanõusid puhkehetkedeks. Ka kindaid oleks vaja olnud, sest juunikuus oli varahommikul, eriti mägedes, üpris külm (4–5 kraadi). Rusikareegel – seljakott ei tohiks kaaluda üle 10 protsendi selle kandja kehakaalust.

Miks üldse (palve)rännakule minna? Ega me selliseid küsimusi teekonnal kellelegi ei esitanud. Ent kohapeal taipad, et rännak on hea koht mediteerimiseks ja mõtisklemiseks, pühamate külastamiseks, võimalus olla üks või viibida pidevalt selts-

knas. Rännakul vabaned kahtlemata liigsetest kilodest, seda võib võtta tõsise treeninguna või võimalusena oma vaim ja füüsis proovile panna. Kohtasime nii väikseid lapsi kui üle 80aastaseid, kõhnasid ja tusedaid – kõik nad olid naerusuised ning mis kõige tähtsam – nad ei jäänud hätta! Jalgsirännak erineb kõikidest teistest reisimisviisidest just selle tõttu, et aega EI ole olemas – unusta kiirustamine, et kohe algab kontsert, väljub buss või sulgub metroo...

PALVERÄNNAKULE VÕIB MUIDUGI üksinda minna, kuid kahekesi on kahtlemata lõbusam. See ei tähenda, et peate kogu aeg koos olema. Minna võiks vaenlasega, sõbraga, õe või vennaga, lapsega, ema või isaga. See on aeg ja koht, kus saad oma kaaslasega palju rääkida, paremini tuttavaks saada, asju klaarida neid üles kaevates ja unustades; teha rahu iseendaga ja kaaslasega.

Meie reisi lõpp-sihtpunktist, ookeani ääres paiknevast Finisterrast 3 km lääne suunas asub poolsaare tipus kaljude otsas tuletorn. Ning tuletorni taga kaljudel laiub *peregrino*'de kivine pühapaik. Kombe kohaselt põletatakse siin osa oma rännaku jooksul kasutusel olnud varustusest. Veel susisesid mitmed lõkkekohad tuhande välja ulatunud matkasaapa talla või tuulejope kapuutsiga.

* hispaania k “Tere! Head teed!”

UUDISED

SAKSA RAUDTEE SULGEB TRANS-EUROOPA RONGILIINE

Deutsche Bahn teeb õistel Euroopa raudteedel põhjalikke kärpeid ja võtab graafikust maha mitmed CNLi (City Night Line) magamisvagunid, vahendab International Railway Journal. Põhjuseks on liinide vähene populaarsus ja tulusus ning suured opereerimiskulud. “Magamisliniidid” kaotatakse marsruutidel Basel/Amsterdam/Praha-Kopenhaagen, Hamburg/Berliin/München-Pariis ja Varssavi/Praha-Amsterdam, mille lõpp-peatuks on tulevikus Köln.

Möödunud aastal teenisid Saksa Raudteed 20 miljonit eurot kahjumit.

BRUSSELS AIRLINES MUUTIS EBOLA TÕTTU GRAAFIKUT

Belgia lennuliini Brussels Airlines piloodid ja lennuteenindajad ei soovi ebola tõttu enam Libeerias öõbida. Protest on sedavõrd tugev, et lennuliin soostus lennutama Monrovia liinil töötavad teenistujad öõbima mõnda kolmandasse ja epideemiast mõjutatud Lääne-Aafrika riiki nagu näiteks Gambiasse, Senegali või Elevandiluurannikule. Reisijale lisab selline tagasiteel tehtav lisaapeatus umbes ühe tunni.

Kui British Airways ja Emirates on ebola tõttu lennud Lääne-Aafrika haiguskoldeesse peatanud, siis Brussels Airlines ja Air France lendavad edasi. Air Maroc on suure nõudluse tõttu lende koguni juurde pannud.

LUFTHANSA JA AUSTRIA KATKESTAVAD REISID IRAAKI

Ka Lufthansa ning Austrian sulgesid ajutiselt oma regulaarlennud Erbili linna Iraagi põhjaosas seoses äreva olukorraga selles piirkonnas ning islamiäärmuslaste ja kurdide vahel sagenenud relvastatud konfliktidega.

EAKA JÄNKIJÄNESE SEIKLUSED

62aastasel Marylin Jean Hartmanil täitus viimaks suur unistus – proual õnnestus piletitä San Josést Los Angelesse lennata, ilma et keegi seda kohe märganud oleks. Ameeriklanna pagas sai San José lennujaamas piletitä sisse skaneeritud ja lennuki pardale minnes haakus Hartman osavalt ühe samuti LAsse suunduva paljulapselise perekonna sappa. Los Angelesse saabudes sai Havaiile sõita lootnud proua reis siiski järsu lõpu, sest Southwest Airlinesi meeskond oli avastanud ebakõla pardal viibijate arvu ja reisijate nimekirja vahel. Naine anti üle LAXi lennujaamapolitseile, kus selgus, et ta oli proovinud korduvalt ka varem pardakaardita lennukisse pugeda.

SUURIMA KOORMUSEGA LENNULIINID ON AASIAS

Iga päev tõuseb kusagil maakeral õhku kokku 93 500 reisilennukit, milline on aga reisijateveo tiheduse poolest kõige suurema koormusega marsruut? Lennundusalase statistikaga tegelevad FlightStats ja FlightAware kinnitavad, et rekordihoidja on Jaapan. Sapporo ja Tokio vahelise lennuga veetakse igal aastal 7,4 miljonit reisijat. Ka Korea Vabariigi siseliinidel on palju sagimist, eriti Sõulist Jejusse minnes (6,94 miljonit aastas). Kolmandale kohale on asetatud Brasiilia – Rio de Janeirost São Paulosse lennutatakse aastast 6,09 miljonit inimest. (allikas: Huffington Post)

SÕBRALIKUD JA KÜLALISLAHKEIMAD AMEERIKA LINNAD

USA lõunaosariikide linnad on külaliste suhtes vankumatult palju soojemad ja viisakamad kui põhjapoolsete provintside omad, kinnitab asja uurinud Condé Nast Traveller. Lugejate ankeetidele tugineva uuringu kohaselt on turistisõbralikemad linnad Asheville (Põhja-Carolina), Nashville (Tennessee) ja Key West (Florida). Jämedakoolisemat suhtumist võib aga peamiselt oodata Newarkis, New Jersey osariigis, Oaklandis, Californias ja Hartfordis, Connecticutis.

Viru Reisid

TALLINN
Narva mnt 7-347, III sissepääs, III korrus
tel 610 9321, 610 9322
e-post tallinn@virureisid.ee

JÕHVI Keskväljak 9
tel 337 0594, 337 1216
e-post viru.reisid@neti.ee
www.virureisid.ee

TARTU Tartu Reisibüroo OÜ
Aleksandri 8, tel 734 4190

PÄRNU Pärnu Reisibüroo
Rüütli 32, tel 444 5105

REISIKALENDER 2014

SLOVEENIA – HORVAATIA – BOSNIA JA HERTSEGOVIINA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 17.–29.08 (venekeelne grupp); 04.–16.09. **H: 349–369 €**

PRANTSUSE RIVIERA RINGREIS (11 p) 20.–30.08. **H: 429 €**

UNELMATE KESK-NORRA (7 p) 20.–26.08. **H: 309 €**

BAIERIMAA–ŠVEITS–LIECHTENSTEIN-POOLA (9 p) 21.–29.08. **H: 269 €**

HORVAATIA – SLOVEENIA – BOSNIA JA HERTSEGOVIINA – MONTENEGRO – ALBAANIA (14 p) 02.–15.09. **H: 389 €**

RUMEENIA-BULGAARIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA MUSTA MERE ÄÄRES 02.–14.09. **H: 379 €**

ITAALIA PUHKUS (1 2p) 03.–14.09. **H: 359 €**

HORVAATIA-SLOVEENIA (10 p) 04.–13.09; 19.–28.09. **H: 249–275 €**

BUDAPEST – BALATONI JÄRV – KRAKOW – WIELICZKA SOOLAKAEVANDUS (6 p) 19.–24.10. **H: 189 €**

ITAALIA RINGREIS (9 p) 18.–26.10. **H: 279 €**

KLASSIKALINE ITAALIA RINGREIS (11 p) 20.–30.08. **H: 359 €**

UNELMATE PARIIS (9 p) 18.–26.10. **H: 265 €**

HISPAANIA PUHKUS (14 p) 19.09.–02.10. **H: 449 €**

HISPAANIA PUHKUS (12 p) 17.–28.10. **H: 369 €**

CZESTOCHOWA – PRAHA – VARSSA-VI – KARLOVY VARY – KARLŠTEJN (6 p) 19.–24.10. **H: 179 €**

HISPAANIA-PORTUGAL-MAROKO (21 p) 17.09.–07.10. **H: 769 €**

MALTA-SITSILIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (16 p) 19.09.–04.10.

H: 759 €

SUUR TÜRGI RINGREIS JA KÜPROS (23 p) 20.09.–12.10. **H: 849 €**

VENEKEELSE GRUPID!

SLOVEENIA – HORVAATIA – BOSNIA JA HERTSEGOVIINA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 17.–29.08. **H: 349–369 €**

HISPAANIA PUHKUS (14 p) 20.09.–03.10. **H: 449 €**

Väljasõitudega Jõhvist, Tallinnast, Tartust, Pärnust. Püsiklientidele ja gruppidele soodushinnad. NB! Bussikohtade broneerimine seniks, kuni kohti jätkub! NB! Kindlasti helista ja küsi infot ning vaata meie kodulehte www.virureisid.ee!

Reisi sihtkoht	Kuupäev	Hind	Transport, majutus, reisiinformatsioon	Info korraldaja kohta
Horvaatia				
Horvaatia puhkuseis 12 päeva	29.08.-09.09	al 489 €	kõigi mug. turismibuss, mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev; lisatasu eest hotell*** ja hotell***+ õ/s Kuus täispäeva Horvaatias. Kvarneri Riviera kuurort, Rovinj, Pula, Motovun, Krk'i saar, Plitvice järved, Zagreb – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi tagareas allahindlus 14 €.	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, III korrus tel 5853 2739, 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee Bohemian Travel: kvaliteedi- standard Ida-Euroopa reisidele
Itaalia				
Itaalia ringreis 9 päeva	16.-24.08; 20.-28.09; 18.-26.10; 15.-23.11	16.08: al 299 € 20.09: al 269 € 10.10: al 269 € 15.11: al 219 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Rooma, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia - eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee .	LA STRADA Pronksi 3, III korrus tel 5818 3690, 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
Itaalia puhkuseis: Rimini ja Itaalia tuntuimad linnad	18.-29.08 10.-21.09	al 399 € al 359 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev hinna sees; lisatasu eest hotell*** + õ/s Kuus täispäeva Itaalia tuntuimas kuurordis. Rooma, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee .	LA STRADA
Põhja-Itaalia 9 päeva	23.-31.08; 04.-12.10; 18.-26.10*	23.08: al 309 € 04.10: al 339 € 18.10: al 339 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee . *18.-26.10.2014 koolireis. Iga 12. koht tasuta!	
Prantsusmaa				
Paris ja Loire'i oru lossid + Alsace 10 päeva	29.08.-07.09 26.09.-05.10	al 355 € al 325 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Näeme Pariisi (Champs Élysées, Ooperikvartal, Pariisi Jumalaema kirik, De Gaulle'i väljak, Trocadéro, Concorde'i väljak, Louvre, Cité saar, Ladinakvartal, Pantheon, Eiffeli torn jpm), Versailles'd, Loire'i oru losse – Amboise, Blois, Chambord. Lisaks külastame Alsace'i piirkonda (Colmar, Veinitee – Riquewihr, Strasbourg). Eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.avenuefrance.ee .	AVENUE FRANCE Pronksi 3, III korrus tel 5818 3690, 640 3929 info@avenuefrance.ee www.avenuefrance.ee
Rootsi				
Laste lemmikreis: Kolmårdeni safaripark ja loomaaed	21.-24.08 16 kohta	165 €	laevapiletid Tallinn-Stockholm-Tallinn , koht 4kohalises kajutis Omena hotell, neljane tuba, h/s; transfer sadam – Kolmårdeni safaripark – Omena hotell; reisisaaja Lisatasu eest: Kolmårdeni safaripark 399 Rootsi krooni täiskasvanule ja 299 Rootsi krooni 3–12aastasele lapsele Safariparki hinnas on sisepääs loomaparki, safariparki, Meremaailma, delfinaariumi, Tiigimaailma, Bamse maa- ilma ja metsalaagrisse (Wild Camp). Laste lemmikreis! Kolmården on Põhjamaade suurim ja populaarseim loomaaed, nii täiskasvanute kui ka laste lemmikpaik. Palju põnevust pakub nn Colosseum elevantidega ja safaripark. Pargis sõidetakse gondliga ning külalastajad võivad silmast silma kohtuda lõvide, huntide, jääkarude, pingviinide, kaelkirjakute ja veel paljude teiste loomadega.	NORDLAND TRAVEL OÜ Narva mnt 4, II korrus tel 507 1879, 633 7951 info@nordlandtravel.ee www.nordlandtravel.ee
Ungari				
Budapest, Esztergom, Szentendre, Visegrad, Balatoni järv, Tihany, Szekefhehervar 8 päeva	20.-27.08 21.-28.09 18.-25.10	al 249 € al 219 € al 189 €	kõigi mugavustega turismibuss, mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s; lisatasu eest hotell*** Kaks päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kaluribastion jpm), Szechenyi – üks Euroopa suurimaid termalveebasseinide komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergom, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. 8päevasel reisel veedame Ungaris päeva rohkem. Lisaks tavapärasele programmile näeme Balatoni järve, Tihany poolsaart ning Szekefhehervari. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.bohemiantravel.ee .	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, III korrus tel 5853 2739, 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee Bohemian Travel: kvaliteedi- standard Ida-Euroopa reisidele

Ringreisid

INDOHIINA: Vietnam-Laos-Kambodža

30.10.–14.11; 25.02.–12.03 **al 2595 €**

Ida-Hiina: Peking ja Shanghai 31.10.–09.11 **1580 €**

Ida-Hiina ja Hong Kong 31.10.–12.11 **1850 €**

Suur Hiina ringreis Yangtse kruisiga 12.–24.11 **2020 €**

Nepal-India 15.–30.11 **2235 €**

India 15.–25.02 **1765 €**

Lõuna-Aafrika ja Svaasimaa 01.–18.03 **3405 €**

Korea 27.03.–04.04 **2285 €**

Jaapan 10.–19.04 **2680 €**

Lõuna-Hiina ja Põhja-Vietnam 17.04–03.05 **2440 €**

Ringreisid rannapuhkusega

Singapur – Indoneesia: Java-Bali 15.–30.10; 17.03.–02.04 **al 2560 €**

Singapur – Malaysia Borneo – Hong Kong 17.10.–01.11 **2725 €**

Sri Lanka 18.10.–02.11; 25.02.–11.03; 04.–20.03 **al 1830 €**

Sri Lanka – Maldiivid 18.10.–02.11; 25.02.–11.03 **al 2650 €**

TAI: Bangkok – Põhja-Tai – Hua Hin 12.–26.11 **al 1965 €**

Guatemala-Mehhiko: 20.01.–03.02 **3000 €**

Laos-Kambodža 09.–24.02 **al 2465 €**

Keenia 15.02.–01.03 **3230 €**

Vietnam 11.–26.03 **2180 €**

Birma 13.–27.03 **3095 €**

Singapur – Indoneesia: Sulawesi ja Bali 01.–16.04 **2540 €**

Rannapuhkused

Sri Lanka **al 1195 €**

TAI: Phuket, Krabi, Khao Lak, Samui, Pattaya, Chang, Hua Hin

FINNAIR

Berger

REISID

www.bergerreisid.ee

6 286 168

56 50 8080

info@bergerreisid.ee

skype: bergerreisid

www.bergerreisid.ee

REISID EESTI KEELES

KVALITEET MÕISTLIKU HINNAGA

KRANAAT

NÄDALA TIIDUS

See oli isegi minule kui ka saare elanikule uudis, et on olemas Põrgupõhja maaüksus ka Hiiumaal.

Valitsuse pressikonverentsil 31. juulil.

NÄDALA ANEKDOOT

Edgar Savisaar jõuab Veneetsiast tagasi ja teatab: "Veneetsia on Tallinna eeskujul teinud elanikele linnasisese gondlisõidu priiks. Veneetsia eeskujul lõpetame tänavate kastmise suvel ning soolamise talvel. Kokkuhoitud raha eest laiendame Tallinna TV tegevust."

NAGU KAKS TILKA VETT

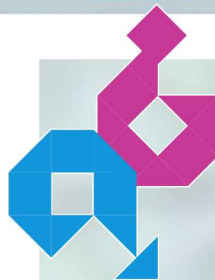
ARSENI JATSENJUK
Homoabieliu vastane aktivist

VARRO VOOGLAID
Ukraina endine peaminister

FOTO DP/WWW.WELT.DE

Sanktsiooni- mure

Paide armufestival

1400 osalejat, 160 üritust, teemalavad, 4 parlamendierakonna esindused

Kuhu kaob armurööm?

Riigi roll armuelu korraldamisel

Kulla-kaevajad: lihtsast lõbutüdrukust miljonäri-prouaks

Mida teha talunaistega?

"Ärge õpetage mind elama, andke parem keppi!"

Sadomasoklubi esitleb: karistamine aitab!

"Külaelu" uus osa

Klassikalise seksi viimased päevad?

Lisaks: Armutuur d'Öö, oma ala koertele

Ühel ilusal päeval heliseb Marko Mihkelsoni telefon. See on Mihhail Margelov, tema kolleeg Venemaalt.

Mihkelson: "Tere, Mihhail, vana sõber! Kuidas elu läheb, sa askeldad ikka veel föderatsiooninõukogus? Euroopas pole sind ammu nähtud, sind ikka veel sisse lastakse? Eh, ma teen nalja muidugi. Mis siis mu reks on?"

Margelov: "Ma ei julge enam ammu Euroopasse sõita, kuigi saaks. Kolleegidega rääkides tekib alati piinlik vaikus, kui mult küsitakse, mitu riiki on mind sanktsiooninimekirja pannud, ja ma pean tunnistama, et mitte ükski. Selle peale tekib alati üks mees, kes teatab, et talle on keelatud siseneda nii USAsse, Kanadasse, Euroopa Liitu kui Jaapanisse, millele järgnevad kolleegide tunnustavad ohked."

Mihkelson: "Tead, eks ma ütlesin isegi mõned head sõnad, et sind nimekirja ei pandaks. Eks meie vahel on küll olnud ka erimeelsusi, aga

"Ma lihtsalt tunnen, kui mul on vastik olla, see tähendab, et ma olen juurde võtnud."

Luisa Värk

ei midagi üle mõistuse käivat. Ega vaidlus selle üle, kas Ramzan Kaddõrovi dressid on presidendi juures käimiseks piisavalt viisakas riietus, pole tõesti pikka tüli väärt."

Margelov: "Mis ma sulle halba olen teinud? Sa peaks ju vene värki tundma ja teadma, et sanktsioon vaid kaunistab iga venelast! Aga kas sa saad midagi teha, et mind vähemalt Euroopa Liidu sanktsiooninimekirja pandaks?"

Mihkelson: "See pole kerge. Ma Eesti välisministeeriumi võiksin ju ära rääkida, aga mõned riigid võitlevad meeleheitlikult igasuguse sanktsiooni vastu. No võta Itaalia näiteks."

Margelov: "Äkki aitaks, kui ma midagi Itaalia kohta ütlesin? Nimetaksin näiteks Sitsiiliat põliseks Vene alaks, mis ootab vabastamist?"

Mihkelson: "Selle peale itaallased vaid rõõmustaksid ja küsiks, kui kiirelt te Sitsiilia neilt kaelast ära võtate."

Margelov: "Mida ma siis pean tegema, et sanktsiooninimekirja pääseda?"

Mihkelson: "Praegusel ajal on see ikka päris raske ettevõtmine."

Margelov: "Ma olen kõhu kõrvalt raha säästnud, võin vajadusel natuke füüri lasta, kui oskad mõnda õiget inimest soovitada."

Mihkelson: "Sellega on praegu rasked lood. Raha vastuvõtmise pe-

le on kõik meistrid, aga sanktsiooninimekirja saamist suudavad tagada vaid vähesed. Alati lööb keegi põnana."

Margelov: "Kuulge, ma olen ise nõus, kas saaks nüüd sanktsiooninimekirja?"

Mihkelson: "Sul on ju sõpru veel, äkki keegi on valmis sinu ka suks mõne hea sõna ütlemata?"

Margelov: "Nägin hiljuti Moskvas Schröderit, ta patsutas mulle õlale ja ütles, et kostis mu eest Berliinis ja palus mind sanktsiooninimekirja mitte panna. Selliste sõpradega nagu Schröder pole vaenlasi vajagi."

Mihkelson: "Siis on raske jah. Hea meelega aitaks, aga ei oska enam."

Margelov: "Mis siis ikka. Eks ma pean siis viimases hädas kritiseerima Iisraeli sõda Gazas ja nimetama Obamat ahviks. Eks ta piinlikuvõitu ole, aga poliitika nõuab ohvreid. Muide, kas sa Venemaa sanktsiooninimekirja tahad sattuda?"

Mihkelson: "Kui pakutakse, siis ega ära ei ütleks."

Margelov: "Aga teeme siis nii. Kui sul järgmine kord kokku on vaja saada, võime üle Narva jõe hõikuda. Nägemist!"

Mihkelson: "Teeme nii. Nägemist!"

KUHU MINNA: Sel laupäeval algusega kell 12 toimub Harjumäe kõlakojas avaliku töö keskne sündmus – Tõetolmu festival. Esinevad Tõekomisjoni liikmed.

SUVEFANTAASIA

Head lugejad! Järgnevatel nädalatel avaldame sellel küljel kummalisi fotosid, mis on saadaval fotopankades, kuid mille otstarve jääb mõistatuseks.

Pakuge välja, millised võiksid olla nende piltide allkirjad!

Vaimukamad vastajad jõuavad järgmise nädala lehte.

Arvesse lähevad **selle nädala jooksul** saabunud vastused.

Mängu lõppedes jagame parimatele auhindu.

Palun lisage igale allkirjale foto number!

Allkirju ootame aadressil fantaasia@ekspress.ee

EELMISE NÄDALA PARIMAD ALLKIRJAD OLID TOIMETUSE KOLLEEGIUMI MEELEST:

PILT 7: Muki peale Ženja ja "Stilipäeviku" külaskäiku. (Kerlin K.)

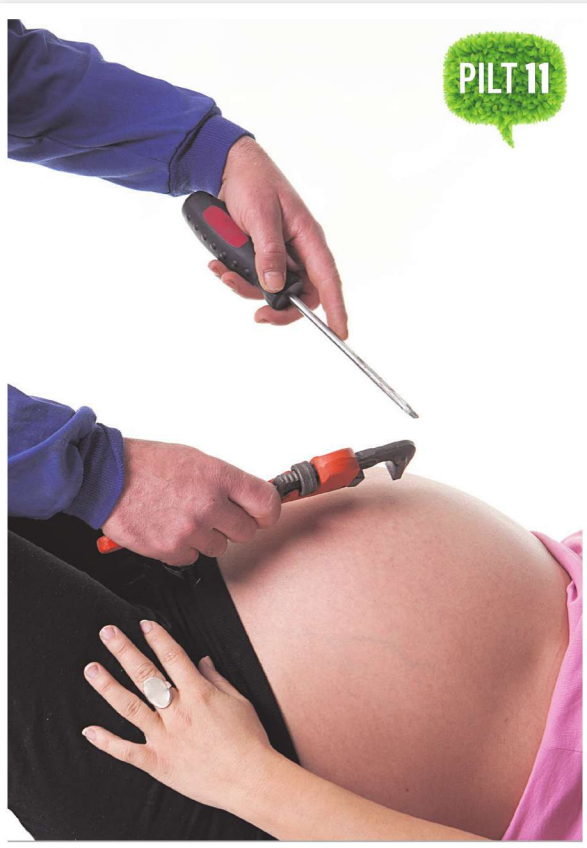
PILT 8: Nii sünnib Rohke Debelaki hommikune uudis-mull... (Emmanuel I.)

PILT 9: Kas teie tellisite õlled ja beef'i? (Anneli Habicht)

PILT 10

PILT 11

PILT 12

PILT 13

Kaamerate koorekiht

Sony α 7 on maailma väikseim täiskaader sensori ja vahetatavate objektiveidga kaamera. Vali Photopointist endale sobiv mudel ning saad stiilseimale välimusele lisaks kõik privileegid, mida tippfotograafid naudivad!

Sony α 7

- 24.3 megapiksliiga 35 mm sensor
- maksimum pildiresolutsioon 6000x4000
- BIONZ X pildiprotsessor
- ISO kuni 25600, sarivõte 5 kaadrit/sek
- 3" kallutatav LCD, elektrooniline pildiotsija
- Full-HD video, HDMI, NFC
- kaal 416 g

1449.-

Järelmaks 42.28 (48 kuud, kokku 2030.-)

Sony α 7R

- 36.4 megapiksliiga madalpääsfiltriiga 35 mm sensor
- maksimum pildiresolutsioon 7360x4912
- BIONZ X pildiprotsessor
- ISO kuni 25600, sarivõte 4 kaadrit/sek
- 3" kallutatav LCD, elektrooniline pildiotsija
- Full-HD video, HDMI, NFC
- kaal 407 g

2099.-

Järelmaks 58.93 (48 kuud, kokku 2829.-)

Sony α 7S

- 12.2 megapiksliiga 35 mm sensor
- maksimum pildiresolutsioon 4240x2832
- BIONZ X pildiprotsessor
- ISO kuni 102400, sarivõte 5 kaadrit/sek
- 3" kallutatav LCD, elektrooniline pildiotsija
- 4K video, HDMI, NFC, WiFi
- kaal 446 g

2399.-

Järelmaks 67.25 (48 kuud, kokku 3228.-)

Uuri lisa Photopointi veebipoest www.photopoint.ee

Tasuta infotelefon **800 FOTO** (3686)

Kui ostad Photopoint.ee veebipoest vähemalt 49€ eest kaupa, toimetame ostud Sinuni **tasuta!**

Photopoint Ülemiste Keskus
Tallinn, Suur-Sõjamäe 4
Avatud E-P 10-21

Photopoint Kristiine keskus
Tallinn, Endla 45
Avatud E-P 10-21

Photopoint Rocca al Mare
Tallinn, Paldiski mnt 102
Avatud E-P 10-21

Photopoint Tartu Kaubamaja
Tartu, Riia 1
Avatud E-L 9-21, P 10-19

Photopoint Lõunakeskus
Tartu, Ringtee 75
Avatud E-P 10-21

Photopoint Eeden
Tartu, Kalda tee 1c
Avatud E-P 9-21

PhotoPoint

facebook.com/photopoint.ee

Järelmaksu teenuse pakkujaks on Svea Finance AS. Tutvu teenuse tingimustega kaupmehe klienditeenindaja juures, vajadusel konsulteerige asjatundjaga. Krediidi kulukuse määr on 21.65% aastas järgmistel näidistingimustel: järelmaksu summa 500€, sissemaks 0%, tagastamise tähtaeg 2 aastat, intress 9.9% aastas, järelmaksu lisatasu 0.2% kuus, lepingutasu 24.99 eurot.

Hinnad al
399 €

Päikeselised puhkusereidid!

Päikeselised reidid Prantsusmaale!

Prantsuse Riviera pärlid – St. Tropez, Monaco, Nizza
Kultuuri- ja puhkusereis 17.-24.8, 24.-31.8
(3 ekskursiooni juba hinna sees!). **Supersoodushind 699 €**

Bulgaaria

Gruusia

Viimased vabad kohad!

Gruusia – Batumi 18.-25.8 **Supersoodushind 499 €**
Bulgaaria – Kuldsed Liivad 25.8-1.9
Supersoodushind 399 €

Prantsusmaa – Nizza 17.-24.8, 24.-31.8 al 599 €

Prantsusmaa – Provence 17.-24.8, 24.-31.8 al 599 €

Horvaatia – Opatija 31.8.-7.9 al 599 €

Itaalia – Lido di Jesolo 31.8.-7.9 al 499 €

Korfu 1.-8.9 al 444 €

Eesti suurim sihtkohavalik – 22 erinevat sihtkohta mugavate otselendudega Tallinnast! Parimad sihtkohad, hinnad, eestikeelsed ekskursioonid ja reisijuhid. Vaata ka meie kultuurireise – kõik ekskursioonid juba hinnas ja teisi pakkumisi www.germalo.ee